

Berättelse

om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima Riksdags sammanträde sig tilldragit;

gifven Stockholms slott å rikssalen den 15 januari 1906.

Hans Kungl. Höghet Hertigens af Skåne förmälning med Hennes Kungl. Höghet Prinsessan Margareta af Stora Britannien och Irland, som frades å Windsors slott i England den 15 juni 1905, har förverkligat Kungl. Maj:ts och det Kungl. husets käraste önsningar. De tvenne konungahusens glädje öfver denna förening fann ett innerligt gensvar i de två folkens deltagande kärlek och hyllning.

För konungahus och folk har Hennes Kungl. Höghet Prinsessan Astrid Sophie Louise Thyras födelse i Stockholm den 17 november 1905 utgjort en glädjande tilldragelse.

Den 26 oktober 1905 undertecknades af befullmäktigade för Sverige och Norge konventioner angående tvisters hänskjutande till skiljedom, angående neutral zon, befästningars nedläggande m. m., angående flyttlapparnas rätt till renbete m. m., angående transitotrafiken och angående gemensamma sjöar och vattendrag äfvensom separataftal angående de uti artiklarna 3 och 5 i konventionen angående neutral zon, befästningars nedläggande m. m. afsedda åtgärder.

Aftal med Norge i samband med unionens upplösning.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 31 oktober 1905 hafva framställningar aflåtits till ett flertal främmande makter angående fortsatt giltighet tills vidare för hvad angår Sverige af de gemensamt med Norge med dessa makter slutna öfverenskommelser samt Sveriges frihet från hvarje ansvarighet för de enligt dessa öfverenskommelser Norge åliggande förpliktelser.

De gemensamt med Norge med främmande makter slutna öfverenskommelser.

Undertecknande och ratifikation af konventioner angående skiljedom. Obligatoriska skiljedomskonventioner hafva undertecknats med Amerikas förenta stater i Washington den 20 januari, med Portugal i Lissabon den 6 maj och med Spanien i Madrid den 23 januari, allt år 1905.

Konventionen med Spanien samt de under 1904 med Belgien, Ryssland och Schweiz afslutna skiljedomskonventioner ratificerades af Kungl. Maj:t, den med Spanien den 24 februari 1905, den med Belgien den 16 juni 1905, samt de båda sistnämnda den 8 februari 1905, hvarefter ratifikationernas utväxling ägde rum respektive i Madrid den 20 mars, i Bryssel den 11 augusti, i St Petersburg den 27/14 februari samt i Berlin den 13 juli, allt sistnämnda år.

Underhandlingar om skiljedomsaftal. De år 1904 inledda förhandlingar angående afslutande af obligatoriska skiljedomsaftal med Danmark, Italien och Nederländerna hafva under år 1905 fortfarande pågått.

Undertecknande af fyra å den 4:e privaträttskonferensen i Haag utarbetade internationella konventioner. Fyra på grundval af den 4:e privaträttskonferensens i Haag utarbetade internationella konventioner angående arbetade internationella konventioner angående vissa till civilprocessen hörande ämnen af internationell natur, angående arf och testamenten, angående äktenskaps verkan i fråga om makarnas ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i personliga förhållanden, så ock med afseende å deras egendom samt angående omydigförklarande och därmed jämförliga åtgärder, undertecknades för Sveriges del i Haag den 17 juli 1905.

Underhandlingar med Tyskland om ordnande af handels- och sjöfartsförbindelserna. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 augusti 1905 hafva underhandlingar öppnats om afslutande af en öfverenskommelse mellan Sverige och Tyska riket till ordnande af de båda ländernas ömsesidiga handels- och sjöfartsförbindelser.

Aftal med Frankrike om tillägg till gällande konvention angående utlämnande af förbrytare. Ministeriella noter utväxlades den 24 maj och 10 juli 1905 mellan Kungl. Maj:ts beskickning i Paris och franske utrikesministern, hvarigenom aftal träffats om visst tillägg till 1869 års konvention angående ömsesidigt utlämnande af förbrytare.

Tillstånd för vissa franska ämbetsmän att i Sverige förrätta giftermål. Den 18 februari 1905 lämnade Kungl. Maj:t tillstånd åt franska diplomatiska och konsulära ämbetsmän i Sverige att förrätta giftermål i enlighet med fransk lag, under förutsättning att ingen af de blifvande makarna är svensk undersåte och att de ej till hvarandra stå i skyldskap eller svågerlagsförhållanden, som enligt svensk lag utgör äktenskapshinder.

Den 24 november 1905 bemyndigade Kungl. Maj:t ministern för utrikes Tillämpandet å ärendena att för siamesiska regeringen tillkännagifva, att lagen af den 25 svenska under-juni 1905 angående sjöfarten i Siam, hvilken lag trädte i kraft den 1 sistlidne sätår af siamesisk lag angående sjöfarten. september, för Sveriges del tillerkändes rättslig giltighet, under förutsätt- ende sjöfarten. ning att den vunne öfriga traktatägende makters gillande.

Den 14 januari 1905 bemyndigade Kungl. Maj:t ministern för utrikes ären- Förlängning af dena att för egyptiska regeringen förklara, att förslaget om förlängning af de blandade domstolarnas verksamhet för ytterligare 5 år godkändes, under Egypten förbehåll att detsamma äfven af de andra makterna bifölles. verksamhet.

Kungl. Maj:t beslöt den 30 december 1905 att antaga ett köpeanbud å Försäljning af svenska kyrkan i Paris och att köpeskillingen skulle reserveras för an- svenska kyrkan skaffande af ny svensk kyrka därstädes. i Paris.

Sedan en af de af Kungl. Maj:t utsedda ledamöter i den permanenta Utsände af skiljedomstolen i Haag afidit, utsåg Kungl. Maj:t den 18 februari 1905 ny ledamot i den permanenta skiljedomstolen i Haag. den permanenta skiljedomstolen i Haag.

Uti internationella fredsbyråns generalförsamling i Luzern år 1905 har Deltagande uti Sverige genom ombud deltagit. internationella fredsbyråns församling i Luzern.

Sverige har år 1905 genom ombud deltagit uti det på initiativ af H. M. Internationella Konungen af Italien nyupprättade internationella landtbruksinstitutets i landtbruksin- Rom första sammanträde. stitutet i Rom.

Sverige har år 1905 genom ombud deltagit i det internationella statisti- Internationella ska institutets sammanträde i London. statistiska institutet.

Sverige har år 1905 genom ombud deltagit i följande internationella Internationella kongresser och konferenser: kongresser.

sjörättskonferensen i Bryssel;

7:de järnvägskonferensen i Washington;

10:de sjöfartskongressen i Milano;

kongressen i Liège för handelskamrar samt handels- och industriföre- ningar;

3:e kongressen för offentlig konst i Liège;

kongressen i Liège för dryftande af frågor rörande byggnadsindustrin och offentliga arbeten;

kongressen i Liège för dryftande af frågor angående petroleumindustrin;
kongressen i Paris för föreningar, som verka för åstadkommande af hygienisk barnmjölk;
kongressen i Liège för bergsbruk, metallurgi samt tillämpad mekanik och geologi;
mejerikongressen i Paris;
botaniska kongressen i Wien;
kongressen i Liège för dryftande af frågor rörande utfodringen af kreatur;
ornitologiska kongressen i London;
kongressen i Wien för fiskeri och fiskodling;
10:e antialkoholiskongressen i Budapest;
kongressen i Liège rörande olycksfall i arbetet;
arbetarförsäkringskongressen i Wien;
arbetarskyddskonferensen i Bern;
7:e kongressen i Liège för behandling af frågan om beredande af billiga bostäder åt arbetare och andra mindre bemedlade;
mutualistkongressen i Liège;
7:e fångvårdskongressen i Budapest;
döfstummekongressen i Liège;
tuberkuloskonferensen i Paris;
5:e kongressen i S:t Petersburg för gynekologi och obstetrik;
5:te kongressen i Rom för psykologi;
kongressen i Liège för fysioterapi;
8:e veterinärkongressen i Budapest;
14:de orientalistkongressen i Alger;
arkeologiska kongressen i Aten;
kongressen i Bryssel för fäktning;
kongressen i Liège för fysisk uppfostran;
kongressen i Bryssel för sport.

9:e internationella konstutställningen i München. Sverige har under år 1905 deltagit i 9:e internationella konstutställningen i München.

Omorganisation af diplomaten och konsulatväsendet. Den 17 november 1905 uppdrog Kungl. Maj:t åt en kommitté att efter verkställd utredning utarbeta förslag till nya organisationer af utrikesdepartementet, diplomaten och konsulatväsendet jämte utgiftsstater för desamma. I afvaktan på resultatet af kommitténs arbete hafva tills vidare endast enstaka provisoriska regleringsåtgärder vidtagits, jämte det att genom Kungl. Maj:ts beslut den 31 oktober 1905 förordnats, att kungl. förordningen angående

konsulatväsendet af den 4 november 1886 med däri senare vidtagne ändringar skall fortfarande och tills vidare lända till efterrettelse i tillämpliga delar.

En redogörelse för utrikesdepartementets verksamhet under 1904 har under året blifvit offentliggjord.

Utrikesdepartementets årsberättelse.

Berättelse angående rättsväsendet i riket för år 1903 har blifvit afgifven och i vanlig ordning till trycket befordrad.

Berättelse angående rättsväsendet.

Under nedannämnda dagar har Kungl. Maj:t utfärdat följande af Kungl. Maj:t föreslagna och af Riksdagen dels i oförändradt skick, dels med vissa förändringar antagna författningar, nämligen:

Utfärdade författningar.

- 1905 den 17 mars: lag om ändrad lydelse af 3 § i lagen angående jordfästning den 25 maj 1894;
- » » » » lag om tillägg till 9 § i förordningen angående allmänt kyrkomöte den 16 november 1863;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 25 kap. 20 § strafflagen;
- » » » » lag om ändring i vissa strafflagens bestämmelser angående förlust af medborgerligt förtroende;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 58 och 122 §§ i strafflagen för krigsmakten;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 65 § utsökningslagen;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 30 § konkurslagen;
- » » » » lag om oäkta barns arfsrätt efter moder och modernefränder;
- » » 7 april: lag om ändrad lydelse af 5 § i lagen om straffregister den 17 oktober 1900;
- » » 26 » lag om utförande och nyttjande af elektrisk anläggning för telegrafering eller telefonering utan tråd;
- » » 12 maj: lag om fortsatt tillämpning af hvad i lagen den 6 juni 1902, innefattande inskränkning i inmutningsrätten, är stadgadt;
- » » 25 » lag rörande afgäld från afsöndrad lägenhet;
- » » 16 juni: lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning;
- » » 20 » lag angående Kungl. Maj:ts högsta domstols tjänstgöring på afdelningar;

- 1905 den 20 juni: stadga angående måls handläggning i vissa fall af Kungl. Maj:ts högsta domstols afdelningar samfällt;
- » » » » lag om köp och byte af lös egendom;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 166 § sjölagen;
- » » » » lag om ändring i vissa delar af 9 kap. handelsbalken;
- » » » » lag om ändrad lydelse af 38 § utsökningslagen;
- » » » » lag om särskild sammansättning af vissa rådstufvurätter vid behandling af handelsmål;
- » » 26 oktober: lag om upphäfvande för Sveriges del af den till bestämmande af de genom föreningen emellan Sverige och Norge uppkomna konstitutionella förhållanden antagna riksakt;

och har Kungl. Maj:t tillika, i den ordning § 87 regeringsformen föreskrifver, med bifall till senast församlade lagtima Riksdags förslag, låtit utfärda:

- 1905 den 26 april: lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af tingshus och häradsfängelse;
- » » 16 juni: lag om ändrad lydelse af 12 § i lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884.

Härjämte har Kungl. Maj:t låtit utfärda:

- 1905 den 3 februari: kungörelse angående särskild fältkrigsrätt för den till infanteriskjutskolan sammandragna afdelning af krigsmakten;
- » den 23 juni: kungörelse om tillämpning med afseende å Storbrittanniska kolonien Nya Zeeland af hvad i nådiga kungörelsen den 12 september 1902 angående förändrade bestämmelser i fråga om skydd för vissa främmande patent, varumärken och mönster är stadgad;
- » » » » kungörelse i anledning af Storbrittanniska kolonien Ceylons tillträde till unionen för skydd af den industriella äganderätten;
- » » 30 » kungörelse angående resestipendier åt domare;
- » » 7 juli: kungörelse angående förändrad lydelse af §§ 16 och 17 i riddarhusordningen den 22 juni 1866;
- » » 13 oktober: kungörelse angående ändrad lydelse af vissa §§ i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion den 16 december 1901 för Dess nedre justitierevision;
- » » 20 » stadga angående handelskunniga ledamöter vid rådstufvurätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö;

1905 den 27 oktober: kungörelse rörande ändrad lydelse af 1 § i Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse den 9 oktober 1891 angående ersättning af allmänna medel till sakkunniga biträden vid sjöförklarings upptagande i rådstufvurätt;

» » 30 december: kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1 och 4 i Kungl. Maj:ts nådiga instruktion den 7 juni 1878 för ämbets- och tjänstemännen i Dess kansli.

Såsom förstärkning af nedre justitierevisionens arbetskrafter har medgifvits anställande af en extra revisionssekreterare äfven under år 1906.

Förstärkning af nedre justitierevisionens arbetskrafter.

Kungl. Maj:t har medgifvit, att för handläggning af instämnda och värdjade mål en extra division må hos Svea hofrätt tjänstgöra under ytterligare ett år från och med den 1 september 1905.

En extra division vid Svea hofrätt under ytterligare ett år.

Kungl. Maj:t har förordnat, att Västmanlands västra domsaga skall utgöra ett tingslag med tingsställe i Köping; att Vartofta och Frökinds härads domsaga skall utgöra ett tingslag med tingsställe i Tidaholm; samt att Nordals, Sundals och Valbo härads domsaga skall indelas i två tingslag sålunda, att Valbo härad bibehålles såsom eget tingslag med tingsställe i Tängelanda samt Nordals och Sundals härad förenas till ett tingslag med tingsställe i eller invid Melleruds stationssamhälle.

Förening af tingslag.

Efter vederbörandes förslag har Kungl. Maj:t dels fastställt ny lönestat för rådstufvurätten och magistraten i Säter, dels meddelat föreskrifter angående vissa ändringar i de för rådstufvurätten och magistraten i städerna Falun, Strömstad och Hjo gällande organisationer.

Organisation af rådstufvurätter, magistrater m. m.

Den af Kungl. Maj:t den 1 april 1901 tillsatta kommitté för revision af strafflagen för krigsmakten m. m. återupptog den 9 januari 1905 sina den 25 november 1904 afbrutna förhandlingar och var därefter samlad till och med den 7 februari 1905, då kommitténs arbeten afslutades, hvarefter kommittén den 3 april aflämnade lagförslag i de till kommittén hänskjutna ämnen jämte motiv och därtill hörande bilagor.

Kommittén för revision af strafflagen för krigsmakten m. m.

Den af Kungl. Maj:t den 30 september 1904 tillsatta kommitté med uppdrag att verkställa utredning, huruvida åt de uppgifter angående fastighetsförhållandena, hvilka för närvarande skola upptagas i jordeboken, må kunna gifvas den omfattning och i öfrigt sådan anordning, att därigenom beredes jämväl ett ändamålsenligt underlag för fastighetsbokföringen, äfvensom att

Kommittén för utarbetande af förslag till förändrad uppläggnings af jordeböckerna m. m.

afgifva det förslag, hvartill utredningen kunde föranleda, har den 20 november 1905 till Kungl. Maj:t aflämnat underdånigt betänkande, innefattande förslag till förordning angående jordregister, förslag till lag angående ändrad lydelse af § 21 i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring, förslag till lag angående ändrad lydelse af § 8 i lagen den 25 maj 1905 rörande afgäld från afsöndrad lägenhet samt förslag till förordning angående ändrad lydelse af § 6 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrifning, äfvensom motiv och åtskilliga formulärbilagor med tillhörande anvisningar.

Kommitté för
verkställande
af revision
af lagen om
aktiebolag
m. m.

Kungl. Maj:t har den 27 januari 1905 uppdragit åt en kommitté att verkställa revision af lagen om aktiebolag äfvensom upprätta förslag till sådana ändringar i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, som kunna föranledas af vissa i ämnet gjorda framställningar, så ock till de ändringar i sistnämnda lag eller andra författningar, som eljest kunna anses böra äga rum i sammanhang med aktiebolagslagens revision. Till ordförande i nämnda kommitté förordnades justitiekanslern E. Sjöberg samt till ledamöter i densamma rådmannen A. G. Andersson, revisionssekreteraren B. F. E. Hasselrot, professorn E. A. Kallenberg, sekreteraren i patent- och registreringsverket greve J. G. Lagerbjelke och kamreraren V. L. Moll.

Denna kommitté sammanträdde den 20 mars i Stockholm och har därefter haft sammanträden därstädes in pleno under tiden t. o. m. den 17 april samt fr. o. m. den 22 maj t. o. m. den 9 juni och fr. o. m. den 4 september t. o. m. den 18 i samma månad, allt år 1905.

I anledning af kommittén meddeladt uppdrag att, så fort ske kunde, afgifva särskildt förslag till ändrade bestämmelser i fråga om behörigheten att inför domstolar och andra myndigheter föra talan för aktiebolag och registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, har kommittén i november 1905 till Kungl. Maj:t aflämnat af motiv åtföljda förslag till vissa lagändringar i detta ämne.

Sedan den 18 september 1905 har en inom kommittén tillsatt redaktionskommitté varit sysselsatt med utarbetande af text till lag om aktiebolag. Redaktionskommittén har haft sammanträden i Stockholm under tiden från sistnämnda dag t. o. m. den 20 december 1905.

Kommitté för
omorganisation
af stiftsstyrelse.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 6 oktober 1905 uppdragit åt en kommitté, bestående af biskopen N. J. O. H. Lindström såsom ordförande samt härads höfdingen G. E. Sundberg och arkitekten Å. H. Ham-

marskjöld såsom ledamöter, att utarbeta förslag till omorganisation af stiftsstyrelse, har kommittén den 13 november 1905 sammanträdt i Växjö och därstädes varit samlad till och med den 21 i samma månad. Under denna tid har kommittén hufvudsakligen genomgått det betänkande, som den 25 maj 1891 afgafs af kommittén för utarbetande af förslag till ändringar i kyrkolagen m. m., äfvensom i princip diskuterat den kommittén förelagda uppgift, hvarefter kommittén gått i författning om utarbetande af en kortfattad historisk redogörelse för domkapitlens tillkomst och en kortfattad öfversikt af stiftsstyrelsens organisation i vissa andra evangelisk-luterska länder, hvarjämte kommittén uppdragit åt häradshöfdingen Sundberg att utarbeta en detaljerad redogörelse för domkapitlens nuvarande göromål, med hvilket arbete denne varit sysselsatt under återstående delen af året.

Presidenten Hammarskjöld, som den 12 augusti 1903 erhöll nådigt förordnande att verkställa utredning af frågan om inrättande af en s. k. rege-

Utredning rörande inrättandet af en regeringsrätt.

Arméns vapenöfningar under år 1905 hafva omfattat:
för den fast anställda personalen:

Arméns vapenöfningar.

vid det icke garnisonerade infanteriet: rekrytskolor i omkring 300 dagar; korpral- och underofficersskolor i omkring 180 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1904, samt regementsöfningar i 32 dagar (vid vissa regementen under längre tid). Dessutom hafva för utbildningsåret 1905—1906 vid samtliga icke garnisonerade infanteriregementen rekryt-, korpral- och underofficersskolor, förlagda till Karlskrona, Ronneby, Varberg, Norrköping, Jönköping, Karlsborg, Sköfde, Stockholm, Gäfle, Härnösand, Umeå, Östersund, Notviken och Visborgs slätt, tagit sin början under oktober och november månader;

vid det icke garnisonerade kavalleriet: rekrytskolor i omkring 330 dagar; remontskolor i omkring 365 dagar; korpral- och underofficersskolor i omkring 300 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1904, samt regementsöfningar i 36 dagar. Dessutom hafva för utbildningsåret 1905—

1906 vid samtliga icke garnisonerade kavalleriregementen rekryt-, remont-, korporal- och underofficersskolor tagit sin början under oktober och november månader;

vid de garnisonerade trupperna: rekrytskolor i omkring 300 dagar; korporal- (konstapel-) och underofficersskolor i omkring 320 dagar; regementsöfningar under 30—36 dagar, samt detachementsöfningar med i Stockholm förlagda trupper, hufvudsakligen tillhörande fjärde arméfördelningen. Rekryt-, remont-, korporal- och underofficersskolor för utbildningsåret 1905—1906 hafva under oktober och november månader påbörjats;

för hela infanteriet äfvensom för trängkårerna: officersvolontärskolor för infanteriet å Karlsborg under omkring 265 dagar och för trängkårerna i Landskrona under omkring 280 dagar, häri inberäknad tiden från skolornas början hösten 1904. Dessutom hafva för utbildningsåret 1905—1906 sådana skolor under oktober månad tagit sin början vid Karlsborg och i Sollefteå;

vid samtliga regementen och kårer: officersöfningar, särskildt med stabspersonalen, i högst 6 dagar och med officerare i öfrigt i allmänhet under 5 dagar;

för de värnpliktiga:

med årsklassen 1905 rekrytskola och tjänstgöring i en följd samt med årsklasserna 1903 och 1904 repetitionsöfningar under det antal dagar, som stadgas i värnpliktslagen § 52, hvarjämte vid vissa regementen tjänstgöring på grund af § 28 värnpliktslagen, ägt rum under längre tid.

Af nedanstående tabell framgår det antal värnpliktiga, som enligt samlingsbesked inställt sig till 1905 års vapenöfningar.

	V ä r n p l i k t i g a				Anteckningar
	Rekryt- skola (vapenföra)	Regements- öfning (vapenföra)	Tjänstgö- ring i en följd (icke vapen- föra)	Summa	
Vid infanteriet	19,223	27,264	3,306	49,793	Vid velocipedordonnans- skola öfvade tillhöra in- fanteriet och de vid inten- tendentskola öfvade samt- liga truppslag.
» kavalleriet	978	1,104	352	2,434	
» artilleriet	2,419	3,689	449	6,557	
» ingenjörtrupperna . .	829	1,124	135	2,088	
» trängtrupperna . . .	1,464	2,208	371	4,043	
» velocipedordonnans- skola	67	98	—	165	
» intendentskola . . .	453	181	—	634	
Summa	25,433	35,668	4,613	65,714	

Fälttjänstövningar hafva under år 1905 ägt rum inom tredje, femte och sjätte arméfördelningarna. Fälttjänstövningar.

Fältövningar hafva under år 1905 varit anordnade för aspiranter vid generalstabem, officerare vid kavalleriet och fortifikationen, äfvensom vid samtliga arméfördelningar. Fältövningar.

En taktisk utbildningskurs för kaptener och ryttmästare har, liksom under föregående år varit anordnad, i hvilken, förutom befäls- och stabspersonal, 30 officerare deltagit. Utbildningskurs för kaptener och ryttmästare.

Vid fjärde arméfördelningen har för första gången varit anordnad en taktisk öfning för militärläkare, i hvilken deltagit, förutom ledarpersonal och adjutant, 15 militärläkare, till större delen från fjärde arméfördelningen. Utbildningskurser för militärläkare.

Till den militärläkarkurs, som under år 1905 vid allmänna garnisons-sjukhuset i Stockholm pågått omkring två och en half månader, hafva 12 bataljonsläkare beordrats.

Vid skjutskolan å Rosersberg hafva två kurser, hvardera under omkring 50 dagar, varit anordnade. Till den förra af dessa hafva, förutom befäls- och stabspersonal, varit beordrade 59 officerare från armén och 1 från kustartilleriet och till den senare 61 officerare från armén. Skjutskolor.

För fältartilleriet har en skjutskola för äldre officerare anordnats å Skillingaryd och vid densamma en kurs för äldre subalternofficerare.

För fästningsartilleriet har en skjutskola för officerare varit anordnad å Karlsborg.

Till gymnastiska centralinstitutet hafva såsom elever beordrats: i instruktörskursen 28, i gymnastiklärarkursen 12 och i sjukgymnastiska kursen 5 officerare. Öfriga skolor.

Till ridskolan å Strömsholm hafva såsom elever beordrats 19 officerare och 1 fältveterinärstipendiat.

I ridskolekurser, som för officerare af infanteriet anordnats vid lifregementets dragoner, skånska dragonregementet, Kronprinsens husarregemente och Norrlands dragonregemente, hafva deltagit tillsammans 41 officerare.

Elevantalet vid krigshögskolan utgör 50 (däraf 25 i äldre och 25 i yngre kursen) och vid artilleri- och ingenjörhögskolan 79 officerare.

16 subalternofficerare hafva under år 1905 genomgått en två månaders kurs för utbildning till vapenofficerare.

Från krigsskolans officerskurs hafva under år 1905 utexaminerats 121 och från de båda reservofficerskurserna 113 elever. Till ny officerskurs hafva beordrats 150 elever.

I en vid intendenturkårens hufvudstation sammandragen kurs i militärförvaltning och generalstabstjänst, som börjat i slutet af år 1905, hafva deltagit 8 intendentsaspiranter.

Kurser hafva varit anordnade för utbildning af sjukvårds-, hofslagar- och gevärshandtverkarbeställningsmän.

Kurser för utbildning af landstormsbefäl hafva varit anordnade inom sjätte arméfördelningen.

- Generalstabem. För generalstabens verksamhet under år 1905 redogöres som följer:
- Vid militärstatistiska afdelningen hafva under året arbetena fortgått enligt plan, hvarjämte, utom en mängd smärre utredningar, afgifvits yttrande angående behovet af ytterligare kavalleri i Norrland;
 - yttrande öfver förslag till uppsättande af »hjulryttar- och skidlöpartrupper» i Norrbotten;
 - utlåtande angående ifrågasatta skjutöfningar i folkskolorna;
 - yttrande öfver förslag till ändrade bestämmelser för befordran till underbefälsbeställning vid artilleriet;
 - yttrande öfver förslag till ändrade föreskrifter angående fältartilleriets strid;
 - yttrande öfver förslagen till ny strafflag för krigsmakten samt till lag om krigsdomstolar och rättegången därstädes; samt
 - utredning angående nuvarande öfningsplatsers lämplighet såsom förläggningsorter för vissa infanteriregementen.
- Dessutom har berättelse öfver fälttjänstöfningarna i Hälsingland år 1904 utarbetats och omarbetning af förslagen till vissa fältförvaltningsreglementen fortsatts.
- Kommunikationsafdelningen har under året följt utvecklingen af landets kommunikationsväsende samt fullständigat sin kännedom om järnvägarnas, kanallinjernas och öfriga förbindelsemedels beskaffenhet.
- Officerare tillhörande afdelningen hafva öfver varit besiktningar och afsyningar af nya järnvägsanläggningar samt på ort och ställe undersökt militäriskt viktiga punkter af vissa bansträckningar.
- Revision af vissa transporthandlingar har under året fortgått enligt plan.
- Uppgifterna angående beskaffenheten af landets vägar med därtill hörande konstbyggnader hafva under året ordnats och bearbetats.
- Krigshistoriska afdelningen har under året utgifvit fjärde delen af »Sveriges krig åren 1808 och 1809» och därefter påbörjat förarbetena till nästa del.
- I krigsarkivet har hufvudarbetet fortfarande varit förlagdt på istandsättandet af krigskollegii arkiv.

Beträffande topografiska afdelningens verksamhet har redogörelse för densamma jämlikt instruktionen för rikets allmänna kartverk blifvit af kartverkschefen aflämnad till jordbruksdepartementet.

Under år 1905 hafva anskaffats:
för fältartilleriet åtskillig ny materiell och ammunition, hvarjämte en del ändringsarbeten utförts;
för fästningsartilleriet ett antal haubitser och kanoner samt ammunition;
för positionsartilleriet ammunition.

Artilleri-
materiell och
ammunition.

Vid Karl Gustafs stads gevärsfaktori har tillverkning af 6,5 mm. gevär m/96 fortgått hela året.

Eldhandvapen
med ammu-
nition.

Vid ammunitionsfabriken hafva tillverkats 6,5 mm. skarpa, lösa och kammarpatroner, 7,5 mm. revolverpatroner, 11 mm. revolverpatroner samt nedslags- och dubbelrör för lättare och gröfre pjäser. För patrontillverkningen vid Karlsborgsafdelningen äro en del nya maskiner anskaffade.

Verksamheten vid Åkers krutbruk har omfattat tillverkning af rök-
svagt krut för gevär och kanoner; vid den nyanlagda bomullskrutfabriken
tillverkning af bomullskrut och salpetersyra till den omfattning, som mot-
svarat behovet, och vid eterfabriken den för kruttillverkningen erforder-
liga etern.

Krut.

Ny utredning har anskaffats för fältartilleriet, hvarjämte äldre dylik
kompletterats för såväl detta artilleri som positions- och fästningsartilleriet.

Utredning.

Under år 1905 hafva arbeten pågått för uppförande af följande bygg-
nader:

Byggnadsar-
beten.

Vid tygstationerna: en del verkstads- och förrådsbyggnader;
å Marma skjutfält: ett sommarstall;
å Skillingaryds skjutfält: en lägerhydda.

Uppförandet af nya kasernetablissemang har påbörjats i Falun för Dal-
regementet, i Gäfle för Hälsinge regemente, i Umeå för Västerbottens rege-
mente och i Vaxholm för fästningsingenjörkompaniet, hvarjämte arbetena
fortsatts å de nya kasernetablissemangen i Karlskrona för Karlskrona gre-
nadjärregemente, i Halmstad för Hallands regemente, i Västerås för Väst-
manlands regemente, i Boden för Norrbottens regemente, Norrlands och
Boden-Karlsborgs artilleriregementen samt Bodens ingenjörkår, i Vaxholm
för Vaxholms grenadjärregemente, i Visby för Gottlands infanteriregemente,
i Eksjö för Smålands husarregemente. i Kristianstad för Vendes artillerire-
gemente, i Örebro för Svea trängkår, i Hesselholm för skånska trängkåren
och i Sala för Västmanlands trängkår.

Arbetena å de nya kasernetablissemangen i Sköfde för lifregementets husarer och Göta trängkår hafva afslutats.

Utvidgnings- och tillbyggnadsarbeten hafva fortgått vid kasernetablissemangen i Stockholm för Svea och Göta lifgarden, i Ystad för Skånska dragonregementet, i Malmö för Kronprinsens husarregemente, i Umeå för Norrlands dragonregemente, i Uppsala för Upplands artilleriregemente, i Jönköping för Smålands artilleriregemente och i Sollefteå för Norrlands trängkår samt afslutats vid kasernetablissemangen i Stockholm för Lifregementets dragoner och Svea artilleriregemente, i Göteborg för Göta artilleriregemente och i Kristianstad för Vendes artilleriregemente.

Befästningsarbeten.

Befästningsarbetena hafva under år 1905 pågått enligt plan.

Fortifikationspersonalens öfningar.

Fortifikationens fältöfningar hafva pågått omkring 6 veckor inom Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län.

Ingenjörtruppernas utbildning och öfningar hafva fortgått enligt gifna bestämmelser.

Fästningsingenjörkompanierna vid Svea och Göta ingenjörkårer hafva under en del af utbildningstiden utfört väg- och befästningsarbeten inom Stockholms och Karlsborgs fästnings försvarsområden.

Ingenjör- och telegrafmateriellen.

Ingenjör- och telegrafmateriellen har vederbörligen underhållits och i enlighet med gällande fältutrustningslistor kompletterats.

Kommittéer.

Kommittén för utredning angående icke vapenföra värnpliktigas uttagning till tjänstgöring, tillsatt genom nådigt bref den 3 februari 1905 och bestående af generalmajoren m. m. G. F. O. Uggla såsom ordförande samt öfversten m. m. J. G. F. Wrangel, fördelningsläkaren m. m. O. P. Sörensen och, efter det denne afsagt sig kommittéuppdraget, regementsläkaren m. m. C. F. Vahlquist, äfvensom kommandörkaptenen m. m. S. A. K. Natt och Dag såsom ledamöter, har den 25 juli 1905 afgifvit underdånigt yttrande och förslag i ämnet.

Kommittén för verkställande af utredning om befästningsanordningarna vid Boden tillsattes genom nådigt bref den 19 maj 1905, hvarvid utsågos, till ordförande: ledamoten af Riksdagens första kammare, f. d. landshöfdingen m. m. A. G. J. Svedelius samt till ledamöter: ledamöterna af Riksdagens första kammare, generalmajorerna m. m. K. G. Bildt och J. G. Björlin samt godsägaren m. m. J. Wijk, ledamöterna af Riksdagens andra kammare, landtbrukarne m. m. Hans Andersson och Carl Persson samt nämndemannen m. m. Daniel Persson, äfvensom generalmajorerna m. m. G. A. C:son Bergman och

F. J. Leth samt nuvarande statsrådet m. m. L. H. Tingsten. Sedan statsrådet Tingsten och ledamoten af Riksdagens andra kammare Hans Andersson afsagt sig kommittéuppdraget, har Kungl. Maj:t till ledamöter i deras ställe utsett öfversten m. m. P. H. E. Brändström samt ledamoten af Riksdagens andra kammare, ingenjören m. m. S. O. Nylander. Kommittén har den 15 december afgifvit underdånigt betänkande i ämnet.

Följande kommittéer voro vid utgången af år 1905 ännu i verksamhet:

Kommittén för verkställande af utredning och afgifvande af förslag till åtgärder för ordnande af försvaret utaf Bodens fästning, tillsatt genom nådigt bref den 21 december 1904. Kommittén har den 22 maj 1905 afgifvit förberedande underdåniga yttranden och förslag i ämnet.

Kommittén för utarbetande af förslag till målskjutningsmaterieell m. m., tillsatt genom nådigt bref den 2 december 1904. Ledamoten i kommittén, öfverstelöjtnanten m. m. C. J. G. Sergel har under år 1905 affidit.

Kommittén för utredning angående civilanställning för afskedadt manskap vid armén och flottan, tillsatt genom nådigt bref den 8 december 1904. Någon förändring i kommitténs sammansättning har icke ägt rum.

Kommittén för utarbetande af förslag till ändringar i organisationen af arméns centrala förvaltningsmyndighet m. m., tillsatt genom nådigt bref den 3 februari 1905 och bestående af generalmajoren m. m. K. G. Bildt såsom ordförande samt generalkrigskommissarien m. m. C. H. Weidenhielm, öfversten m. m. B. E. E. von Hofsten, öfversten m. m. C. D. L. W. W:son Munthe, öfversten m. m. D. Hedengren samt fördelningsläkaren m. m. O. P. Sörensen och, efter det denne afsagt sig kommittéuppdraget, öfverfältläkaren m. m. G. J. A. Dunér såsom ledamöter. Öfversten von Hofsten har sedermera affidit.

Kungl. Maj:t har den 25 augusti 1905 tillsatt en *kommission för handhafvande af frågor rörande nytt öfningsfält för de i Stockholm förlagda truppförbanden m. m.* Ordförande: generalmajoren m. m. R. V. T. Berg. Ledamöter: öfverstelöjtnanten m. m. J. A. Amundson och t. f. kanslirådet J. Olbers. Kommissionen har till Kungl. Maj:t inkommit med förslag till inköp af egendomar för bildande af nytt öfningsfält m. m.

På landtförsvarsdepartementets föredragning hafva följande författningar under år 1905 af Kungl. Maj:t utfärdats: Utfärdade författningar.

den 10 mars: stadga för pröfning till vinnande af inträde vid krigshögskolan; *den 12 maj*: reglemente för arméns förplägnad m. m. under fred; *den 19 maj*: lag om ändrad lydelse af vissa delar af värnpliktslagen den 14 juni 1901; *den 9 juni*: kungörelse angående ändrad lydelse af punkt 11 i de genom nådiga

cirkuläret den 22 juni 1877 fastställda grunderna för pensioneringen af arméns befall och underbefall med vederlikar samt angående tiden för afgång ur tjänst; *den 30 juni*: kungörelse om ändrad lydelse af §§ 28, 66, 72, 75, 79, 93, 96 och 116 i nådiga förordningen angående inskrifning och redovisning af värnpliktige samt deras tjänstgöring m. m. (inskrifningsförordningen) den 5 december 1901, § 93 sådan den lyder enligt nådiga kungörelsen den 1 maj 1903; *den 6 september*: kungörelse om ändrad lydelse af §§ 1, 6, 8 och 10 i nådiga reglementet för undersökning af värnpliktigas duglighet till krigstjänst den 24 januari 1902; kungörelse om ändrad lydelse af §§ 4 och 5 i förnyade nådiga reglementet för undersökning af dem, som söka fast anställning vid armén eller flottan den 24 januari 1902; *den 22 september*: kungörelse angående ändrad lydelse af § 3 mom. 2 samt § 4 mom. 1 och 2 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga instruktion för militärläroverkens öfverstyrelse den 7 juni 1905; kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 6 och 7 i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för krigshögskolan den 4 november 1904; kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 7 och 8 samt § 12 mom 2 i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för artilleri- och ingenjörhögskolan den 20 maj 1904; kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 3, 5, 6 och 8 i Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för krigsskolan den 10 juli 1903; kungörelse angående ändrad lydelse af § 5 i Kungl. Maj:ts förnyade nådiga reglemente för ridskolan vid Strömsholm den 26 februari 1904; *den 6 oktober*: kungörelse angående utbetalandet af underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa; *den 2 december*: kungörelse om sättet för afskedande af indelt manskap samt kasserande af rusthållshästar; äfvensom *den 30 december*: förnyadt reglemente för arméns nya änke- och pupillkassa, samt kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 5 och 13 i nådiga reglementet för arméns änke- och pupillkassa den 20 juni 1879.

Utrikes kom-
 menderade of-
 ficärer m. fl.

En officer vid kungl. flottan och en torpedingenjör hafva i Fiume besiktigat hos firman Witehead & Co. beställda torpeder m. m.

En officer vid kungl. flottan har i utlandet tagit kännedom om förbättringar rörande torpedväsendet.

En officer vid kungl. flottan har i Essen hos firman Fried. Krupp besiktigat basperkussionsrör, afsedda för projektiler till lätta snabbskjutande kanoner.

En officer vid kungl. kustartilleriet har i Tyskland besiktigat kablar.

En officer vid kungl. kustartilleriet har i Tyskland utbildat sig i ballongtjänst.

En ingenjör har i New Castle on Tyne besiktigat hos firman Henry Watson & Sons beställda propellrar för pansarbåten Fylgia.

En ingenjör har i England inhämtat kännedom om turbinmaskineris användning för krigsfartyg.

Från föregående år hafva följande arbeten år 1905 fortsatts:
fullständigandet af flottans mobiliseringsplaner;
bearbetandet af statistiska uppgifter rörande främmande mariner;
tillgodogörandet af inom skärgårdarna gjorda sjömätningar för sjömilitära ändamål.

Flottans stabs
verksamhet.

Följande förslag af större vikt och omfattning hafva afgifvits:
till beredskapsbestämmelser för gnistsignalstationer;
till föreskrifter för utbildning och öfning af värnpliktige år 1905;
till nytt salutreglemente;
till öfningsplan för flottan år 1905;
till åtgärder för fyllande af vakanser vid flottan;
till tillägg till skjutinstruktion för flottan I, artilleri;
till plan för flottans öfningar år 1906, under förutsättning af ändrade tider för de värnpliktigas inryckning;
till fördelning af manskapet inom sjömanskårens afdelningar, yrkesgrannar och lönegrader, samt till fördelning af underofficerarna å de särskilda staterna å flottans stationer under år 1906;
till den ökning af flottans stampersonal, som erfordras för af marinförvaltningen i underdånighet till nybyggnad föreslagen materiell;
till ersättning åt värnpliktiga, som under året varit inkallade till extra tjänstgöring;
till bestämmelser för dykarpersonalens utbildning;
till ändrade bestämmelser angående flaggor och befälstecken för flottan, kustartilleriet och lotsstyrelsen;
till program för omfattning af utbildningskurs för personal vid lotsverket för tjänstgöring vid kustsignalväsendet;
till de öfningar med flottans personal ombord, som afses taga sin början under tiden 1 januari—31 mars 1906;
till Kungl. Maj:ts nådiga kungörelse angående hvad å svenska fartyg iakttagas bör vid sammanträffande med örlogsfartyg m. m. samt angående hvad till svenska handels och sjöfartens betryggande under krig emellan främmande makter bör iakttagas;
till ändringar i och tillägg till Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående undvikande af ombordläggning samt signaler för angifvande af nöd å fartyg den 9 december 1896; samt

till de sjöhandlingar, hvilka skola utlämnas till å expedition utgående fartyg.

Åtskilliga förslag af hemlig natur hafva därjämte afgifvits.

Utredningar och yttranden hafva dessutom afgifvits rörande:

betänkande och förslag till ändrad organisation af flottans sjömanskår samt därmed sammanhängande föreskrifter m. m.;

ifrågasatt viss tjänstetid för befordran till kapten;

värnpliktiges anställning vid sjömanskåren (gemensamt med marinförvaltningen);

betänkande och förslag angående icke vapenföra värnpliktigas tjänstgöring;

äfvensom i åtskilliga andra till chefen för flottans stab hänskjutna frågor.

Fartygs-, hus-
och andra
byggnader.

Under år 1904 hafva nedannämnda, genom kungl. marinförvaltningen kontraherade arbeten blifvit utförda och levererade:

torpedbåten Plejad, levererad af Augustin Normand & Co. i Le Hâvre;

jagaren Magne, levererad af John S. Tornycroft & Co., Limited, London;

pansarmateriellen till pansarbåten Oscar II, levererad af Schneider & Co., Le Creusot, Frankrike;

kompressionspump till jagaren Magne, levererad af Ludvigsbergs verkstads aktiebolag i Stockholm;

ankarkättingar till skeppsgossefartyget Najaden, levererad af Ljusne—Voxna aktiebolag;

d:o till korvetten Freja, levererad af Kohlsva järnverks aktiebolag.

Genom kungl. marinförvaltningens försorg hafva kontrakt afslutats om leverans till flottan af följande ännu ej levererade arbeten:

jagaren Vale med Kockums mekaniska verkstads aktiebolag;

2:a klass torpedbåtarne N:o 93 och N:o 95 med Bergsunds mekaniska verkstads aktiebolag.

De viktigare och mera omfattande arbeten, som under år 1905 utförts vid flottans stationer utöfver de arbeten, hvilka äro att hänföra till materiellens reparation, underhåll och klargöring för expedition, äro följande:

vid *Karlskrona station*:

ändringsarbetena för försättande i fullt tidsenligt skick af 2:a klass pansarbåten Thordön hafva afslutats;

arbetena å tvenne undervattens bredside-torpedtuber för pansarbåten Oscar II hafva afslutats och tvenne däcks-torpedtuber för jagaren Magne tillverkats;

nybyggnaden af bevakningsbåten Carl Edholm har afslutats äfvensom förändringen af stångtorpedbåtarna N:o 143 och N:o 145 till bevakningsbåtar;

nybyggnaden af 1:a klass torpedbåtarna Castor och Pollux samt 2:a klass torpedbåtarna N:o 87 och N:o 89 har påbörjats;

nybyggnaden af två ångslupar till pansarbåten Oscar II har pågått och i det närmaste afslutats;

nybyggnaden af två ångslupar till pansarkryssaren Fylgia har pågått; af dessa är den ena färdigbyggd och den andras byggnad i det närmaste afslutad;

nybyggnaden af en ammunitionspråm och en provianttransportpråm har i det närmaste afslutats;

arbetena med isolering och förstärkt värmeledning å pansarbåten Niord hafva afslutats och å pansarbåten Oden påbörjats;

isolering af de bebodda delarne af torpedbåtarna Meteor, Stjerna, Orkan och Vind har utförts;

ny ångpanna har tillverkats och insatts i ångmudderverket;

å skeppsgossefartygen Najaden och Gladan har en del ändringsarbeten utförts;

exercis- och gymnastikhuset för skeppsgossar samt arbetena å nya artilleriinventariekammarerna hafva afslutats;

nybyggnaden af förrådshus för laddade minor å Espeskär och Ifö samt af tre ammunitionsförrådshus å Kalsholmen har afslutats;

i skeppsgossarnas kokhusbyggnad hafva arrestlokaler inredts, ångkokinrättning och värmeledning installerats, hvarjämte den nya ångpannebyggnaden därtill afslutats;

byggandet af en mobiliseringskaj har fortgått;

förlängningen af Oscar II:s docka har afslutats;

bortsprängningen af ett undervattensgrund vid torpedinskjutningsbron har afslutats och ett grund utanför torpedbåtsslipen borttagits;

ny verkstadsbyggnad för fyrverkslaboratoriet är under uppförande;

luftkompressionsmaskineri för maskinverkstäderna har anskaffats och uppsatts samt pneumatisk verktygsledning till nya dockorna anordnats. Till samma dockor har elektrisk kabel för belysningsöfverföring och till Oscar II:s docka kabelledning för kraftöfverföring anskaffats och nedlagts.

vid *Stockholms station*:

nybyggnaden af 2:a klass torpedbåten N:o 91 har påbörjats;

ändringen af stångtorpedbåten N:o 149 till bevakningsbåt har afslutats;

tillverkning af handminor har pågått;

ny ångpanna till ångslupen O. F. tillverkats;

ett af galärskjulen har inredts för beväringen och området däromkring anordnats för beväringens öfningar;

kajen utanför kolskjulen på Kastellholmen har delvis ombyggt;

en byggnad för torpeder är under uppförande på Skeppsholmen.

Kustpositionerna.

1. *Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning.*

Arbetena å torpedbatteriet vid Oscar-Fredriksborgs fort hafva fortgått enligt plan.

Byggnadsarbetena för minförsvarets ordnande hafva afslutats.

Uppförandet af kasernetablissemang för kustartilleriregementet har fortgått.

2. *Karlskrona fästning.*

Arbetena å Västra Hästholms fort samt för minförsvarets ordnande fortgå enligt plan.

Arbetena å Karlskrona kustartilleriregementes kasernetablissemang i Karlskrona hafva afslutats.

3. *Älfsborgs fästning.*

Arbetena å Oscar II:s fort fortgå.

4. *Gottland.*

Vid Fårösunds kustposition hafva arbetena för minförsvarets ordnande fortsatts, liksom ock arbetena å kustartillerietablissemang darsammastädes.

5. *Hörningsholms kustposition.*

Arbetena för minförsvarets ordnande hafva fortsatts.

Artillerimateriell, projektiler, torpeder m. m.

Under år 1905 har för kungl. flottans räkning anskaffats:

21 och 15 cm. kanoner för pansarbåten Oscar II och pansarkryssaren Fylgia, 57 mm. kanoner för pansarbåten Oscar II, projektiler, krut och brandrör m. m. för kompletterande af förråden för såväl fartygen som fästningarna.

Vidare har anskaffats:

en del inventarier för minspärrningarna vid Karlskrona, diverse handminmaterieell, bomullskrut, elektriska kablar samt en del materieell för tillfälliga sprängningsarbeten och kontraminering äfvensom åtskilliga torpeder, undervattenstuber till pansarkryssaren Fylgia samt diverse gnistsignalmaterieell.

Flottans öfningar och undervisningsverk.

Under det med den 1 oktober 1904 började undervisnings- och öfningsåret hafva följande fartyg varit använda:

korvetterna *Freja* och *Saga* under omkring 2 månader för öfvande af sjökrigsskolans kadetter i 1:a, 2:a, 3:e och 6:e klasserna, hvarjämte å nämnda korvetter varit anordnade dels rekrytkurs för 3:e kl. matrosar och dels kurs för 3:e kl. eldare;

kanonbåtarna *Skuld* och *Verdande* under cirka 2 månader samt torpedbåtarna nis 9 och 11 under 1 månad för öfvande af förutnämnda kadetter samt kadettspiranter vid kungl. kustartilleriet;

öfnings skeppen *Najaden* och *Jarramas* samt öfningsbriggarna *Gladan* och *Falken* äfvensom kasernfartyget *Norrköping* under omkring 4 månader för öfvande af skeppsgossar.

För *torpedskolans* öfningar har under omkring 2 månader varit sammandragen en torpedskoleafdelning i Karlskrona skärgård, bestående af 1 torpedkryssare, 1 verkstadsfartyg, 6 1:a kl. och 4 2:a kl. torpedbåtar.

För öfningar ombord med beväringmän hafva varit rustade vid Karlskrona station och förlagda vid densamma 4 1:a kl. pansarbåtar och 1 logementsfartyg — *beväringssafdelningen* — under omkring 3 1/2 månader.

För samöfning af stampersonal och värnpliktiga äfvensom för skjut- och signalskola hafva varit rustade 6 1:a kl. pansarbåtar, 1 torpedkryssare, 2 1:a kl. kanonbåtar samt 1 handminfartyg — *kusteskadern* — under omkring 2 månader, hvarjämte under 1 månad 2:ne 1:a kl. torpedbåtar varit tilldelade nämnda eskader.

Likaledes hafva för samöfning af stampersonal och värnpliktiga varit rustade 8 1:a kl. pansarbåtar, 2:ne torpedkryssare, 8 1:a kl. torpedbåtar, 8 2:a kl. torpedbåtar, 1 handminfartyg och 1 verkstadsfartyg — *kusteskadern* — under omkring 3 1/2 månader, och hafva dessutom här nedan upptagna fartyg varit tilldelade nämnda eskader, nämligen:

1 2:a kl. pansarbåt	under cirka	1 1/2 mån.	
1 torpedkryssare	»	2	»
1 »	»	1 1/2	»
1 jagare	»	2 1/2	»
1 »	»	1	»
1 1:a kl. kanonbåt	»	2	»
4 1:a kl. torpedbåtar	»	1 1/2	»
4 2:a kl. »	»	1 1/2	»
1 verkstadsfartyg	»	1	» och
1 undervattensbåt	»	2	»

Å tvenne kusteskadern tillhörande 1:a kl. pansarbåtar hafva äfven öfvats sjökrigsskolans kadetter i 4:e och 5:e klasserna.

För förberedande öfningar med beväringmän hafva varit rustade vid Stockholms station och dit förlagda tvenne 1:a kl. pansarbåtar — *Stockholms beväringssafdelning* — under omkring 3 månader.

För förberedande beväringsofningar samt för samöfvande af stampersonal och värnpliktiga hafva under 2 månader varit rustade 1 2:a kl. pansarbåt, 3 3:e kl. pansarbåtar samt kasernfartyget *Eugenie* — *Stockholmseskadern* — hvarjämte 1 1:a kl. kanonbåt under ungefär 1 1/2 månad varit tilldelade nämnda eskader.

För rekognoscering af militärleder har kanonbåten *Svensksund* varit på expedition i nära 6 månader.

Kanonbåten *Skagul* har i omkring 2 veckor varit på expedition till Färösund.

Chefsfartyget *Drott* har omkring 2 1/2 månader varit på expedition kring rikets kuster.

För inskjutning af torpeder hafva verkstadsfartyget *Ran* och torpedbåten *N:o 77* varit på expedition under 1 1/2 månad.

Torpedkryssaren *Psilander* har under 11 dagar varit på expedition till S:t Petersburg och

Torpedkryssaren *Örnen* under 12 dagar till Riga.

Korvetten *Freja* och kanonbåten *Svensksund* hafva avslutat under 1904 började vinterexpeditioner efter att hafva varit rustade, *Freja* i 6 månader och *Svensksund* i cirka 4 1/2 månader.

För närvarande är korvetten *Freja* på expedition till aflägsnare farvatten och kanonbåten *Svensksund* å rikets västkust för bispringande af nödställda fartyg och fiskebåtar samt för uppehållande af ordningen på fiskeplatser.

Antalet beväringmän, som inställt sig till vapenöfning vid flottan utgjorde år 1905:

	Vid Karlskrona station	Vid Stockholms station	Tillsammans vid båda stationerna
Till fästningstjänst inskrifna (första tjänstgöring)	594	632	1,226
Till annan särskild tjänst än fästningstjänst eller till allmän tjänst inskrifna (första tjänstgöring eller tjänstgöring i en följd)	1,326	805	2,131
Till fästningstjänst inskrifna (repetitionsöfning)	535	556	1,091
Till annan särskild tjänst än fästningstjänst inskrifna (repetitionsöfning)	347	351	698
Summa beväringmän	2,802	2,344	5,146

Af ofvanstående antal öfvades:

ombord å fartyg	1,900
å sjöfästningarna	2,255
endast i land å flottans stationer	616

Summa vapenöfvade 4,771.

Af tillstädeskomna afgingo:

enligt § 108 inskrifningsförordningen hemförlofvade . . .	221
af annan anledning hemförlofvade eller afgångna	154

Summa hemförlofvade 375

Summa hemförlofvade och vapenöfvade 5,146.

I sjökrigshögskolan, där 2:a arbetsåret i allmänna klassen samt högre kursen pågår sedan den 23 sistlidna oktober, utgör antalet elever:

i allmänna kursen 18, däraf 3 från kustartilleriet, samt i högre kursen 2.

Till underlöjtnanter vid flottan har följande antal kadetter utnämnts:

den 4 maj	1905	2
» 5 »	»	1
» 18 augusti	»	29 och

till underlöjtnanter vid kustartilleriet hafva den 28 oktober 3 kadetter blifvit utnämnda.

Antalet elever vid *sjökrigsskolan* utgör för närvarande 156, däraf 4 å kustartillerilinjen.

Vid *exercisskolan* i Karlskrona hafva 870 man (däraf i befäls- och underbefälsklasserna 34 man) och vid exercisskolan i Stockholm 493 man erhållit undervisning.

Vid *skjut- och signalskolorna*, förlagda till kusteskadern, hafva under året respektive 482 (däraf 25 officerare och 11 reservofficersaspiranter) och 459 man erhållit undervisning, och vid signalskolan, förlagd i land å Karlskrona station, hafva undervisats 98 man, däraf 35 beväringmän.

I *underbefälsskolan* i Karlskrona har undervisning meddelats 16 reservofficersaspiranter och 274 man, och vid Stockholms stations underbefälsskola hafva undervisats 79 man.

Vid *minskolan* i Stockholm hafva 52 man åtnjutit undervisning.

Vid *skeppsgosseskolan* i Karlskrona har undervisning meddelats 486 skeppsgossar.

För kustartilleriet i sin helhet har en skjutskola varit anordnad under Kustartilleriet. en tid af 61 dagar med förläggning, under förra delen i Vaxholms och Oscar-Fredriksborgs fästning och under senare delen i Karlskrona fästning.

Vid hvarterdera regementet har anordnats en mineringsskola under 121 dagar.

Fårösunds kustposition har numera erhållit sin vid kustartilleriets uppsättning planlagda fredsbesättning, Fårösunds kustartilleridetachment, hvarmed föreskrifna öfningar bedrifvits.

Värnpliktiga hafva varit inkallade för dels repetitionsöfning under 35 dagar, dels första tjänstgöring under 137 dagar.

Regementsöfningar hafva ägt rum vid Vaxholms och Karlskrona kustartilleriregementens hufvudstationer samt Fårösunds kustartilleridetachment under för stammen 37 dagar och för beväringen 35 dagar.

Under år 1905 hafva 3 kadetter aflagt kustartilleriofficersexamen samt 17 kadettaspiranter erhållit utbildning ombord å flottans öfningsfartyg, af

hvilka aspiranter 12 numera äro antagna till kadetter. Vid kustartilleriet hafva 6 reservofficersaspiranter utbildats till reservofficerare.

Under det med den sista september 1905 tilländalupna öfningsåret undervisades vid kustartilleriets skolor:

S k o l o r .	A n t a l m a n .		
	Vaxholms kustart.-reg:te	Karlskrona kustart.-reg:te	Summa
Rekrytskolan	204	215	419
Korpralsskolan	93	111	204
Underofficersskolans specialkurs	11	20	31
» allm. kurs	19	24	43

Af chefen för kustartilleriet och inom chefens för kustartilleriet stab hafva följande arbeten af större vikt utförts:

fullständigandet af mobiliseringsplaner;

förslag till vissa delar af reglemente för flottan, del III, kustartilleriet;

förslag till reglemente för kustartilleriets skolor och öfningar;

förslag till rekrytundervisning för kustartilleriet samt förslag till vissa delar af skjutinstruktion för kustartilleriet.

Dessutom hafva inom kustartilleriet utarbetats förslag till lärobok i vapenlära för kustartilleriets korprals- och underofficersskolor, del II; samt förslag till strålkastarreglemente för kustartilleriet.

Sjökarteverket. Under år 1905 hafva sjömättningsarbeten blifvit utförda vid Västerbotens läns kust och skärgård i norra Kvarken, där dels östra kusten af Holmarna från 1902, 1903 och 1904 års slutpunkter blifvit färdigmätt, dels Nordmalingsfjärden intill slutpunkterna vid Järnäsudde och Stora Sandskär uppmätts samt dels lodningar ägt rum till sjöss, tillsammans omfattande en areal af 2,81 kvadratmil i skalan 1 : 20,000 och 5,15 kvadratmil i skalan 1 : 50,000;

i Stockholms läns skärgård, hvarest omkring Gälnan och Gälnöport 0,51 kvadratmil i skalan 1 : 20,000 blifvit uppmätt; samt

i Göteborgs och Bohus läns kust och skärgård, där triangelmätning utförts mellan Tistlarna och Marstrand.

Nettobehållningen af försälda kartor utgjorde 23,977 kronor 10 öre.

Lotsverket. Under år 1905 har lotsuppassningen vid Krokskär indragits, äfvenledes har Svenska Högarnes lotsplats med utgången af år 1905 indragits och där-

varande personal förflyttats på öfvergångsstat. En tillfällig lotsplats har inrättats vid Grankullaviken å Öland.

Sedan arbetena för upptagande af en djup ränna genom Kalmarsund numera blifvit utförda, har rännan blifvit utmärkt med 10 lysbojar, af hvilka 2 bekostas af Kalmar stad, samt 5 pyramidbojar, äfvensom med en kombinerad klock- och lysboj norr om rännans norra mynning.

Nya fyrrar hafva uppförts på Arholma, Yxlan och Furusund.

Det under år 1904 påbörjade fyrbyggnadsarbetet på Rönnskär har afslutats och en lotshamn därstädes fördjupats. Fyren på Hanö är under ombyggnad. En ny fyrbyggnad på Tistlarna har påbörjats.

En mistklocka har uppsatts vid Djurstens fyr.

Vid rikets navigationsskolor hafva under läsåret 1904—1905 varit inskrifna i navigationsafdelningen 377 elever, af hvilka 189 utexaminerats såsom styrmän och 106 såsom sjökaptener, samt i maskinistafdelningen 217 elever, af hvilka 110 aflagt maskinistexamen och 71 öfvermaskinistexamen. Antalet af dem, som utan att såsom elever hafva tillhört skolorna åtnjutit undervisning därstädes, har utgjort 118, af hvilka 40 aflagt styrmans-, 8 sjökaptens-, 2 maskinist- och 2 öfvermaskinistexamen. Dessutom hafva 20 elever och 66 privatister aflagt godkänd examen i ångmaskinlära.

Navigations-
skolorna.

Antalet af de under byråns tillsyn lydande särskilda observationsstationer utgöres för närvarande af 20 stationer för fullständigare meteorologiska observationer, 24 stationer för endast nederbördsobservationer, 16 stationer för hydrografiska iakttagelser, af hvilka stationer 10 äro förlagda till fyrfartyg, 8 stationer för vattenhöjdmätning medelst registreringsapparater, 5 stationer för vattenhöjdmätning medelst observationer å peglars förutom 6 dylika stationer inom Mälaren, hvilka sistnämnda bekostas af hushållningssällskapen i Stockholms, Uppsala, Västmanlands och Södermanlands län.

Nautisk-
meteorologiska
byrå.

Meteorologiska observationsjournaler, förda på fartyg å aflägsna farvatten, hafva inlämnats från 2 af kungl. flottans och 1 handelsfartyg. Sedan erforderliga utdrag af dessa journaler blifvit verkställda, komma de att afsändas till meteorologiska institutet i Utrecht.

Byråns bok- och kartsamlingar hafva blifvit på vanligt sätt förökade.

Enligt från chefen för flottans stab inkommen uppgift utgjorde den kvarvarande effektiva styrkan af båtsmän den 1 november 1905 161 man.

Båtsmans-
hållet.

I afseende å kommittéer, som af Kungl. Maj:t, på föredragning af chefen för sjöförsvarsdepartementet blifvit tillsatta, och liknande beredningar, hvilka blifvit, på grund af Kungl. Maj:ts bemyndigande, af nämnde chef tillkallade, är följande att meddela:

Kommittéer
m. m.

1:o) Kommissionen för afgifvande af *förslag i vissa frågor rörande minväsendet* tillsattes den 24 januari 1896. (Kommissionens ledamöter åtnjuta ingen annan ersättning än rese- och traktamentsersättning för verkställande af erforderliga arbeten utom Stockholms stations område.)

2:o) Beträffande en den 10 februari 1899 tillsatt kommitté för utredning af *vissa frågor rörande flottans station i Stockholm*, hvilken kommitté den 31 augusti 1900 afgifvit betänkande och förslag i fråga om första delen af dessa uppdrag eller åvägabringande af utredning och uppgörande af förslag till nytt etablissemang för flottans station i Stockholm, har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 21 september 1900 förklaradt, att med fullgörande af det kommittén i öfrigt lämnade uppdrag, nämligen att verkställa utredning och inkomma med förslag om beredande af medel för det nya etablissemanget äfvensom för anordningar till underlättande af mobilisering af flottans till Karlskrona station hörande fartyg genom försäljning af Skepps- och Kastellholmarna samt galärvarfvet, skulle tills vidare anstå, samt bemyndigat chefen för sjöförvarsdepartementet att i ärendet tillkalla sakkunniga. Sedan vissa utredningar i ärendet ägt rum under åren 1902, 1903 och 1904 har chefen för sjöförvarsdepartementet den 24 juli 1905 tillkallat generallotsdirektören D. U. V. Linder, f. d. öfverdirektören G. W. Svenson och arkitekten J. L. Peterson för verkställande af ytterligare utredning af ämnet. Något yttrande från dessa personer har ännu icke inkommit.

3:o) Genom kungl. brefvet den 17 oktober 1902 uppdrogs åt chefen för sjöförvarsdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga jämte en sekreterare för att i enlighet med de närmare föreskrifter, departementschefen ägde meddela, inom departementet biträda vid en revision af gällande skeppsmättningsförfattningar.

Med anledning häraf utsågos dåvarande kommerserådet, numera envoyé extraordinaire och ministre plénipotentiaire vid kungl. norska hofvet E. A. Günther, kaptenen G. O. Wallenberg och skeppsmätaren C. J. A. Isaksson att med auditören L. K. W. Sandberg såsom sekreterare utföra ifrågasvarande arbete. Från och med den 16 januari 1903 har jämväl skeppsmättningsöfverkontrollören K. O. Larsson deltagit i de sakkunnigas arbeten. De sakkunniga hafva afgifvit åtskilliga yttranden och förslag i ärenden rörande skeppsmätning och äro fortfarande sysselsatta med behandling af frågor i detta ämne.

4:o) Sedan Riksdagen, på framställning af Kungl. Maj:t, beslutat inrättande af en mariningenjörkår, bemyndigades chefen för sjöförvarsdepartementet att tillkalla högst fyra sakkunniga för att, i enlighet med de närmare föreskrifter, som departementschefen ägde meddela, inom departementet biträda vid utarbetande af förslag till föreskrifter för mariningenjörkåren och dess reserv m. m.; och utsågos härtill öfverdirektören H. H. Lilliehöök, di-

rektören greve E. H. A. Mörner, kommandörkaptenen af 1:a graden greve C. A. Ehrensvärd och kommandörkaptenen af 2:a graden H. W. M. von Kru- senstjerna, och afgåfvo de sitt yttrande den 3 augusti 1905.

5:o) Genom kungl. brevet den 25 maj 1905 tillsattes en kommitté för utredning angående erforderliga förbättringar uti utbildningen af handels- flottans befäl och underbefäl m. m. Till ordförande i denna kommitté ut- sågs landshöfdingen C. J. A. Wall och till ledamöter kaptenen G. O. Wal- lenberg, kaptenen H. O. F. Gylden, föreståndaren för navigationsskolan i Strömstad A. Thore, sjökaptenen O. F. Hedborg och öfvermaskinisten O. Gummesson. Kommittén, som erhöll tillstånd att själf utse sin sekreterare, antog härtill amanuensen i sjöförsvarsdepartementet, e. o. hofrättsnotarien G. A. Stuart. Efter ett kortare sammanträde i juli månad sammanträdde kom- mittén den 20 oktober, hvarefter kommitterades arbeten oafbrutet fort- gått till den 15 december 1905.

6:o) Genom k. brevet den 3 november 1905 tillsattes en kommitté för omarbetning af reglementet för flottans pensionskassa i vissa hänseenden, och förordnades till ledamöter i denna kommitté kommandören P. J. Dahl- gren samt kaptenerna greve C. A. Wachtmeister och H. O. F. Gylden samt till sekreterare t. f. advokatfiskalen hos marinförvaltningen, numera expeditiionschefen H. Wolff.

Under år 1905 hafva på chefens för sjöförsvarsdepartementets föredrag-
ning följande allmänna författningar utfärdats, nämligen: *den 27 juni*: kung-
görelse angående ändrad lydelse af § 2 i nådiga kungörelsen den 22 april
1904 angående främmande örlogsfartygs tillträde till svenska hamnar och
farvatten; *den 21 juli*: kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 4 och 17
i förnyade nådiga reglementet för sjökrigshögskolan den 30 maj 1902, så-
dana dessa §§ lyda enligt nådiga kungörelsen den 4 augusti 1904; *samma*
dag: kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 2 och 4 i förnyade nådiga
undervisningsstadgan för sjökrigshögskolan den 30 maj 1902, sådana dessa
§§ lyda enligt nådiga kungörelsen den 4 augusti 1904; *den 7 augusti*: kun-
görelse angående ändrad lydelse af §§ 5, 7, 15 och 22 af Kungl. Maj:ts för-
nyade nådiga instruktion för Dess lotsstyrelse den 14 oktober 1898; *den 6*
september: kungörelse angående ändrad lydelse af § 32 i Kungl. Maj:ts för-
nyade nådiga reglemente för lotsverkets enskilda pensionskassa den 28 sep-
tember 1895; *den 13 oktober*: förordning angående mariningenjörkåren i flot-
tans reserv; *samma dag*: instruktion för marinöfverdirektören och chefs-
ingenjörerna vid flottans stationer; *samma dag*: kungörelse angående antag-
ning och utbildning af mariningenjörselever, mariningenjöraspiranter och
mariningenjörsstipendiater samt anställning af extra mariningenjörer m. m.;
den 27 oktober: kungörelse angående ny örlogsgös m. m.; *samma dag*: kun-
Utfärdade för-
fattningar.

görelse angående signaler för tillkallande af lots; *den 15 december*: kungörelse angående ny löne- och pensionsreglering för lektorer vid sjökrigsskolan; *samma dag*: kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 53 och 54 i förnyade nådiga stadgan för sjökrigsskolan den 25 april 1902; *den 22 december*: kungörelse angående ändrad lydelse af § 26 i förnyade nådiga instruktionen för marinförvaltningen den 8 december 1899; *samma dag*: kungörelse angående ändrad lydelse af § 7 i nådiga förordningen den 28 november 1902 angående anställning och pensionering af läkare vid marinläkarkåren i flottans reserv; *samma dag*: kungörelse angående ändrad lydelse af § 7 i nådiga förordningen den 11 december 1903 angående marinintendenturkåren i flottans reserv; *samma dag*: kungörelse angående ändrad lydelse af § 9 i nådiga kungörelsen den 27 juni 1902 angående antagning, utbildning och pensionering af reservbefäl för flottan.

Ändring i bestämmelserna rörande rikets flagga. Kungl. Maj:t har den 27 oktober 1905 utfärdat förordning angående upphäfvande af gällande bestämmelser om unionstecken i rikets flagga.

Kommunalförordningarna. Den 26 april 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat lag angående ändrad lydelse af §§ 3, 6, 10, 14, 21, 22, 23, 47 och 48 i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

Vidare har Kungl. Maj:t den 7 juli 1905 utfärdat lag angående ändrad lydelse af 38 § i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

Ny köping. Kungl. Maj:t har den 15 september 1905 medgifvit, att Limhamns municipalsamhälle med dess dåvarande område äfvensom öfriga delar af Hyllie socken, eller således hela Hyllie socken och de till municipalsamhället hörande delar af Fosie socken, må från och med år 1906 såsom en kommun för sig bilda en jämväl i fattigvårdshänseende från Fosie socken afskild köping, benämnd Limhamn.

Tillämpning å vissa områden på landet af ordningsstadgen m. fl. stadgar. Kungl. Maj:t har förordnat: att ordningsstadgan, byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer samt hälsovårdsstadgan för riket, i hvad den afser stad, skola i tillämpliga delar gälla inom visst område vid Avesta stationssamhälle i Kopparbergs län, inom Hjärpens stationssamhälle i Jämtlands län samt inom Ryds stationssamhälle i Kronobergs län;

att ordningsstadgan för rikets städer och hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad skola i tillämpliga delar gälla inom Oskarströms municipalsamhälle i Hallands län och, Klippans municipalsamhälle i Kristianstads län;

att ordningsstadgan för rikets städer skall i tillämpliga delar gälla för Gellivare kyrkostad i Norrbottens län;

att byggnadsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla inom Fiskebäckskils municipalsamhälle i Göteborgs och Bohus län, inom Mollösunds fiskeläge i Göteborgs och Bohus län, inom Odenslunds municipalsamhälle i Jämtlands län samt inom Grafvarnas och Bäckevikens fiskelägen i Göteborgs och Bohus län;

att ordningsstadgan och brandstadgan för rikets städer skola i tillämpliga delar gälla inom Stocksunds villastad i Stockholms län;

att brandstadgan för rikets städer skall i tillämpliga delar gälla inom Malmöns fiskeläge samt inom Hunnebostrands municipalsamhälle i Göteborgs och Bohus län; samt

att hälsovårdsstadgans för riket föreskrifter rörande stad skola i tillämpliga delar gälla inom visst område vid Skönsmons municipalsamhälle i Västernorrlands län samt inom Veijerns fiskeläge i Göteborgs och Bohus län.

Kungl. Maj:t har under år 1905 fastställt regleringsplaner för Trollhättan samt för Kjäflinge och Smögens municipalsamhällen afvensom för viss del af köpingen Arvika och Ätvidabergs municipalsamhälle.

Fastställda
reglerings-
planer.

Antalet af de uti riks försäkringsanstalten under år 1905 afslutade och förnyade kollektiva försäkringarna utgör 2,249 med ett sammanlagdt provisionellt beräknadt antal arbetare af 48,078.

Riksförsäkrings-
anstaltens
verksamhet
1905.

Hos riks försäkringsanstalten hafva under år 1905 anmälts 1,292 olycksfall, som drabbat i riks försäkringsanstalten försäkrade arbetare. Förutom ersättning till följd af öfvergående skada har på grund af försäkring i riks försäkringsanstalten ersättning under samma år tillerkänts i 16 fall till följd af dödsfall och i 95 fall till följd af invaliditet.

Under år 1905 hafva med anledning af olycksfall, som drabbat i riks försäkringsanstalten icke försäkrade arbetare, inköpts lifräntor i riks försäkringsanstalten till följd af dödsfall i 51 fall och till följd af invaliditet i 236 fall.

Genom postsparbanken hafva under tiden 1 januari—31 december 1905 för riks försäkringsanstalten verkställts inbetalningar med ett sammanlagdt belopp af omkring 689,000 kronor, hvarifrån dock bör afräknas det belopp, som till försäkringstagarna återreglerats; och har under samma tid utanordnats ett sammanlagdt belopp af 92,597 kronor 69 öre för att genom postsparbanken till vederbörande ersättningstagare utbetalas.

De för riks försäkringsanstaltens räkning af postsparbanken förvaltade medlen voro den 30 november 1905 placerade i obligationer till bokfördt värde af 988,145 kronor 40 öre, i kommunlån till belopp af 316,846 kronor 78 öre, hvarjämte å bankräkningar inestodo 65,694 kronor 83 öre, förutom ej förfallna räntemedel.

På begäran antingen af arbetsgifvare och arbetare eller af domstol eller annan ämbetsmyndighet har riks försäkringsanstalten under år 1905 i 238 fall meddelat utlåtande rörande den grad af invaliditet, som en till följd af olycksfall i arbete uppkommen skada förorsakat.

Barnmorskor-
nas pensions-
anstalt.

Med år 1905 har barnmorskornas pensionsanstalt trädtt i verksamhet och handhafves jämlikt Kungl. Maj:ts reglemente för pensionsanstalten dess förvaltning af riks försäkringsanstalten, dock med den inskränkning att det tillkommer postsparbanken att mottaga insättningar och utbetala pensioner samt styrelsen för postsparbanken att förvalta pensionsanstaltens medel. Under år 1905 hafva 469 barnmorskor erhållit inträde såsom delägare i pensionsanstalten.

Arbetsförsäk-
ringsfonden.

Sedan sistlidna års Riksdag beslutat att till arbetsförsäkringsfonden i riksstaten för år 1906 afsätta 1,400,000 kronor, har Kungl. Maj:t den 7 juli 1905 förordnat, att dessa medel skola af statskontoret förvaltas på sätt i nådiga brefvet den 15 november 1895 föreskrifvits i afseende å de af Riksdagen för år 1896 afsatta medel för enahanda ändamål.

Försäkrings-
väsendet.

Försäkringsinspektionen har under 1905 meddelat nedannämnda antal utländska försäkringsanstalter tillstånd att här i riket drifva följande slag af försäkringsrörelse, nämligen:

lifförsäkringsrörelse	3	anstalter
brandförsäkringsrörelse	6	»
olycksfallsförsäkringsrörelse	6	»
transportförsäkringsrörelse	1	anstalt
garantiförsäkringsrörelse	1	»
inbrottsstöldförsäkringsrörelse	1	»
glasförsäkringsrörelse	1	»

Provinsial-
läkare.

Kungl. Maj:t har den 12 maj 1905 utfärdat kungörelse angående skyldighet för provinsialläkare att vara underkastad förändrade bestämmelser i fråga om station för läkaren.

Extra provin-
sialläkare.

Under år 1905 hafva af statsmedel beviljats bidrag till aflönande af extra provinsialläkare i Stegeborgs och Charlottenbergs distrikt.

Kungl. Maj:t har under år 1905 medgifvit, att nya själfständiga apotek må inrättas i Alvik, vid Liljeholmens järnvägsstation, i Lundby, vid Gellivare malmberg, i Halmstad, i Huskvarna municipalsamhälle, i Malmö, i Hvallinge och i Borås; hvarjämte Kungl. Maj:t föreskrifvit, att det vid Charlottenberg inrättade medikamentsförråd skall förändras till själfständigt apotek f. o. m. år 1909.

Nya apotek.

Den 16 juni 1905 beslöt Kungl. Maj:t, att den i Paris den 3 december 1903 afslutade sanitetskonvention skulle för Sveriges del biträdas.

Biträdande af sanitetskonventionen i Paris.

Af de vid rikets hospital och asyler under år 1905 utförda byggnadsarbeten märkas följande:

Hospitalsväsendet.

Samtliga byggnadsarbetena vid Vänersborgs hospital och asyl blefvo den 25 och 26 september 1905 afsynade och godkända, hvarefter vårdanstaltens beläggning med patienter påbörjades.

Samtliga byggnadsarbetena vid Växjö hospital blefvo den 8 december 1905 afsynade och godkända.

Vid Piteå hospital äro samtliga byggnadsarbetena färdiga och anmälda till afsyning.

Vid Visby hospital är ombyggnaden af den gamla lasarettbyggnaden färdig, afsynad och godkänd samt tagen i bruk.

Vid Kristinehamns hospital är biträdande läkarens bostad färdig, afsynad samt tagen i bruk, samtliga paviljongerna afsedda för patienter, äro förda under tak, nya ekonomibyggnaden i det närmaste färdig till afsyning, och den däri belägna bagarstugan tagen i bruk.

Vid Vadstena hospital är paviljongen för yttre betjäning fördder under tak.

Beträffande det beslutade nya hospitalet vid Säter äro samtliga arbets- och detaljritningarna, förslagskontrakt, arbetsbeskrifning m. m. härför uppgjorda, så att detta byggnadsarbete kan på entreprenad utlysas under januari månad 1906.

Arbetsritningar med tillhörande handlingar, afseende de beslutade byggnadsarbetena vid Härnösands hospital, äro under arbete, hvilket är så långt framskridet, att detta byggnadsföretag kan på entreprenad utlysas i början af år 1906.

Vid 1905 års ingång uppgick antalet barnmorskor till 2,913.

Antalet barnmorskor.

Enligt af medicinalstyrelsen år 1905 till Kungl. Maj:t afgifven berättelse angående skyddskoppymningen i riket utgjorde antalet af dem, som under år 1904 med framgång vaccinerats, 105,152.

Skyddskoppymningen.

Åtgärder till
förekommande
af kolerans
införande i
riket.

Den 16 juni 1905 utfärdades nådig kungörelse angående förändrade föreskrifter till förekommande af pestens och kolerans införande i riket, äfvensom nådiga kungörelser dels angående införsel af varor, som kunna miss-tänkas medföra pest- eller kolerasmitta, dels angående ändrad lydelse af §§ 2 och 10 i förnyade nådiga reglementet för karantänsinrättningen på Kängsö den 29 september 1899, dels angående ändrad lydelse af § 20 i nådiga förordningen angående åtgärder mot införande och utbredning af smittosamma sjukdomar bland rikets invånare den 19 mars 1875; dels ock angående ändrad lydelse af §§ 10, 27, 48 och 59 i nådiga instruktionen för läkare, som äro för hälso- och sjukvården inom visst område anställda, äfvensom för andra, som utöfva läkarkonsten, den 31 oktober 1890.

Med anledning af att kolerafall under augusti månad 1905 uppträdde i West-Preussen blefvo till förekommande af sjukdomens införande i riket observationsplatser för fartyg med där stationerade läkare anordnade, förutom vid karantänsplatsen Kängsö, som hela året hållits för ändamålet öppen, äfven vid ön Fejan, som tillika förklarades skola tjänstgöra såsom karantänsplats, samt vid Västra Hästholmen i Karlskrona skärgård och vid ön Hven i Öresund. Sedan därefter äfven provinsen Ost-Preussen samt regeringsdistriktet Stettin blifvit i september månad 1905 förklarade smittade af kolera, blef ännu en observationsplats för ofvannämnda ändamål öppnad, nämligen vid Arkö i Östergötlands skärgård.

Observations- och karantänsanstalten vid Fejan öppnades den 31 augusti 1905; observationsplatserna vid Västra Hästholmen och Hven den 1 september samt observationsplatsen vid Arkö den 23 september 1905. För besiktning af resande från utlandet anställdes den 26 september 1905 en särskild besiktningssläkare i Trelleborg. Samtliga dessa anstalter indrogos sedermera dels den 17—18 oktober, dels den 27 oktober 1905.

Ändring i
lagen angående
köttbesiktning
och slakthus.

Kungl. Maj:t har den 25 maj 1905 utfärdat lag om ändrad lydelse af §§ 2 och 8 i lagen angående köttbesiktning och slakthus den 22 december 1897.

Järnvägspost-
befordran.

Järnvägspostbefordran har anordnats å de enskilda järnvägslinjerna Sandbäckshult—Alsterbro, Svenljunga—Axelfors, Lund—Refvingehed, Alnaryd—Eringsboda, Garpenberg—Fors och Repbäcken—Björbo.

Fasta postan-
stalter.

Under år 1905 hafva postkontor inrättats i Sundbyberg, Nybro, Krokomb, Tranås, Munkedal, Vislanda, Karlskoga och Kinna, hvaremot de förutvarande postkontoren i Säfsjöström, Ånåset och Skene under nämnda års lopp indragits. Vid 1905 års slut utgjorde antalet själfständiga postkontor 201,

eller 5 mera än vid 1904 års utgång, samt antalet filialpostkontor 19, eller enahanda antal som vid sistnämnda tidpunkt.

Efter indragning af en del äldre och inrättande af nya poststationer uppgick vid 1905 års slut hela antalet fasta postanstalter, inberäknadt filialpostkontoren, till 3,003, eller 45 flera än vid 1904 års utgång.

Under år 1904, det senaste år för hvilket fullständiga statistiska uppgifter föreligga, hafva, enligt anställda beräkningar, inom riket behandlats tillhopa 383,748,126 postförsändelser, hvilket antal, vid jämförelse med nästföregående år, utvisar en ökning af 7,4 procent.

Särskildt har beräknats, att på grund af abonnemang blifvit genom postverket fortskaffade 191,113,020 nummerexemplar tidningar och tidskrifter, hvilket utvisar en ökning af 10,0 procent.

Postverkets inkomster för år 1904, i riksstaten beräknade till 14,715,000 kronor, uppgingo till 16,563,956 kronor 18 öre, och utgifterna för samma år, hvilka hade förslagsvis beräknats till 13,810,000 kronor, belöpte sig till 14,635,991 kronor 49 öre, hvadan öfverskottet, som beräknats till 905,000 kronor, utgjorde 1,927,964 kronor 69 öre.

Efter erhållet bemyndigande har mellan svenska och tyska postförvaltningarna öfverenskommelse träffats angående fortsatt underhållande från och med den 1 maj 1907 af regelbunden postångfartygsförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz.

På grund af nådiga beslut den 27 och den 31 oktober 1905 hafva från och med den 1 påföljde november förändringar införts angående den tvåtungade postflaggan och enskilda postförande fartygs flagga.

Generalpoststyrelsen har den 15 september 1905 utfärdat instruktion för tjänstemännen vid postkontoren och postkupéexpeditionerna, att tillämpas från och med den 1 februari 1906.

Jämlikt nådigt beslut den 10 mars 1905 har från och med den 1 påföljde juli afgiften för postförsändelses rekommendation blifvit nedsatt från 20 till 15 öre, hvarjämte ändrade bestämmelser meddelats rörande postverkets ansvarighet för vissa till postbefordran afämnade försändelser.

På grund af nådig kungörelse den 10 mars 1905 har, likaledes med tillämpning från den 1 juli 1905, nedsättning skett i afgiften för inrikes paket samt frankeringsfriheten för dylikt paket blifvit inskränkt.

Villkoren för värdeförsändel- sers utlämnande m. m. Från och med den 1 april 1905 hafva, med stöd af nådigt bref den 17 juni 1904, ändringar vidtagits rörande villkoren för utlämnande från postverket af värdeförsändelser och utbetalande af postanvisningsmedel.

Postanvisningsutväxling med Ryssland, Argentina och Japan. Mellan svenska och ryska postförvaltningarna har aftal träffats angående utväxling, från och med den 1 februari 1905, af vanliga postanvisningar. Likaledes har under år 1905 dels utväxling af vanliga postanvisningar anordnats mellan Sverige och Argentina, dels ock öfverenskommelse träffats om direkt utväxling från ingången af år 1906 af dylika postanvisningar mellan Sverige och Japan.

Likviderandet af postförskott å paket i utväxlingen med Danmark. Öfverenskommelse har under år 1905 träffats om likviderande medelst postanvisningar af postförskott å paket, som utväxlas mellan Sverige och Danmark.

Förenklad expedition af vissa slags försändelser. Med hänsyn till postverkets växande paketrörelse hafva bestämmelser meddelats om förenklad expedition af oassurerade paket, hvarjämte i fråga om vanliga brefpostförsändelser, belagda med postförskott, de fullständiga postanstalternas enklare expeditionssätt införts jämväl beträffande poststationer och postiljonskupéer.

Välgörenhetsmärken. Af svenska nationalföreningens mot tuberkulos välgörenhetsmärken, hvilka jämlikt särskildt nådigt medgifvande tillhandahållas allmänheten genom postverkets försorg, har under år 1905 en ny typ utkommit.

Telegrafverkets linjer. De staten tillhörande telegraf- och telefonnätens linjer hafva genom de under år 1905 utförda byggnadsarbetena ökats med omkring 450 kilometer stolplinjer; och utgjorde sammanlagda längden af stolplinjer och kablar vid 1905 års utgång omkring 24,000 kilometer.

Telegraufförbindelseledningar. De uteslutande för telegrafering afsedda trådledningarna hafva under år 1905 ökats med 104 kilometer; och uppgick vid 1905 års slut nämnda ledningars sammanlagda längd till 29,142 kilometer.

Nya telegrafstationer. På grund af erhållet nådigt bemyndigande har under år 1905 inrättats en telegrafstation i Värnamo. Därjämte har i Stockholm öppnats en ny filialtelegrafstation.

Indragen telegrafstation. Telegrafstationen i Svartvik har jämlikt nådigt tillstånd under år 1905 indragits.

Å 44 orter har anordnats expedition för utväxling af telegrammer på svenska språket till och från orter i Sverige, Norge och Danmark, hvaremot dylik expedition upphört å 23 orter.

Telegramexpeditioner.

För befordran af telegrammer, affattade på svenska språket, till orter inom Sverige, Norge och Danmark hafva telegraminlämningsställen öppnats på 4 platser, hvaremot 5 sådana inlämningsställen indragits.

Telegraminlämningsställen.

I förbindelse med telegrafnätet hafva satts 6 järnvägsstationer för skandinavisk korrespondens och 13 järnvägsstationer upplåtits för internationell korrespondens. Därjämte hafva 11 järnvägsstationer, som förut varit öppna allenast för skandinavisk telegramväxling, upplåtits jämväl för internationell korrespondens.

Järnvägsstationer i förbindelse med telegrafnätet.

Statstelegrafstationerna i riket, däri inberäknade 6 rikstelefonstationer med telegramväxling, utgjorde vid 1905 års utgång 179; och voro då med dem förbundna 684 telegramexpeditioner och telegraminlämningsställen samt 1,568 järnvägstelegrafstationer, så att hela antalet af rikets i förbindelse med hvarandra stående telegrafanstalter vid slutet af nämnda år uppgick till 2,431.

Antalet telegrafanstalter.

Under år 1904, det senaste för hvilket fullständig statistik är upprättad, hafva befordrats 2,749,097 taxerade telegrammer, däraf 1,279,385 inländska, 1,048,506 till eller från utlandet samt 421,206 transiterande.

Telegramväxling.

Kungl. Maj:t har den 9 juni 1905 utfärdat nådig kungörelse angående ändring i det genom nådiga kungörelsen den 6 juni 1902 fastställda aflösningsreglementet för tjänstemän och betjänte vid telegrafverket.

Ändring i aflösningsreglementet.

Genom nådigt bref den 15 juli 1905 har Kungl. Maj:t fastställt bestämmelser om kustsignalväsendets telefonmateriell m. m.

Bestämmelser om kustsignalväsendets telefonmateriell m. m.

Rikstelefonnätets förbindelseledningar, däri ej inberäknade abonnentledningar, hafva under år 1905 genom utförda nybyggnadsarbeten ökats med omkring 3,500 kilometer dubbeltrådiga ledningar samt genom rasering eller ombyggnadsarbeten minskats med omkring 280 kilometer enkeltrådiga ledningar; och utgjorde vid 1905 års slut telefonförbindelseledningarna omkring 73,400 kilometer i dubbeltrådiga och 630 kilometer i enkeltrådiga ledningar.

Statens telefonförbindelseledningar.

Central- och växeltelefonstationer. Antalet central- och växeltelefonstationer har under år 1905 ökat med 77; och uppgick hela antalet dylika stationer vid nämnda års utgång till 1,370.

Telefonapparater. Antalet af de i rikstelefonnätet uppsatta telefonapparaterna har under år 1905 ökat med omkring 8,000; och utgjorde sammanlagda antalet i bruk varande apparater vid samma års utgång omkring 82,500.

Växlade telefonsamtal. Under år 1904, det senaste för hvilket fullständig statistik blifvit upprättad, har antalet telefonexpeditioner uppgått till 193,163,309, hvaraf 872,510 utgjorts af telefonerade telegrammer och återstoden af samtal.

Fullbordade och godkända arbeten. Bland de med statsmedel understödda väg- och vattenbyggnadsarbeten hafva, enligt uppgift af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, under år 1905 såsom fullbordade af styrelsen godkänts:

62 st. väganläggningar, omfattande en längd af 41,9658 nymil, för hvilka kostnaden beräknats till 1,672,645 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 1,132,316,67 kronor;

8 st. broarbeten, för hvilka kostnaden beräknats till 382,880 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 254,900 kronor;

1 farledsarbete, för hvilket kostnaden beräknats till 143,500 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 47,500 kronor;

1 hamnarbete, för hvilket kostnaden beräknats till 47,440 kronor, hvaraf såsom statsanslag utgått 31,600 kronor.

Därjämte hafva af styrelsen godkänts tvenne hamnarbeten, till hvilka anslag å tillsammans 4,500 kronor af Riksdagen särskildt beviljats. Den beräknade kostnaden för dessa arbeten belöper sig till samma belopp som anslagen.

Koncessioner å enskilda järnvägar. Kungl. Maj:t har under år 1905 beviljat koncession å följande enskilda järnvägar:

från Gammelstads station å statsbanan Luleå—Gellivare till Karlsvik med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 5,3 kilometer;

från Ljungbyholms station å Kalmar—Torsås järnväg till Karlslunda kyrkoby med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 19,2 kilometer;

från Skara till Mariestad med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 48,0 kilometer;

från ön Saltholmen i närheten af Långedrag badort till Göteborgs stads gräns med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 4,9 kilometer;

från Eskilstuna centralstation till Örebro anhaltstation med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 81,2 kilometer;

från en punkt å Lidköping—Håkantorps järnväg, belägen omkring 1 kilometer från Lidköpings station, till en punkt inom Tuns socken med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 26,3 kilometer.

Under år 1905 hafva följande enskilda järnvägar upplåtits för allmän trafik: För allmän trafik öppnade enskilda järnvägar.

delen Sandbäckshult—Alsterbro af Mönsterås—Åsheda järnvägsaktiebolags järnväg mellan Mönsterås och Alsterbro med en spårvidd af 0,891 meter och en längd af 27,8 kilometer;

bispåret Morgårdshammar—Smedjebackens hamn till Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolags järnväg mellan Vansbro och Ängelsberg med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 3,2 kilometer;

delen Lund—Refvinge af Lund—Refvinge järnvägsaktiebolags järnväg mellan Refvinge och Harlösa med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 21,4 kilometer;

Nettraby—Alnaryd—Eringsboda järnvägsaktiebolags järnväg mellan Alnaryd och Eringsboda med en spårvidd af 0,600 meter och en längd af 13,1 kilometer;

Gäfle stads järnväg mellan Gäfle norra hamnpir och Fredriksskans (endast godstrafik) med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 1,9 kilometer;

delen Repbäcken—Björbo af Falun—Västerdalarnas järnvägsaktiebolags järnväg mellan Falun och Björbo med en spårvidd af 1,435 meter och en längd af 41,1 meter.

Härjämte har Garpenberg—Fors järnvägsaktiebolags förut för godstrafik öppnade järnväg mellan Garpenberg och Fors under året öppnats jämväl för persontrafik.

Längden af för trafik öppnade enskilda järnvägar och bandelar har sålunda under år 1905 ökats med 108,5 kilometer, och totallängden vid 1905 års slut är 8508,9 kilometer.

Af dessa järnvägar äro 192 lokomotivbanor med 8,495,1 kilometers längd och 5 hästbanor med 13,8 kilometers längd.

Af lokomotivbanorna hafva

114 st., med en längd af 5,576.7 km., en spårvidd af 1,435 meter

2 » » » » » 49,9 » » » » 1,093 »

13 » » » » » 507,7 » » » » 1,067 »

54 » » » » » 2,076,1 » » » » 0,891 »

2 » » » » » 150,0 » » » » 0,802 »

7 » » » » » 134,7 » » » » 0,600 »

Statens järnvägsbyggnader. Å statsbanan Gellivare—Riksgränsen utfördes en del kompletteringsarbeten.

Beträffande statsbanan genom Bohuslän fortgingo arbetena å sträckan Göteborg—Uddevalla och omfattade hufvudsakligen terrassering, stenarbeten för broar, läggning af afloppstrummor samt å sträckan Göta älf—Nordre älf räsläggning och ballastning, hvarjämte å delen Uddevalla—Skee utfördes vissa kompletterings- och förstärkningsarbeten. Arbetena enligt af Kungl. Maj:t fastställd plan för vissa provisoriska anordningar vid centralstationen och norra stationen i Stockholm fortgingo och utgjordes i hufvudsak af terrassering, spårläggning och ballastning samt omläggning af Kungsgatan.

För statsbanan Morjärv—Lappträsk utfördes definitiv uppstakning af linjen mellan Morjärvs station och Öfver Morjärv, samt vidtogos åtgärder för påbörjande af arbetena för broarna öfver Stryckån och Kalix älf.

För landsvägen Boden—Lappträsk verkställdes definitiv uppstakning af delen Boden—Forsbyn, fullbordades i det närmaste terrassering och trumläggning samt påbörjades grusning å den 19,9 kilometer långa sträckan mellan Boden och Åskogen, hvarjämte anstalter vidtogos för arbetenas igångsättande mellan sistnämnda plats och Forsbyn.

För den s. k. inlandsbanan utfördes ej mindre förberedande undersökningar rörande dels lämpliga hamnplatser såsom slutpunkt för banan vid bohuslänska kusten, dels för banans framdragande å vissa sträckor i Bohuslän och Norrbottens län, än äfven definitiv undersökning af sträckningar i Bohuslän, Dalsland, Värmland, Dalarna och Jämtland samt Västerbottens län, hvarjämte verkställdes ekonomiska utredningar för vissa delar af banan i fråga.

På grund af nådiga beslut utfördes dels undersökning för en järnväg från stambanan genom Öfre Norrland vid Älfsby station till Piteå stad, jämte därtill hörande kostnadsberäkningar och ekonomiska utredningar, dels beträffande ifrågasatta järnvägsanläggningarna Bastuträsk—Skellefteå—Säfvenäs, Skellefteå—Kåge samt Jörn—Kåge vissa ytterligare erforderliga undersökningar å fältet äfvensom ekonomiska utredningar.

För omgestaltning af bangårdsförhållandena i och invid Göteborg fortgingo undersökningar och utredningar samt upprättades tvenne förslag till sådan omgestaltning.

Dessutom utfördes en del undersökningar och utredningar för omgestaltning af bangårdsanordningarna i Lund och Malmö, samt utarbetades tvenne förslag till bangård i Lund.

Statens järnvägstrafik.

Under år 1905 har ingen förändring skett i statsbanornas vid 1903 års slut trafikerade längd 4,206 kilometer.

Bruttoinkomsten af statsbanornas trafik belöpte sig för år 1905 till omkring 54,000,000 kronor. Bruttoinkomsten.

Af statens järnvägars trafikinkomster hafva under år 1905 till statskontoret inlevererats 13,700,000 kronor. Till statskontoret levererade trafikmedel.

Kungl. Maj:t har utfärdat kungörelse dels den 2 juni 1905 angående ändring af bestämmelserna i § 3 af förnyade nådiga aflöningsreglementet för tjänstemän och betjante vid statens järnvägar den 3 maj 1901 om antalet arfvoden till stationsinspektorer å första och andra klassens stationer samt underinspektorer och expeditionsföreståndare å första klassens stationer, äfvensom i § 13 af samma reglemente angående lönefyllnad åt befattningshafvare, som på grund af indragning eller förändring af befattning förflyttas till tjänstgöring å annan plats med ringare aflöningsförmåner, dels ock den 30 juni 1905 angående ändring i § 3 af förenämnda reglemente om antalet arfvoden till notarier äfvensom i § 11 samma reglemente angående beklädnad eller beklädnadsersättning till materialvakt. Ändring i aflöningsreglementet.

Kungl. Maj:t har utfärdat kungörelser dels den 31 mars 1905 angående ändrad lydelse af §§ 43 och 73 i nådiga instruktionen för järnvägsstyrelsen med underlydande distriktsförvaltningar den 15 oktober 1897, dels den 7 april 1905 angående ändring af § 4 af samma instruktion och dels den 30 juni 1905 angående ändring af §§ 13, 14, 32, 43, 49, 56, 64, 81 och 85 af meranämnda instruktion. Ändringar i instruktionen för järnvägsstyrelsen.

Genom nådiga kungörelser den 7 april och den 14 december 1905 har Kungl. Maj:t funnit godt förordna, dels att §§ 1, 2 och 3 med därtill hörande öfverskrifter samt § 5 mom. p af den utaf Kungl. Maj:t den 29 november 1889 fastställda taxa för transporter å statens järnvägar skola hafva ändrad lydelse, afseende dessa ändringar afgifter för personer, resgods och hundar, som åtfölja resande, dels ock att de vid taxan fogade tarifferna I och II skola upphöra att gälla. Ang. zontariff.

Kungl. Maj:t har den 16 juni 1905 utfärdat instruktion för styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk. Trollhätte kanal- och vattenverk.

Sedan styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk inkommit med förslag till plan för verkställande af en fullständig utredning rörande anläggande för statens räkning af en elektrisk kraftstation för användande af den staten tillhörande vattenkraften i Trollhättan, har Kungl. Maj:t den 8 december 1905 fattat beslut rörande verkställande af utredningen enligt den ingifna planen. Utredning rörande anläggande för statens räkning af en elektrisk kraftstation vid Trollhättan.

Åtgärder mot den s. k. »hvita slafhandeln». Den 31 mars 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat nådiga cirkulär till Dess befallningshafvande i rikets samtliga län angående vissa åtgärder till motarbetande af den så kallade »hvita slafhandeln».

Expeditionslösen vid öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Kungl. Maj:t har den 14 januari 1905 utfärdat kungörelse angående expeditionslösen vid öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Kommissionär hos öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk. Vidare har Kungl. Maj:t den 24 mars 1905 utfärdat kungörelse angående anställande af kommissionär hos öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk.

Ändring i förordningen angående expeditionslösen. Den 2 juni 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 15 i nådiga förordningen angående expeditionslösen den 7 december 1883.

Kommissionärer hos domkapitlen i riket. Kungl. Maj:t har den 27 oktober 1905 utfärdat kungörelse angående anställande af kommissionärer hos domkapitlen i riket.

Kommittéer och kommissionärer. 1. 1901 års bangårdskommitté har under år 1905 utgjorts af samma ledamöter som vid 1904 års utgång.

Enligt hvad kommitténs ordförande meddelat hade kommittén under år 1905 sammanträdt den 5 februari och den 1—2 september. Å sistnämnda sammanträde hade kommitténs blifvande betänkande justerats, och hade där efter arbetet med tryckning af detta betänkande med tillhörande historik, öfriga bilagor och kostnadsförslag oafbrutet fortgått, hvadan kommitténs arbete nu nalkades sin afslutning.

2. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 22 november 1902 tillsatta kommissionen för granskning af gällande bestämmelser angående vård och försäljning af arsenik samt andra giftiga ämnen och varor har under år 1905 ingen förändring ägt rum.

Kommissionen hade den 7 februari hållit sitt första sammanträde under år 1905. Vid detta sammanträde hade utsetts dels särskilda delegerade med uppdrag att uppgöra förslag till bestämmelser uti de afseenden, som vore inrymda i 20 § i nu gällande giftstadga, dels ock delegerade för utarbetande af förslag till öfriga stadganden med undantag af ansvarsbestämmelser.

De utarbetade förslagen hade vid kommissionens sammanträde den 12 september 1905 blifvit genomgångna och granskade, hvarefter de, efter vidtagen omarbetning, vid sammanträde den 23 i nyssnämnda månad underkastats slutlig granskning. Resultatet föreläge i ett författningsförslag, hvilket dock såtillvida vore ofullständigt, att bestämmelser saknades rörande

ansvar för öfverträdelser af författningens föreskrifter. Vid sistnämnda sammanträde hade utsetts delegerade för utarbetande af motiv, hvilket arbete icke syntes kunna blifva fullbordadt förr än under 1906 års början.

3. Den af Kungl. Maj:t den 24 juli 1903 tillsatta kommissionen för att inom civildepartementet biträda vid utredning rörande vissa försäkringsanstalter samt vid utarbetande af förslag till lagbestämmelser i ämnet har under år 1905 afslutat sina arbeten, utan att någon förändring i kommissionens sammansättning under nämnda år ägt rum.

Med skrifvelse den 2 december 1905 har kommissionen aflämnat sitt i ämnet afgifna betänkande och förslag, som remitterats till utlåtande, efter vederbörandes hörande, af öfverståthållarämbetet och Konungens befallningshafvande i länen.

4. Den af Kungl. Maj:t den 6 november 1903 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning och afgifva förslag rörande erforderliga åtgärder mot smittosamma könssjukdomars spridning har under år 1905 utgjorts af samma ledamöter som vid 1904 års utgång.

I fråga om kommitténs verksamhet under år 1905 har af dess ordförande meddelats följande. Kommittén hade sammanträdtt in pleno dels den 7 april dels ock under tiden från och med den 17 oktober till och med den 15 december. Enligt af kommittén lämnadt uppdrag hafva under tiden mellan plenisammanträdena särskilda delegerade verkställt vissa undersökningar och arbeten. Sålunda har den af kommittén föranstaltade statistiska undersökningen rörande frekvensen af veneriska sjukdomar i riket blifvit afslutad och dess resultat för kommittén framlagdt. Berättelse öfver de resor, åtskilliga af kommitténs ledamöter under sommaren 1904 företagit för inhämtande af kännedom om de i vissa främmande länder gällande bestämmelser för motarbetandet af smittosamma könssjukdomar, har jämväl under året utarbetats och till kommittén aflämnats.

Vid de under hösten hållna sammanträdena har kommittén till principiell behandling förehaft de särskilda frågor, som utgjorde föremål för kommitténs pröfning, och därvid fattat vissa provisoriska beslut, på grundval af hvilka ett första utkast till bestämmelser i ämnet komme att af särskildt utsedda delegerade utarbetas.

För kommitténs räkning påginge för närvarande arbetet med en statistisk undersökning angående reglementeringen i Stockholm under åren 1859—1904, hvarjämte kommittén föranstaltat om utförande af en undersökning angående i riket befintliga skyddshem för fallna kvinnor.

5. Den af Kungl. Maj:t den 6 november 1903 tillsatta kommittén med uppdrag att afgifva förslag till förändrade grunder för pensionering af tjänstemän och betjänte vid statens järnvägar har under år 1905 afslutat sina ar-

beten, utan att någon förändring i kommitténs sammansättning under nämnda år ägt rum.

Med skrifvelse den 26 juli 1905 har kommittén aflämnat betänkande i ämnet.

6. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 17 juni 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa utredning, huruvida genom omreglering af indelningen i läkardistrikt eller ändrade bestämmelser i afseende å läkarnas anställning och åligganden hälso- och sjukvården å landsbygden skulle kunna bättre än hittills främjas, samt i ämnet afgifva förslag har under år 1905 den förändring ägt rum, att Kungl. Maj:t den 25 augusti entledigat dåvarande statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet Alfred Petersson samt förordnat landbrukaren Gustaf Odqvist att i statsrådet Peterssons ställe vara ledamot i kommittén.

Af kommitténs ordförande har meddelats följande. Kommitténs första sammanträde för år 1905 hade hållits den 2 februari, hvarefter kommittén varit samlad till och med den 3 mars. Det härunder bedrifna arbetet hade hufvudsakligen bestått däri, att från samtliga förste provinsialläkare i riket infordrade yttranden öfver kommitténs nästföregående år uppgjorda förslag till ändrad indelning af provinsialläkardistrikten genomgåts, samt att där-efter, med stöd af vid kommitténs tillsättande erhållet nädigt bemyndigande, nitton förste provinsialläkare, hvilka i sina afgifna yttranden haft mer eller mindre väsentliga anmärkningar att göra mot förslaget, varit till rådpläging med kommittén inkallade. Vid kommitténs åtskiljande berörda den 3 mars uppdrogs åt en redaktionskommitté att uppsätta motivering till distriktsindelingsförslaget, sådant detta då förelåg.

Efter ett enstaka sammanträde i maj (den 12), hvarunder nyssnämnda motivering anmäldes vara i det närmaste färdig, hvilade kommittéarbetet till medlet af sommaren, då kommittén sammanträdde den 3 juli och därefter arbetade under en månads tid. Härunder sysselsatte sig kommittén förnäm- ligast med en del i samband med kommitténs uppdrag stående principiella frågor angående de civila tjänsteläkarna å landsbygden och deras tjänsteställning, såsom rörande förste provinsialläkarinstitutionens ombildning, behofvet af förbättrad tjänsteställning för extra provinsialläkarna m. m., hvar- jämte härmed sammanhängande löne- och pensionsfrågor varit föremål för behandling. För de härunder fattade besluten skulle, enligt hvad vid kommitténs ajournerande den 2 augusti bestämdes, motivering utarbetas af en redaktionskommitté, och har arbetet därå försiggått sedan midten af september.

7. Den af Kungl. Maj:t den 17 juni 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att verkställa en revision af de för rättsmedicinska undersökningar gällande stadganden samt att afgifva af denna granskning föranledda för-

slag har under år 1905 till sin sammansättning undergått den förändring, att Kungl. Maj:t, efter förste provinsialläkaren i Jönköpings län J. L. Nau-mann, hvilken under nämnda år afidit, förordnat förste provinsialläkaren i Gottlands län C. L. P. Sörensson att vara ledamot i kommittén.

Denna kommitté har under år 1905 sammanträdt från den 10 juni till och med den 14 augusti samt från den 18 november till och med den 7 de-cember, under hvilken tid kommittén utarbetat författningsförslag i berörda hänseenden jämte motiv.

8. I sammansättningen af den af Kungl. Maj:t den 31 december 1904 tillsatta kommittén med uppdrag att uppgöra och afgifva förslag dels till bestämmelser angående de fordringar, som för tillgodoseende af trafiksäkerhe-ten eller eljest böra från statens sida ställas på de enskilda järnvägarna, dels ock till anordnande af nödig kontroll därå, att berörda bestämmelser behörigen iakttagas, har under år 1905 den förändring ägt rum, att Kungl. Maj:t den 22 september entledigat expeditionschefen, juris doktorn grefve J. J. A. Ehrensvärd samt förordnat öfverdirektören E. O. J. Björklund att i grefve Ehrensvärds ställe vara ledamot och sekreterare i kommittén.

I fråga om kommitténs verksamhet under år 1905 har dess ordförande meddelat, att, sedan kommittén, som första gången sammanträdde den 26 januari och därvid antog benämningen trafiksäkerhetskommittén, vid nyss-nämnda och följande sammanträden i januari månad och under tiden 9—16 mars behandlat den allmänna planen för kommitténs arbeten och vissa vik-tigare synpunkter för olika delar af samma arbeten, särskilda afdel-ningar af kommittén, enligt kommitténs beslut den 30 januari, utarbetat förslag till lag rörande koncession å enskilda järnvägar, förslag till förord-ning, innefattande tekniska bestämmelser angående rullande materiell vid en-skilda, för allmän trafik upplåtna järnvägar, samt förslag till förordning angående särskilda föreståndarbefattningar för trafik-, ban- och maskin-afdelningarna vid enskilda, för allmän trafik upplåtna järnvägar, äfvensom kompetensvillkor för dessa och öfriga befattningar vid dylika järnvägar. Dessa förslag hafva vid sammanträden, hållna under tiderna 21—28 oktober samt 13—18 november, blifvit af kommittén genomgångna, hvarefter sekre-teraren affattat motiv till samma förslag. För det närvarande äro två un-derafdelningar af kommittén sysselsatta med utarbetande af förslag till tek-niska bestämmelser för byggnad och underhåll af enskilda, för allmän trafik upplåtna järnvägar samt angående signal- och säkerhetsanordningar vid dy-lika järnvägar.

9. Kungl. Maj:t har den 20 oktober 1905 uppdragit åt en kommitté att verkställa utredning angående de åtgärder, som, till hämmande af män-niskotuberkulosens utbredning i riket, lämpligen böra vidtagas och därefter till Kungl. Maj:t inkomma med det betänkande och förslag, hvartill samma

utredning kunde föränleda, samt i denna kommitté förordnat till ordförande f. d. öfverståhållaren herr friherre C. G. A. Tamm och till ledamöter förste provinsialläkaren G. H. Dvertie, professorn, medicine doktorn J. E. Johanson, ingenjören S. O. Nylander och riksgäldsfullmäktigen G. F. Östberg.

Ordföranden i kommittén har meddelat, att kommittén haft 2 plenisammanträden, nämligen den 29 november och den 6 december 1905, samt att en underafdelning af kommittén, bestående af herrar Johansson och Dvertie jämte den utsedde sekreteraren filosofie doktorn K. A. Fryxell, sedan först nämnda dag äro sysselsatta med insamling af det statistiska material, som skall utgöra underlag för kommitténs blifvande arbete.

10. Den 24 november 1905 har Kungl. Maj:t uppdragit åt landshöfdingen grefve H. E. G. Hamilton, jämte direktören J. Bernström och landsorganisationens ordförande Herman Lindqvist, att företaga en granskning af det för 1903 års riksdag framlagda förslag till lag angående medling i arbetstvister samt därefter snarast möjligt afgifva det yttrande och förslag i ämnet, som af granskningen föränleddes.

Sedermera har K. M:t den 5 januari 1906 entledigat direktören Bernström från nämnda uppdrag samt förordnat byggmästaren A. G. Magnusson och förste aktuarien, filosofie doktorn G. H. Elmquist att vara ledamöter i samma kommission.

11. Kungl. Maj:t har den 2 december 1905 uppdragit åt riksheraldikern att i samråd med riksantikvarien och riksarkivarien samt med det biträde till förslagets konstnärliga utförande, som riksheraldikern kunde finna påkalladt, uppgöra samt snarast möjligt och sist inom utgången af februari månad år 1906 till Kungl. Maj:t inkomma med förslag, med tillhörande ritning och beskrifning, till rikets vapen.

12. På grund af statsrådet och chefen för civildepartementet den 22 december 1905 gifvet nådigt bemyndigande har chefen för nämnda departement tillkallat f. d. öfversten A. F. O. Cederberg, landssekreteraren G. W. A. Roos, ingenjören friherre A. Th. Adelsvärd, trafikchefen K. A. L. Rosenquist af Åkershult samt kaptenen i väg- och vattenbyggnadskåren J. O. H. Nyström för att afgifva yttrande och förslag, huru ledningen af och tillsynen öfver nya järnvägsanläggningar för statens räkning lämpligast böra för framtiden ordnas.

Uppläggande af Kungl. Maj:t har den 7 april 1905 utfärdat kungörelse angående upptredje, fjärde, femte och sjätte emissionerna af 1887 års 3,6 procent statslån.

Kungl. Maj:t har den 21 juli 1905 utfärdat kungörelse i anledning af Riksdagens beslut angående riksbankens styrelse och förvaltning. Riksbankens styrelse och förvaltning.

Kungl. Maj:t har den 12 maj 1905 utfärdat kungörelse angående dyrtidstillägg för år 1905 åt en del tjänstemän och betjänte. Dyrtidstillägg åt en del tjänstemän och betjänte.

Kungl. Maj:t har den 15 juli 1905 utfärdat kungörelse angående den vid 1905 års riksdag åtagna beviljning af fast egendom samt af inkomst. Beviljning af fast egendom samt af inkomst.

Kungl. Maj:t har den 15 juli 1905 utfärdat kungörelse angående inkomstskatt för år 1906. Inkomstskatt.

Kungl. Maj:t har den 19 maj 1905 utfärdat förordning angående en särskild stämpelafgift för försäljning af punsch. Stämpelafgift för försäljning af punsch.

Kungl. Maj:t har den 25 maj 1905 utfärdat kungörelse angående vissa ändringar i gällande förordning angående stämpelafgiften. Stämpelförordningen.

Kungl. Maj:t har den 25 maj 1905 utfärdat kungörelse om verkställandet af anteckning i jordeboken i vissa fall rörande afsöndrad lägenhet. Anteckning i jordeboken rörande afsöndrad lägenhet.

Vid myntverket hafva under år 1905 blifvit utmyntade: Myntverket.

silfvermynt: 25-ören	kr. 183,000: —
bronsmynt: 5-ören	» 27,254: —
2-ören	» 28,598: —
1-ören	» 35,556: —

hvarjämte under samma tid från myntverket, hufvudsakligen till landsorten, utväxlats:

i silfvermynt	kr. 3,657,300: —
i bronsmynt	» 91,300: —

samt under enahanda tid präglats 22,739 stycken medaljer till värde af 84,603 kronor 85 öre.

Kungl. Maj:t har den 17 november 1905 utfärdat förordning angående mantalsskrifning i Göteborg. Förordning angående mantalsskrifning i Göteborg.

Från det af Riksdagen för år 1905 beviljade anslag för beredande åt sjömanshusen af skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnplik. Bidrag till sjömanshusen.

tigas inskrifning och redovisning samt med utarbetande af sjöfartsstatistiska uppgifter hafva bidrag tilldelats 47 sjömanshus.

Villkoren för lån från rederi-
näringslåne-
fonden. Kungl. Maj:t har den 2 juni 1905 utfärdat kungörelse angående villkoren för lån från anvisade medel för rederinäringens understödjande.

Anmälan om olycksfall i arbete. Kungl. Maj:t har den 17 november 1905 utfärdat kungörelse angående anmälan om olycksfall i arbete.

Föreskrifter för ämbetsverk och myndigheter att insända vissa uppgifter till statskontoret. Kungl. Maj:t har den 15 december 1905 utfärdat kungörelse med föreskrifter för ämbetsverk och myndigheter att insända vissa uppgifter till statskontoret.

Föreskrifter rörande inventering hos redogörare för verk och inrättning, hvars räkenskap för granskning skall öfverlämnas till kammarrätten. Kungl. Maj:t har sistnämnda dag utfärdat kungörelse med föreskrifter rörande inventering hos redogörare för verk och inrättning, hvars räkenskap för granskning skall öfverlämnas till kammarrätten.

Instruktion för kommerskollegii sjötekniska biträde. Kungl. Maj:t har samma dag utfärdat instruktion för kommerskollegii sjötekniska biträde.

Tulltaxan. Kungl. Maj:t har år 1905 låtit utfärda kungörelser, den 6 mars angående tilläggsavgift vid införsel af socker, tillverkad i Brasilien, den 24 i samma månad angående förhöjning i då gällande tullsats för smärgelduk, glasduk och flintduk, den 16 juni angående ändring i gällande tulltaxas bestämmelser under rubriken socker m. m., samt den 29 september angående fortsatt tillämpning af tulltaxan den 1 juli 1904 med vissa ändringar.

Sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge. Kungl. Maj:t har den 12 maj 1905 låtit utfärda förordning angående vissa bestämmelser rörande sjöfarten och gränstrafiken mellan Sverige och Norge att, där icke annorlunda stadgas, lända till efterrättelse till och med den 15 maj 1906.

Tullbehandling af gods, som från Sassnitz. Den 30 juni 1905 har Kungl. Maj:t meddelat förändrade föreskrifter beträffande tullbehandlingen af gods, som med ångfartyg, underhållande re-

gelbunden förbindelse mellan Sassnitz och Trelleborg, ankommer till sist- ankommer till nämnda stad för vidare befordran å järnvägen Malmö—Kontinenten. Trelleborg.

Enligt nådigt bemyndigande har generaltullstyrelsen förflyttat den Flyttning af vid Ratan inom Umeå tullkammardistrikt inrättade tullstation till den tullstation. inom samma distrikt belägna lastageplatsen Sikeå samt förordnat, att tullstationen skall benämnas tullstationen i Sikeå.

Kungl. Maj:t har den 15 december 1905 under vissa villkor beviljat sta- Förlängd sta- den Vadstena förlängning intill utgången af år 1915 af den till nästlidet pelstadsrätt för års slut staden medgifna stapelstads- samt nederlags- och transitupplagsrätt. Vadstena.

Kungl. Maj:t har i skrifvelse till generaltullstyrelsen den 15 december 1905 meddelat vissa förändrade bestämmelser rörande tullverkets räken- Visa förän- skaper. drade bestämmelser rörande tullverkets rä- kenskaper.

Kungl. Maj:t har samma dag utfärdat kungörelse angående ändring af Ändring af § 151 i tull- § 151 i tull- verkets tjänst- verkets tjänst- göringsregle- göringsregle- mente. mente.

Antalet postanstalter, hvilka såsom postsparbankskontor betjäna allmän- Antalet post- heten med mottagande och utbetalande af postsparbanksmedel, utgjorde vid sparbanken. utgången af november månad 1905 2,975 stycken, hvarjämte sparmärkesför- säljningsställenas antal uppgick till 4,706, däraf 2,965 postanstalter.

Antalet delägare i postsparbanken utgjorde vid samma års början 570,203. Under tiden 1 januari—30 november hafva tillkommit 43,664, under det att 34,797 afgått genom uttagande af samtliga innestående medel. Delägare- antalet utgjorde således sistnämnda dag 579,070.

Under tiden 1 januari—30 november 1905 insattes i postsparbanken 10,652,344 kronor och uttogos 12,945,418 kronor 76 öre, hvadan delägarnes behållning, som vid årets början uppgick till 55,410,004 kronor 32 öre, minskats med 2,293,074 kronor 76 öre och den 30 november 1905 utgjorde 53,116,929 kronor 56 öre, oberäknadt upplupna räntor för den gångna delen af året.

Inlåningsräntan har under 1905 oförändradt utgjort 3,6 % för år.

Postsparbankens fondmedel — däruti inberäknadt löpande förskott från postverket å tillhoppa 1,640,853 kronor 15 öre — voro vid november månads utgång placerade dels uti obligationer, utfärdade af svenska staten, Sveriges allmänna hypoteksbank eller kommuner inom landet, till ett bokfördt värde af 38,783,982 kronor 94 öre, dels ock i direkta lån till kommuner till ett

sammanlagdt kapitalbelopp af 14,176,747 kronor 56 öre, hvarjämte vid samma tidpunkt i banken inestodo 2,449,002 kronor 71 öre, allt utom upplupna, ej förfallna räntor.

Postsparbankens bestyr med uppbörd och utbetalningar för riksförsäkringsanstaltens räkning hafva under tiden 1 januari—30 november 1905 gestaltat sig såsom följer:

Inbetalningar hafva förmedlats till belopp af 630,588 kronor 66 öre, fördelade på 3,026 poster och utbetalningar till belopp af 80,761 kronor 22 öre i 3,985 poster. Utbetalningarna förgrena sig i följande grupper:

sjukhjälp	antal	1,173	belopp	kr. 21,941: 50
begravningshjälp	»	15	»	» 900: —
lifränta	»	2,047	»	» 42,738: 20
återbetalda premier	»	750	»	» 15,181: 52

De för riksförsäkringsanstaltens räkning förvaltade medlen voro, såsom vid redogörelsen för nämnda anstalts verksamhet för år 1905 redan omförmäلتs, den 30 november 1905 placerade i obligationer till bokfördt värde af 988,145 kronor 40 öre, i kommunlån till belopp af 316,846 kronor 78 öre, hvarjämte å bankräkningar inestodo 65,694 kronor 83 öre, förutom ej förfallna räntemedel.

Med ingången af år 1904, då barnmorskornas pensionsanstalt började sin verksamhet, har, jämlikt bestämmelserna i nådiga brefvet till styrelsen för postsparbanken den 31 december 1904, postsparbanken öfvertagit bestyret med mottagande af insättningar i nämnda anstalt och utbetalande af därifrån utgående pensioner äfvensom förvaltningen af pensionsanstaltens medel.

Någon utbetalning af pensioner förekommer icke under de närmaste åren.

Patent- och
registrerings-
verket.

Under år 1905 hafva till patent- och registreringsverket inkommit 2,535 ansökningar om erhållande af patent, 884 ansökningar om registrering af varumärken och 20 ansökningar om erhållande af mönsterskydd.

Under samma år har patent- och registreringsverket beviljat 1,507 patent samt registrerat 612 varumärken och 16 mönster.

Till samma ämbetsverk hafva under år 1905 inkommit dels 41 anmälningar till försäkringsregistret, däraf 17 afsett registrering af försäkringsbolag, dels 3,064 anmälningar till aktiebolagsregistret, däraf 585 afsett registrering af aktiebolag, 4 registrering af bankaktiebolag, 5 registrering af folkbankaktiebolag och 1 registrering af folkbank.

Under samma år hafva registrerats dels 17 försäkringsbolag, dels 4 bankaktiebolag, dels 4 folkbankaktiebolag och 1 folkbank, dels ock 550 aktiebolag.

Af de sistnämnda, hvilkas sammanlagda tecknade aktiekapital utgör 59,724,172 kronor, däraf 51,092,956 kronor 71 öre inbetalts, äro:

5 järnvägsaktiebolag med ett sammanlagdt aktie-	
kapital af	3,604,400 kronor
249 industri- och fabriksaktiebolag	32,197,635 >
41 rederiaktiebolag	2,743,732 >
113 handels- och hushållsföreningsaktiebolag . . .	7,718,480 >
142 aktiebolag, bildade för hvarjehanda ändamål .	13,459,925 >
550	59,724,172 kronor.

Kungl. Maj:t har den 19 maj 1905 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 2, 10 och 17 i förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin den 13 juli 1887.

Ändringar i förordningen angående villkoren för tillverkning af brännvin.

Kungl. Maj:t har den 9 juni 1905 utfärdat förordning angående försäljning af brännvin.

Förordning angående försäljning af brännvin.

Kungl. Maj:t har den 2 juni 1905 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af § 2 i förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket den 19 maj 1893.

Ändring i förordningen om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket den 19 maj 1893.

Likaledes den 2 juni 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat förordning om beskattning af socker.

Förordning om beskattning af socker.

Den 9 juni 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat ordningsstadga rörande sockerbeskattningen.

Ordningsstadga rörande sockerbeskattningen.

Kungl. Maj:t har den 9 juni 1905 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af 4 § 1 mom. och 15 § i nådiga förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker den 17 juni 1903.

Ändringar i förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker.

Likaledes den 9 juni 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af 3 § i ordningsstadgan för maltdrycksbryggerierna i riket den 26 juni 1903, och har Kungl. Maj:t den 17 november 1905 utfärdat kungörelse angående ändrad lydelse af 14 och 39 §§ i nämnda ordningsstadga.

Ändringar i ordningsstadgan för maltdrycksbryggerierna i riket.

Ändring i Kungl. Maj:t har den 17 november 1905 utfärdat kungörelse angående gällande föreskrifter angående skyldighet för vissa yrkesidkare att afgifva statistiska uppgifter.

Förordning angående försäljning af vin och öl. Kungl. Maj:t har den 9 juni 1905 utfärdat förordning angående försäljning af vin och öl.

Förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka. Äfvenledes den 9 juni 1905 har Kungl. Maj:t utfärdat förordning angående försäljning af tillagade, alkoholfria drycker samt svagdricka.

Ändring i lagen angående sparbanker. Kungl. Maj:t har den 25 maj 1905 utfärdat lag om ändrad lydelse af 15 § i lagen angående sparbanker den 29 juli 1892.

Ändring i gällande föreskrifter angående hypoteksföreningars bildande. Samma dag har Kungl. Maj:t utfärdat kungörelse om ändrad lydelse af § 15 i förnyade förordningen den 16 maj 1890 angående de allmänna grunder, som vid hypoteksföreningars bildande och framtida verksamhet skola till efterrättelse lända.

Allmänna hypoteksbanken. Allmänna hypoteksbankens obligationsskuld, som vid 1903 års utgång utgjorde 286,503,300 kronor, uppgick vid 1904 års slut till 282,189,066 kronor 67 öre, hvaraf mot inhemska obligationer 115,045,800 kronor, mot tyska 142,197,066 kronor 67 öre och mot franska 24,946,200 kronor; och utgjorde räntan, hvarmed obligationerna voro förskrifna, 5 % å 12,570 kronor, 4 % å 184,002,666 kronor 67 öre, 3 ³/₄ % å 31,649,600 kronor och 3 ¹/₂ % å 53,966,500 kronor.

Under år 1905 hafva af 1883 års lån försålts obligationer till ett belopp af 1,800,000 kronor. Något nytt obligationslån har icke under samma år af hypoteksbanken upplagts. Under år 1905 hafva följande amorteringar å bankens obligationslån verkstälts, nämligen å inhemska 5-procentlånet 401,500 kronor, å inhemska 4-procentlånet 294,100 kronor, å inhemska 3 ³/₄-procentlånet 108,300 kronor, å inhemska 3 ¹/₂-procentlånet 146,200 kronor, å tyska 4-procentlånet 581,066 kronor 67 öre, å tyska 3 ¹/₂-procentlånet 217,866 kronor 67 öre och å franska 4-procentlånet 349,860 kronor.

Hypoteksföreningarnas ställning. Enligt den öfversikt af hypoteksföreningarnas ställning vid 1904 års slut, hvilken i finansdepartementet upprättats efter uppgifter från de sär-

skilda hypoteksföreningarna, utgjorde summan af den amorteringslåneskuld, hvori hypoteksföreningarna, efter afdrag af de å lånen verkställda amorteringar, till allmänna hypoteksbanken då häftade, 270,883,929 kronor 9 öre eller 279,474 kronor 74 öre mindre än vid utgången af år 1903.

Allmänna hypotekskassans för Sveriges städer obligationsskuld utgjorde vid 1904 års slut 33,002,133 kronor 34 öre mot 26,179,066 kronor 68 öre vid utgången af år 1903. Under år 1905 hafva blifvit sålda obligationer af 1888 års 3¹/₂-procent amorteringslån till ett belopp af 900,000 kronor och af 1904 års 4-procent amorteringslån 1,940,000 kronor.

Allmänna
hypotekskassan
för Sveriges
städer.

Hypotekskassans fordringar hos delägande stadshypoteksföreningar och kommuner uppgingo vid 1904 års slut, efter afdrag af verkställda amorteringar, till sammanlagdt 26,201,868 kronor 94 öre.

Riksbakens metalliska kassa utgjorde, beräknad i enlighet med gällande bestämmelser, vid slutet af november år 1905 i rundt tal 68,003,300 kronor mot 60,485,800 kronor vid samma tid år 1904.

Riksbankens
och de enskilda
bankinrätt-
ningarnas
kassatill-
gångar.

De enskilda bankinrättningarna ägde vid utgången af november år 1905 i myntadt och omyntadt guld 360,600 kronor mot 392,900 kronor vid samma tid år 1904.

Riksbanken och de enskilda bankinrättningarna hade vid november månads utgång 1905 fordringar hos utlandet i räkning och på grund af växlar till belopp af 85,253,100 kronor mot skulder å tillhopa 90,783,500 kronor, så att bankernas öfverskjutande skuld till utlandet utgjorde 5,530,400 kronor mot en öfverskjutande fordran på 8,797,700 kronor vid samma tid år 1904. Därjämte innehade riksbanken den 30 november 1905 utländska obligationer till ett belopp af 11,300,400 kronor mot ett belopp af 10,620,600 kronor vid samma tid år 1904.

Beloppet af utelöpande banksedlar var vid slutet af november månad 1905 i rundt tal 167,128,500 kronor, däraf 165,434,900 kronor för riksbanken och 1,693,600 kronor för de enskilda bankerna. Vid utgången af november år 1904 var utelöpande sedelbeloppet 158,512,000 kronor, och har alltså en ökning i sedelstocken ägt rum med 8,616,500 kronor, i det att riksbankens utelöpande sedlar ökats med 9,420,500 kronor, under det att de enskilda bankernas sedlar minskats med 804,000 kronor.

Utelöpande
banksedlar.

I riksbanken och de enskilda bankinrättningarna voro vid utgången af november 1905 inestående:

Bankernas in-
och utlåning.

på sparkasseräkning 188,827,500 kronor mot 168,881,900 kronor vid samma tid år 1904; på giro-, upp- och afskrifnings- samt löpande räkning 198,249,000

kronor mot 168,836,900 kronor vid samma tid år 1904; på depositionsräkning 696,977,200 kronor mot 658,978,200 kronor år 1904.

Beloppet af diskonterade inrikes växlar, som vid november månads utgång år 1904 utgjorde 490,837,900 kronor, var den 30 november 1905 546,487,900 kronor och hade således ökats med 55,650,000 kronor. Vid slutet af november år 1905 utestod såsom lån ett belopp af 744,295,600 kronor. Motsvarande belopp för år 1904 uppgick till 684,732,700 kronor, och hade således bankernas utestående lån från november 1904 till samma tid år 1905 ökats med 59,562,900 kronor. Det å kassa- och resekreditiv utestående belopp hade från slutet af november 1904 till samma tid år 1905 ökats från 157,073,900 kronor till 158,050,100 eller med 976,200 kronor, och det å löpande räkning utestående belopp hade likaledes under samma tid ökats från 105,491,800 till 121,434,500 kronor eller med 15,942,700 kronor.

Vid utgången af november 1905 var därjämte på indrifning beroende ett belopp af 2,831,600 kronor mot 3,472,700 kronor vid samma tid år 1904.

Totalsumman af bankernas till allmänna rörelsen lämnade försträckningar utgjorde alltså vid slutet af november 1905 1,573,099,700 kronor mot 1,441,609,000 kronor vid samma tid år 1904 och har således ökats med 131,490,700 kronor, under det att hela inlåningen på sparkasse-, giro-, upp- och afskrifnings- samt löpande räkning och depositionsräkning samtidigt ökats med 87,356,700 kronor.

Bankernas sammanlagda fonder hafva från utgången af november månad 1904 till samma tid år 1905 ökats med 41,908,600 kronor.

Nya och upp-
lösta bank-
bolag.

Under år 1905 har Kungl. Maj:t meddelat tillstånd att drifva bankrörelse åt följande aktiebolag, nämligen: aktiebolaget Örebro folkbank, aktiebolaget Malmö folkbank, aktiebolaget Stockholms köpmannabank, aktiebolaget Härnösands folkbank, aktiebolaget Ängelholms landtmannabank, aktiebolaget Gäfve folkbank, aktiebolaget Gäfve handelsbank, aktiebolaget Halmstads folkbank och aktiebolaget Hallsbergs folkbank, samtliga till utgången af år 1915.

Däremot hafva aktiebolaget Örebro handelsbank samt Hallands enskilda bank och Bohusläns enskilda bank under år 1905 upphört med sin verksamhet, hvarvid den förstnämnda bankens tillgångar och skulder öfvertogs af Härnösands enskilda bank samt de båda senares af aktiebolaget Göteborgs bank.

Förlängda
oktrojer.

Under år 1905 har Kungl. Maj:t meddelat följande bankaktiebolag tillåtelse att fortfarande till utgången af år 1916 drifva bankrörelse, nämligen: aktiebolaget Sollefteå folkbank, Hvetlanda bankaktiebolag, aktiebolaget tjänstemannabanken, sydsvenska kreditaktiebolaget och Lindesbergs bank-

aktiebolag, det sistnämnda bolaget under förändrad firma af aktiebolaget bergslagsbanken.

Kungörelser hafva af Kungl. Maj:t utfärdats angående frihet från utmätning för pension, utgående från tjänstepersonalens vid aktiebolaget Skånska handelsbanken pensionskassa, från änke- och pupillkassan för professorer och betjante vid Göteborgs högskola, från Nordmarks—Klarälfvens, Filipstads norra bergslags och Karlstad—Munkfors järnvägars pensions- samt änke- och pupillkassa, från Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolags pensionskassa, äfvensom för pension till tjänstemän, kvinnliga kon-torsbiträden och vaktmästare i Södermanlands enskilda bank.

Frihet från utmätning för pensioner.

De af Kungl. Maj:t tillsatta kommitterade, hvilka fått sig uppdraget att verkställa revision i vissa afseenden af, bland annat, förordningen angående sättet och ordningen för sjöfolks på- och afmönstring samt utfärdande af sjömansrulla den 4 juni 1868 och reglementet för sjömanshusen i riket den 4 mars 1870, hafva under år 1905 varit sysselsatta med ifrå-gavarande författningsarbete under tiden från och med den 14 mars till och med den 13 maj äfvensom från och med den 6 november till den 22 i samma månad; och hafva kommitterade jämte de af dem tillkallade sakkunniga biträdena sammanträdt under tiden från och med sistnämnda dag till och med den 6 december, då till följd af inträffade sjukdomsfall sammanträdena måst tills vidare afbrytas.

Kommitterade för revision i vissa afseenden af reglementet för sjömanshusen i riket m. m.

Kommitterades arbete har nu så fortskridit, att det, efter ett förnyadt sammanträde under tidigare delen af 1906 års vinter samt slutlig redigering af författningsförslag med tillhörande motivering, torde kunna afslutas under vinterns lopp.

De af Kungl. Maj:t den 26 september 1902 tillsatta kommitterade, som fått sig uppdraget att afgifva yttrande om de ändringar i nu gällande bestämmelser rörande bokföringen i statskontoret, hvilka kunde anses påkallade, äfvensom att framställa förslag om sådana ändringar i de särskilda ämbetsverkens bokföring, som kunde föranledas af en föreslagen ändrad eller utvidgad bokföring i statskontoret, hafva meddelat, att, sedan de från vissa ämbetsverk och myndigheter infordrade kassarapporter fullständigt inkommit och underkastats granskning, rapporterna sammanförts och delvis omarbetats samt ett förslag till kassabokslut upprättats, hvilket är beroende på kommitterades pröfning.

Kommitterade för afgifvande af yttrande rörande ändringar i gällande bestämmelser rörande bokföringen i statskontoret m. m.

Den 21 januari 1905 inkommo kommitterade, som önskade blifva i tillfälle att pröfva ett inom kommittén framställt förslag till nytt centralt kapitalbokslut, till Kungl. Maj:t med anhållan om bemyndigande att från

statsmedelsförvaltande verk och myndigheter infordra bokslutsrapporter för år 1904; och har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 3 februari 1905 föreskrifvit, att det på anmodan af kommitterade skulle åligga vissa ämbetsverk och myndigheter att i enlighet med de formulär, som af kommitterade uppgjordes och tillhandahölles, samt de närmare anvisningar, som af kommitterade lämnades, upprätta och till kommitterade, efter verkställdt årsbokslut för år 1904, före den 1 juni 1905 insända bokslutsrapporter, omfattande 1904 års hela förvaltning. Sådana rapporter hafva sedermera under året till kommitterade inkommit.

Den 22 september 1905 hafva kommitterade hemställt, att Kungl. Maj:t måtte meddela vissa föreskrifter i fråga om insändande till statskontorets riksbokslutsbyrå af månatliga kassarapporter, med åläggande för nämnda byrå att upprätta sammandrag, hvilka skulle i ett exemplar till statskontoret och i ett exemplar till statsrådet och chefen för finansdepartementet afgifvas; och har Kungl. Maj:t den 15 december 1905 utfärdat kungörelse i ämnet.

Kommittén för afgifvande af förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden.

Den af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta kommittén för afgifvande af utlåtande och förslag rörande reglering af myndigheters löneförhållanden m. m. har meddelat, att kommittén, som, på grund af föreskrift i nådigt bref den 4 november 1904, i december månad samma år öfvergått till behandling af frågan om reglering af löneförhållandena m. m. vid landsstaten, under år 1905 fortsatt och fullföljt de sålunda påbörjade arbetena beträffande nämnda stat samt för detta ändamål — i samverkan med de båda af Kungl. Maj:t förordnade särskilda representanterna för landsstaten, länsbokhållaren i Uppsala län August Robert Hagen och länsmannen i Örebro härads östra distrikt af Örebro län Carl Emil Flodqvist — sammanträdit in pleno under tiderna från och med den 13 till och med den 31 januari, från och med den 10 till och med den 14 april, från och med den 21 juni till och med den 12 juli samt från och med den 12 till och med den 16 december; hvarjämte, enligt uppdrag af kommittén, särskilda subkommitterade bedrifvit arbeten för kommitténs räkning under öfriga tider af året, med undantag för tiden från och med den 29 juli till och med den 22 augusti.

Arbetena hafva framskridit så långt, att kommittén torde kunna ganska snart aflämna förslag i ämnet, hvilket förslag är afsedt att innefattas i delen V af kommitténs betänkande; och skulle till denna del ansluta sig ett i särskildt häfte anordnad bihang, innehållande statistiska m. fl. utredningar.

Åt särskilda subkommitterade har kommittén den 16 december 1905 uppdragit att, intill dess pleniarbetena varda, på ordförandens kallelse, åter-

upptagna, bedrifva och fullfölja utrednings-, uppsättnings- m. fl. arbeten för kommitténs räkning.

De på grund af Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 maj 1903 af statsrådet och chefen för finansdepartementet tillkallade kommitterade för verkställande af utredning och afgifvande af förslag i anledning af beslutade tullförhöjningar i främmande länder voro samlade vid 1905 års början och fortsatte utan afbrott sina arbeten till och med den 5 augusti, då kommitterades arbeten tills vidare ajournerades.

Under den tid, kommitterades arbeten sålunda pågått, hafva kommitterade utarbetat och till förenämnda departementschef öfverlämnat dels ett den 31 mars 1905 dagtecknad betänkande utgörande tillägg till kommitterades den 22 mars 1904 aflättna betänkande rörande Sveriges handelsförhållanden till Tyskland, dels ock ett den 11 juli 1905 dagtecknad betänkande angående Sveriges handelsförhållanden till Ryssland.

Sedan statsrådet och chefen för finansdepartementet den 27 maj 1904 erhållit nådigt bemyndigande att för biträde inom departementet med utarbetande af förslag till de förändrade bestämmelser i gällande förordningar angående dels bevilling af fast egendom samt af inkomst dels ock om inkomstskatt, som kunde af förhållandena påkallas, tillkalla sakkunniga personer, samt på grund af nämnda bemyndigande tillkallats professorn Karl Gustav Cassel och kammarrättsrådet Erik Joakim von Wolcker, har Kungl. Maj:t, enär det funnits nödigt att för verkställande af utredning rörande förändrade bestämmelser angående beskattning af skog anlita jämväl andra sakkunniga personers biträde, den 15 september 1905 bemyndigat departementschefen att tillkalla sådana sakkunniga, hvilka skulle hafva att jämte Cassel och von Wolcker utföra sistnämnda uppdrag enligt de närmare föreskrifter, chefen för finansdepartementet ägde meddela; och har på grund af sistberörda bemyndigande departementschefen uppdragit åt landshöfdingen Gustaf Mauritz Ulrik Rudebeck, ledamoten af Riksdagens andra kammare, hemmansägaren Daniel Persson i Tällberg, sågverksdisponenten Anders Åström och byråchefen Veit Thorsten Örtenblad att jämte professorn Cassel och kammarrättsrådet von Wolcker deltaga i omförmälda arbete rörande frågan om beskattning af skog.

Angående sin verksamhet under år 1905 hafva bemälda sakkunniga meddelat, att de sammanträdit under tiden den 25 september—den 11 november och därvid, bland annat, föranstaltat om verkställande af vissa utredningar, som ansetts erforderliga för fullgörande af det dem anförtrodda uppdraget. Vidare hafva de sakkunniga öfverlämnat åt särskilda delegerade att till

nästa sammanträde in pleno utarbete förslag till bestämmelser i de afseenden, som ligga inom området för de sakkunnigas uppdrag.

Sakkunnigas förslag i ämnet i sin helhet torde icke kunna förväntas blifva färdiga förrän under 1906 års sommar.

Kommittén för
afgifvande af
förslag rörande
förbättrade an-
ordnade af
Sveriges officiella statistik.

Kungl. Maj:t har den 20 januari 1905 uppdragit åt en kommitté att verkställa utredning och afgifva förslag, huru inom rikets officiella statistik största möjliga enhet och planmässighet äfvensom ökad skyndsamhet vid publikationen måtte kunna åstadkommas samt till ordförande i nämnda kommitté förordnat generaldirektören och chefen för kommerskollegium herr Carl Herman Theodor Alfred Lagerheim samt till ledamöter byråchefen i generaltullstyrelsen Axel Victor Eklund, e. o. professorn vid universitetet i Lund Pontus Erland Fahlbeck, kanslirådet i Kungl. Maj:ts kansli Axel Wilhelm Flach, förste aktuarien å kommerskollegii afdelning för näringsstatistik, filosofie doktorn Otto Hjalmar Gullberg och förste aktuarien i statistiska centralbyrån, filosofie doktorn Axel Gustaf Sundbärg.

Kommittén, som konstituerat sig den 15 februari 1905, har till åtskilliga ämbetsverk, hvilka utgifva officiell statistik, utsändt inom kommittén utarbetade frågoformulär för insamlande af uppgifter rörande dessa ämbetsverks organisation, såvidt den afser den statistiska afdelningen.

Den 15 april beslöt kommittén att till september månad uppskjuta sina samlade öfverläggningar, sedan enskilda kommittéledamöter åtagit sig att för kommitténs vidare arbete referera särskilda grenar af statistiken.

För inhämtande af kännedom rörande den officiella statistikens organisation i vissa främmande länder har kommitténs sekreterare, filosofie doktorn Thor Andersson med understöd af statsmedel under tiden från den 28 april till den 10 september företagit en resa för studier och undersökningar i förenämnda afseende och därvid besökt Danmark, Tyskland, Ungern, Österrike, Schweiz, Frankrike, England, Irland, Skottland, Belgien och Holland.

Sedan kommittén den 18 september återupptagit sina pleniarbeten, har sekreteraren inför kommittén afgifvit en preliminär redogörelse för den officiella statistikens organisation i de stater, som han under sommaren besökt.

Härefter har kommittén dels varit sysselsatt med att genomgå och granska inkomna svar rörande de af kommittén från vissa verk och myndigheter äskade upplysningar, dels ock förehaft allmän öfverläggning om centraliseringen af Sveriges officiella statistik, i hvilken grad och till hvilket omfång den kunde genomföras, samt vidare rörande tabellkommissionen och den blifvande organisationen af en svensk statistisk centralanstalt.

Kommittén för
verkställande

Kungl. Maj:t har den 20 januari 1905 uppdragit åt en kommitté att verkställa revision af lagen angående skydd mot yrkesfara den 10 maj 1889

och lagen angående minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke den 17 oktober 1900 jämte andra därmed sammanhängande författningar, äfvensom i sammanhang därmed verkställa utredning, huruvida och vid hvilka industriella företag kvinnlig yrkesinspektion kunde finnas behöfelig, huru denna borde anordnas och hvilka kompetensvillkor, sökande till inspektrisbefattning borde uppfylla, samt att till Kungl. Maj:t afgifva de utlåtanden och förslag, som af berörda revision och utredning kunde föranledas; och har Kungl. Maj:t till ordförande i denna kommitté förordnat före detta generaldirektören Anders Richard Åkerman samt till ledamöter förste stadsläkaren i Stockholm, medicine licentiaten Lars Ivar Andersson, nuvarande statsrådet, filosofie doktorn David Bergström, generalkonsuln Edvard Fränckel, kommerserådet Johan Theodor Pihlgren och landssekreteraren Gustaf Wilhelm Alexander Roos.

af revision af lagen angående skydd mot yrkesfara och lagen angående minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke
m. m.

Sedan statsrådet Bergström och generalkonsuln Fränkel erhållit begärdt entledigande från berörda uppdrag, har Kungl. Maj:t förordnat ledamoten af Riksdagens andra kammare Svante Herman Kvarnzelius och vice härads höfdingen Carl Alexanderson att vara ledamöter i nämnda kommitté.

Kommittén, som konstituerat sig den 28 februari 1905 och sedermera under året sammanträdt in pleno den 5 maj, den 29 maj—15 juni och den 23 oktober—17 november, har låtit utarbета öfversikter öfver vissa främmande länders lagstiftning på de områden, som beröras af kommitténs uppgifter, samt införskaffat upplysningar från samtliga sådana besiktningssläkare, som omförmälas i 11 § af lagen angående minderårigas och kvinnors användande till arbete i industriellt yrke den 17 oktober 1900, rörande ett antal frågor af intresse för revisionen af denna lag. Samtliga yrkesinspektörer i riket hafva varit inkallade till deltagande i kommitténs öfverläggningar från och med den 30 oktober till och med den 17 november, och har ett redaktionsutskott erhållit uppdrag att utarbета utkast till reviderade författningar på den ifrågakvarande skydds lagstiftningens område.

På föredragning af chefen för ecklesiastikdepartementet har Kungl. Maj:t utfärdat:

Författningar i hvarje handa ännu.

den 20 januari 1905 kungörelse angående lönetillskott från prästerskaps löneregleringsfond åt svagt aflönade prästmän; den 10 februari 1905 kungörelse angående öfverlämnande af arkivhandlingar från Västmanlands län till landsarkivet i Uppsala; den 18 februari 1905 stadga för rikets allmänna läroverk; samma dag kungörelse angående ändrad lydelse af vissa §§ i nädiga stadgan för folkskolelärarseminarierna i riket den 29 ja-

nuari 1886; *den 17 mars 1905* kungörelse angående öfverlämnande af arkivhandlingar från Hallands län till landsarkivet i Lund; *den 13 april 1905* kungörelse om ändring af §§ 14 och 22 i nådiga stadgan angående filosofie kandidat- och licentiatexamen den 17 april 1891; *den 26 april 1905* angående undervisningsprof vid rikets allmänna läroverk för ämneslärare efter genomgången profår; *samma dag* lag angående byggnad och underhåll af kyrka med hvad därtill hörer, så ock af särskild sockenstufva; *samma dag* lag angående skyldighet att deltaga i kostnaden för byggnad och underhåll af prästgård; *den 5 maj 1905* kungörelse angående anordnande af profårskurs vid folkskoleseminariet i Stockholm; *den 2 juni 1905* kungörelse angående profår för behörighet till ordinarie ämneslärartjänst vid rikets allmänna läroverk; *samma dag* kungörelse angående anslag af allmänna medel för undervisning i slöjd vid de allmänna läroverken; *den 9 juni 1905* kungörelse rörande ändring i vissa bestämmelser i nådiga kungörelsen angående ny löne- och pensionsreglering för lärare och lärarinnor vid rikets allmänna läroverk den 27 augusti 1904; *samma dag* kungörelse angående tillsättande af lärartjänst, hvars innehafvare förordnats till rektor vid folkskoleseminarium; *samma dag* kungörelse angående tillförordnad rektors vid folkskoleseminarium pensionsrätt; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 3 och 17 i stadgarna för de tekniska elementarskolorna den 15 juni 1877; *samma dag* kungörelse angående löne- och pensionsreglering för rektorer och lektorer vid de tekniska elementarskolorna; *samma dag* kungörelse angående resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor; *samma dag* kungörelse angående understöd till anordnande af föreläsningkurser för arbetsklassen; *den 16 juni 1905* lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862; *samma dag* lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863; *samma dag* kungörelse angående understöd åt folkbibliotek; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af § 1 mom. 5 af förnyade nådiga instruktionen för folkskoleinspektörer den 11 november 1904; *den 23 juni 1905* kungörelse angående understöd åt äldre, behöfvande folkskolelärare; *samma dag* kungörelse angående understöd åt äldre, behöfvande småskolelärare m. fl.; *den 7 juli 1905* lag om ändrad lydelse af § 3 i lagen angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903; *den 30 augusti 1905* reglemente för döfstum-lärarnas pensionsanstalt; *samma dag* kungörelse angående delaktighet i folkskolelärarnas änke- och pupillkassa för den vid döfstumskolorna anställda lärarpersonalen; *den 6 oktober 1905* kungörelse angående ändrad lydelse af § 14 i förnyade nådiga reglementet för Lappmarks eklelesiastikverk den 31 januari 1896; *samma dag* kungörelse angående anslag af allmänna medel för

anordnande af kyrklig själavård åt döfstumma; *den 27 oktober 1905* kungörelse angående ändrad lydelse af § 11 i stadgarna för tekniska skolan i Eskilstuna den 12 oktober 1889; *den 17 november 1905* kungörelse om ändrad lydelse af §§ 8 och 33 i nådiga stadgan angående folkundervisningen i riket den 10 december 1897; *den 2 december 1905* reglemente för statens profskola, nya elementarskolan i Stockholm; *samma dag* instruktion för direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk; *den 8 december 1905* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 2, 4 och 38 i Kungl. Maj:ts nådiga grundstadgar för Dess vetenskapsakademi den 15 april 1904; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 4, 6, 7, 10, 28, 30, 49 och 50 i Kungl. Maj:ts nådiga stadgar för Dess musikaliska akademi den 12 november 1880; *den 15 december 1905* kungörelse om ändrad lydelse af § 5 i nådiga stadgan angående folkundervisningen i Stockholm den 8 november 1901; *samma dag* kungörelse angående ändrad lydelse af § 3 i Kungl. Maj:ts nådiga stadgar för Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg den 14 november 1902; *den 22 december 1905* kungörelse angående insändande af allmänna läroverkens räkenskaper till Kungl. Maj:ts och rikets kammarrätt.

I afseende å kommittéer, som af Kungl. Maj:t på föredragning af chefen för ecklesiastikdepartementet blifvit tillsatta, och liknande beredningar, hvilka blifvit på grund af Kungl. Maj:ts bemyndigande af nämnde chef inkallade, är följande att meddela: Kommittéer.

1) Den af kungl. maj:t den 11 mars 1898 tillsatta *kommitté för vidtagande af åtgärder för utförande af en gradmätning på Spetsbergen* består af H. K. H. Kronprinsen såsom ordförande samt fem ledamöter, nämligen professorerna P. G. Rosén, N. C. Dunér och G. Mittag-Leffler, professorn friherre G. J. De Geer samt lektorn E. Jäderin.

Kommittén har under år 1905 haft två gemensamma sammanträden, den 1 maj och den 21 oktober. Kommitténs arbete har liksom under näst föregående år bestått i öfvervakandet af iakttagelsernas beräkning och publikation, i hvilket arbete de flesta af kommitténs ledamöter tagit en verksam del, och hafva af kommitténs publikationer tolf afhandlingar blifvit tryckta.

2) Den af Kungl. Maj:t den 2 maj 1902 tillsatta *kommittén för undersökning af svenska ortnamn*, bestående af riksantikvarien H. O. H. Hildebrand såsom ordförande samt kammarrådet G. Thulin och professorn A. G. Noreen såsom ledamöter, har under år 1905 sammanträdt den 20 januari, den 18 februari—den 2 mars, den 21 mars, den 7 och den 22 april, den 28 april—den 13 maj, den 22 maj—den 3 juni, den 2 och den 20 september, den 6 och den 27 oktober, den 7 november, den 24 november—den 5 december samt den 21 och den 28 december.

Undersökningarna i orten för Älfsborgs län hafva under år 1905 fullständigt afslutats, sedan återstående omkring 20 socknar i länets västgötadel och 7 socknar å Dal numera jämväl undersökts. Undersökningarna i kammarkollegium, kammararkivet och generallandtmäteriarkivet äro numera äfven i hufvudsak afslutade för länets västgötadel med undantag af några härad. Excerperingen af ortnamn ur äldre tryckta och otryckta källor har under året verkställts af filosofie doktorn L. Bååth m. fl. Sedan under år 1904 ortnamnen i åtskilliga af socknarna inom Kinds härad blifvit fullständigt bearbetade, hafva under år 1905 slutbearbetats ortnamnen i den återstående delen af Kinds härad samt i Bjärke, Ås och Väne äfvensom i en del af Marks härad. Jämlikt kommittén lämnad nådig föreskrift att utan kostnad för statsverket låta till trycket befordra redogörelserna för ortnamnen i Älfsborgs län, har aftal om arbetets tryckning träffats med aktiebolaget Ljus. I öfrigt har kommitténs arbete fortgått i enlighet med den af Kungl. Maj:t den 20 oktober 1905 fastställda plan för undersökningarna beträffande ortnamnen i Älfsborgs län.

3) Den af Kungl. Maj:t den 17 oktober 1902 tillsatta *kommitté för afgifvande af utlåtande och förslag angående undervisnings-, examens- och studieväsendet vid rikets universitet och Karolinska mediko-kirurgiska institutet*, hvilken kommitté bestått af landshöfdingen greve H. E. G. Hamilton såsom ordförande samt e. o. professorn J. W. Hultkrantz, rektorn J. Juhlin, professorn H. Larsson och till den 17 november 1905 statsrådet D. Bergström såsom ledamöter, hvarefter i stället för statsrådet Bergström, som då på gjord underdånig ansökning blef entledigad från kommittéuppgiften, till ledamot af kommittén i nåder förordnades lektorn P. E. Lindström, har varit samlad under tiden den 2—11 februari, den 23—24 maj, den 28 juni—11 juli, den 18—31 juli samt den 13 november—20 december.

Härjämte hafva följande af kommittén utsedda redaktionskommittéer sammanträdt, nämligen: rektor Juhlin och sekreteraren den 3—20 april och den 3 oktober—4 november samt professor Hultkrantz, rektor Juhlin och professor Larsson den 12—17 juli.

Under tiden den 2—9 februari deltog i sammanträdena lektorn vid högre latinläroverket i Göteborg G. E. Hellquist, professorn vid universitetet i Lund B. Jönsson, lektorn vid högre realläroverket i Stockholm C. A. Lindhagen, rektorn vid allmänna läroverket i Ystad L. M. Neuman, professorn vid universitetet i Uppsala A. G. Noreen, lektorn vid högre latinläroverket i Stockholm A. Rydfors, professorn vid universitetet i Uppsala T. Tullberg samt professorn vid universitetet i Lund E. H. G. Wrangel, hvilka, på kommitténs därom gjorda hemställan, den 11 januari 1905 af dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet anmodades att biträda kom-

mittén vid behandlingen af vissa frågor rörande undervisnings- och examensväsendet inom de filosofiska fakulteterna.

Vid de under år 1905 hållna sammanträdena har kommittén fortsatt behandlingen af frågorna om examens- och undervisningsväsendet inom de filosofiska fakulteterna, och har detta arbete fortskridit så långt, att på framställning af kommittén Kungl. Maj:t bemyndigat kommittén att till trycket befordra förslag och betänkande angående filosofiska examina.

4) Den af Kungl. Maj:t den 10 juni 1903 tillsatta *kommitté för Sveriges deltagande i världsutställningen i S:t Louis år 1904*, som består af f. d. generaldirektören A. R. Åkerman såsom ordförande samt rektorn B. V. Adler, folkskoleinspektören C. G. Bergman, vice generalkonsuln B. A. F. Georgii, läroverksrådet N. G. W. Lagerstedt och intendenten C. G. Looström såsom ledamöter, har under år 1905 haft 3 sammanträden. Anledningen till att kommittén icke fullständigt afslutats under år 1905 har väsentligen berott därpå, att slutuppgörelse icke kunnat åstadkommas rörande hemsändningen af utställningsgodset från S:t Louis till Stockholm.

5) De af Kungl. Maj:t den 4 november 1904 tillsatta *sakkunniga för afgifvande af yttrande angående behovet af och sättet för utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan*, f. d. landshöfdingen A. G. J. Svedelius, ingenjören, numera statsrådet J. E. Biesert och ingenjören A. Decker hafva under år 1905 sammanträdt den 16 och den 19 januari, den 2, 7 och 11 februari samt den 9 mars, men hafva de sakkunniga, som den 7 februari ingingo till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet med begäran om infordrande från högskolans styrelse och lärarkollegium af utlåtanden i vissa hänseenden, hvilka de sakkunniga ansågo erforderliga före fortsättandet af sina arbeten, i afvaktan på meddelande i anledning af nämnda begäran, icke efter sistnämnda dag sammanträdt.

Kungl. Maj:t har medgifvit, att af det område, som utgör Skönsmons municipalsamhälle, må, utan rubbning i nu bestående borgerligt kommunala förhållanden, bildas en särskild församling under namn af Skönsmons kapellförsamling med rätt för nämnda kapellförsamling att med Sköns församling fortfarande hafva gemensam kyrklig ekonomi och gemensamt skolväsende. Kungl. Maj:t har förordnat, att Adolf Fredriks församling i Stockholm skall under vissa villkor delas i tre församlingar under namn af Adolf Fredriks församling, Gustaf Vasa församling och S:t Matteus församling, samt att Jakobs och Johannes församling i Stockholm skall under vissa villkor delas i två församlingar, benämnda den ena Jakobs och den andra Johannes församling. Kungl. Maj:t har förklarad, att, sedan nuvarande komministern i Frösö församling från sin befattning afgått, nämnda församling skall utbrytas från Sunne pastorat till ett särskildt regalt gäll och i följd däraf

Rikets indelning och religionsvården.

komministerstjänsten indragas. Kungl. Maj:t har förordnat om en förändrad kontraktsindelning i det nyinrättade Luleå stift. Kungl. Maj:t har vidare förordnat, att de hemmansdelar, som bilda Arvika köpings område, skola från Arvika socken utbrytas till en ny socken, benämnd Arvika köping, samt att sistnämnda socken skall från och med den 1 maj 1906 tills vidare utgöra en från Arvika kyrkoförsamling afskild församling inom Arvika pastorat.

Kungl. Maj:t har medgifvit inrättandet af följande nya prästerliga befattningar, nämligen: en e. o. prästman med benämning pastoratsadjunkt inom Bergs pastorat, en e. o. prästman i Burträsk's församling under den tid nu gällande lönereglering tillämpas, ytterligare en e. o. prästman med namn af pastoratsadjunkt inom Katarina församling i Stockholm, en e. o. prästman inom Älfsby pastorat under en tid af fem år från och med den 1 maj 1906, en e. o. prästman inom Norsjö församling under fem år från och med den 1 januari 1906 samt en e. o. prästman med benämning brukspredikant vid Mo ångsåg samt Sörbyn och Hörnefors inom Umeå landsförsamling.

Löneregleringar m. m. I sammanhang med ofvan omförmälda beslut om utbrytande af Frösö församling från Sunne pastorat har Kungl. Maj:t jämväl meddelat föreskrifter om däraf föranledda ändringar i de för prästerskapet inom nämnda pastorat fastställda löneregleringar. Därjämte har Kungl. Maj:t fastställt löneregleringar för prästerskapet i de tre pastorat, som, efter nuvarande Hedvig Eleonora församlings i Stockholm delning, komma att benämnas Hedvig Eleonora, Oscars och Engelbrekts församlings pastorat.

Främmande trosbekännare. Hudiksvalls metodist-episkopalförsamling har förklarats af staten erkänd med rätt till offentlig religionsöfning enligt gällande bestämmelser.

Nya kyrkor m. m. Under år 1905 har Kungl. Maj:t fastställt ritningar till 4 nya kyrkor, till ändring och reparation af 34 samt till altare, orgelfasad eller andra inredningsföremål i 52 kyrkor.

Öppna bref om tillstånd att genom kollekt och stambok öfver hela riket insamla bidrag till byggande eller reparation af kyrka hafva utfärdats för Kungshamn's, Häfverö och Spekeröds församlingar.

Allmänna läroverken. Vid rikets allmänna läroverk utgjorde antalet lärjungar vid början af 1905 års hösttermin 20,309.

Lärjungeantalet vid rikets förutvarande pedagogier, som meddela undervisning utöfver folkskolans ståndpunkt, uppgick höstterminen 1905 till 207.

Under år 1905 hafva 1,330 lärjungar, där af 108 kvinnor, undergått godkänd mogenhetspröfning vid allmänna läroverk och privata läroanstalter med dimissionsrätt.

Den 9 juni 1905 har Kungl. Maj:t låtit utfärda cirkulär angående fördelning af det utaf Riksdagen beviljade anslag för beredande åt lärare vid vissa allmänna läroverk samt pedagogierna af tillfällig löneförbättring under år 1906.

Profårskurser för praktisk utbildning af blifvande lärare hafva under år 1905 varit anordnade vid högre latinläroverket å Norrmalm, högre allmänna läroverket å Södermalm och högre realläroverket i Stockholm samt högre allmänna läroverken i Uppsala och Lund. För att genomgå dylik kurs hafva under året 57 lärarkandidater blifvit till nämnda läroverk hänvisade.

Kungl. Maj:t har af det anslag å 10,000 kronor, som finnes uppfördt å de allmänna läroverkens stat till resestipendier för lärare i främmande lefvande språk vid de allmänna läroverken, under år 1905 tilldelat 13 sådana lärare understöd för resor i utlandet äfvensom af det utaf Riksdagen beviljade anslag å 6,000 kronor till understöd åt lärare vid de allmänna läroverken, särskildt vid de läroverk, där profårskurs är anordnad, utdelat 10 resestipendier.

Jämlikt gällande instruktion har öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk under år 1905 inspekterat högre allmänna läroverken i Hudiksvall, Nyköping, Falun, Jönköping, Lund, Malmö, Ystad, Härnösand, Umeå och Luleå samt nya elementarskolan i Stockholm; östra och västra realskolorna i Göteborg samt realskolorna i Eksjö, Lidköping, Sköfde, Malmö, Landskrona och Varberg; samskolorna i Vimmerby, Alingsås, Falköping, Sala, Örnsköldsvik, Piteå och Haparanda; lägre allmänna läroverket i Vadstena samt högre lärarinneseminariet i Stockholm; därjämte åtskilliga högre skolor för kvinnlig ungdom och enskilda samskolor.

Af de för sådant ändamål anslagna medel har under år 1905 utgått understöd åt 117 högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor.

Högre skolor
för kvinnlig
ungdom.

Af det för år 1905 anvisade anslag till resestipendier åt föreståndarinnor och lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom och samskolor har Kungl. Maj:t tilldelat 2 föreståndarinnor och 9 lärarinnor sådant understöd.

Vid tekniska högskolan utgjorde vid början af läroåret 1905—1906 lärjungeantalet 396, däraf ordinarie elever i 1:a årskursen 125, i 2:a 114, i 3:e 101 och i 4:e 56.

Tekniska un-
dervisningen.

Vid Chalmers tekniska läroanstalt i Göteborg utgjorde elevantalet under läsåret 1904—1905 högst: ordinarie elever i högre afdelningens 1:a årskurs 64, 2:a 83, 3:e 59 och i lägre afdelningens 1:a årskurs 30, 2:a 62, 3:e 85, specialelever 27 samt extra elever 39.

Under läroåret 1904—1905 utgjorde elevernas antal vid tekniska skolan i Stockholm: inom tekniska afton- och söndagsskolan 1,441, inom tekniska skolan för kvinnliga lärjungar 254, inom den högre konstindustriella skolan 81, inom byggnadsyrkesskolan 87 och inom maskinyrkesskolan 86, af hvilket sistnämnda antal dock 47 samtidigt voro inskrifna äfven i afton- och söndagsskolan. Vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro, Borås och Härnösand uppgick elevernas antal läsåret 1904—1905 till 476. Vid tekniska söndags- och aftonskolan i Eskilstuna begagnades samma läsår undervisningen af 213 lärjungar samt vid fackskolan i samma stad för finare smides- och metallindustri af 39 lärjungar.

Kungl. Maj:t har år 1905 af de för ändamålet anslagna medel tilldelat understöd åt lägre tekniska yrkesskolor i följande orter, nämligen: i Väster-
vik, Lund, Kristinehamn och Östersund för åren 1905 och 1906 samt i Vänersborg och Lidköping för år 1905.

Folkskoleseminarierna. Elevernas antal utgjorde höstterminen 1905 vid rikets åtta manliga folkskoleseminarier 825 och vid de sex kvinnliga folkskoleseminarierna 587, eller tillsammans 1,412 elever.

Afgångsexamen undergingo 1905 års vårtermin 197 manliga och 161 kvinnliga elever, eller tillsammans 358 elever.

Småskolelärarexamen aflades samma termin vid folkskoleseminarierna af 64 elever, samtliga kvinnliga, hvilka genomgått första och andra klassernas lärokurser.

Vid seminariet i Murjek, som är afsedt för bildande af lapska småskolelärare och -lärarinnor, voro höstterminen 1905 intagna 64 elever, hvaraf 5 manliga och 59 kvinnliga.

Vid seminariet i Haparanda för bildande af finska småskolelärare och -lärarinnor voro samma termin intagna 57 elever, 7 manliga och 50 kvinnliga.

Vid slutet af vårterminen 1905 aflades examen för behörighet till lärarbefattning vid småskola af 20 elever vid seminariet i Murjek och af 13 elever vid seminariet i Haparanda.

Vid af landsting underhållna småskoleseminarier hafva under år 1905, enligt till ecklesiastikdepartementet lämnade uppgifter, 398 elever, däraf 8 manliga, undergått den pröfning vid under offentlig kontroll stående seminarium för anställning som lärare vid småskola m. m., som påbjudes i nämnda stadgan den 28 maj 1897.

Pröfning af behörighet till erhållande af befattning såsom lärarinna vid småskola har undergått af 375 elever vid af enskilda personer anordnade småskoleseminarier.

Dessutom har sådan pröfning blifvit anställd vid 3 folkskoleseminarier med 2 lärare och 1 lärarinna i öfverensstämmelse med § 4 i stadgan angående pröfning vid under offentlig kontroll stående seminarium för anställning såsom lärare vid småskola och mindre folkskola eller såsom biträdande lärare vid folkskola den 28 maj 1897.

Till stipendier vid folkskoleseminarierna hafva för vårterminen 1905 anvisats tillsammans 43,750 kronor, hvarjämte stipendiemedel till ett sammanräknadt belopp af 16,050 kronor beviljats till seminarieelever, som tala finska eller lapska språket. För höstterminen samma år hafva 43,750 kronor utdelats som stipendier åt elever vid folkskoleseminarierna samt 12,610 kronor åt elever, som tala finska eller lapska språket.

Af den undervisningsmaterieell, som genom ecklesiastikdepartementets försorg anskaffats, hafva statens samtliga fullständigt anordnade seminarier kostnadsfritt erhållit hvad som för dem ansetts erforderligt.

Enligt meddeladt uppdrag har byråchefen för den inom ecklesiastikdepartementet inrättade afdelning för ärenden rörande folkundervisningen under år 1905 inspekterat folkskoleseminariet i Karlstad samt småskoleseminariet däsammastädes.

Enligt de — jämlikt föreskriften i gällande stadga angående folkunder- Folkskolorna
visningen i § 67 samt kungl. cirkulären af den 24 november 1882 och den 6 oktober 1893 — af folkskoleinspektörerna och öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor insända uppgifterna angående folkundervisningen meddelades år 1904 undervisning i 19 högre folkskolor. I rikets 2,407 skoldistrikt funnos

4,809 fasta och	489 flyttande eller tillsammans	5,298 folkskolor,
1,367 » »	760 » » »	2,127 mindre folkskolor,
4,270 » »	1,064 » » »	5,334 småskolor,

S:a 10,446 fasta och 2,313 flyttande eller tillsammans 12,759 skolor,
eller, med inräknande af de högre folkskolorna, 12,778 skolor.

I de högre folkskolorna undervisade antingen endast i läsåmnen eller i såväl läs- som öfningsämnen 21 lärare och 4 lärarinnor samt i

folkskolorna	5,238	lärare och 3,154 lärarinnor eller tillsammans	8,392
mindre folkskolorna	207 » »	1,924 » » »	2,131
småskolorna	147 » »	6,398 » » »	6,545

Summa 5,592 lärare och 11,476 lärarinnor eller tillsammans 17,068

eller, med inräknande af de högre folkskolornas lärarpersonal, 17,093, förutom 349 lärare och 832 lärarinnor, eller tillsammans 1,181, hvilka undervisat endast i öfningsämnen.

Antalet barn i 7—14 års ålder utgjorde vid 1904 års slut 845,462, hvaraf 429,727 gossar och 415,735 flickor. Bland dessa hade

under året undervisats på något af nedan angifna sätt	770,690
» » ej åtnjutit sådan undervisning	68,687
hvarjämte uppgifter saknas om	6,085
	Summa 845,462

Bland de vid 1904 års slut befintliga barnen i 7—14 års ålder undervisades under året i

sina egna distrikts fasta folkskolor	414,866	
» » » flyttande folkskolor	33,807	
» » » fasta mindre folkskolor	49,627	
» » » flyttande mindre folkskolor	28,192	
» » » fasta småskolor	148,800	
» » » flyttande småskolor	34,960	
folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utom sina egna distrikt	16,368	726,620
högre folkskolor		388
allmänna läroverk och fackskolor		13,469
skolor för abnorma barn		1,152
enskilda skolor		17,966
hemmen		11,095
		Summa 770,690

Bland de vid 1904 års slut befintliga barnen i 7—14 års ålder, hvilka under året ej åtnjutit undervisning på något af ofvan angifna sätt, hade

8,174 inhämtat folkskolans minimikurs,
» 41,018 undergått godkänd afgangspröfning samt
uteblefvo 3,349 till följd af sjukdom eller naturfel och
» 16,146 af annan anledning.

Summa 68,687.

Med inräknande af de under året afidna samt af dem, som voro öfver eller under den ofvan angifna skolåldern af 7—14 år, undervisades i högre folkskolor 511 samt i folkskolor, mindre folkskolor och småskolor 758,674.

Utgifterna för högre folkskolor, folkskolor, mindre folkskolor och småskolor utgjorde under år 1904 enligt ofvannämnda uppgifter:

för lärares och lärarinnors aflöning: kontant	14,243,042	kronor
	in natura	1,461,983 »
» skolbyggnader, skolplatser och inventarier	5,818,772	»
» undervisningsmateriell	446,455	»
» öfriga behof	5,085,117	»
	Summa	27,055,369 kronor.

Statsbidrag af allmänna medel hafva för år 1904 för aflönande af lärare och lärarinnor vid folkskolor, mindre folkskolor och småskolor, enligt till ecklesiastikdepartementet inkomna uppgifter, utgått med tillsammans 6,403,104 kronor 2 öre. Statsbidrag.

Understöd har för år 1904 utgått till lärares aflöning vid 1,740 fortsättningskolor med 112,800 kronor. Fortsättningskolor.

För år 1904 har understöd utgått för främjande af undervisning i slöjd för gossar med 325,930 kronor samt af undervisning i slöjd för flickor med 193,752 kronor 50 öre. Undervisning i slöjd.

Till aflönande af vikarier för 690 folkskolelärare, som af sjukdom hindrats att sköta sina befattningar, har för år 1904 utbetalts af allmänna medel 101,458 kronor 37 öre. Statsbidrag till aflönande af vikarier för sjuka folkskolelärare.

Till de högre folkskolorna, som uppgå till 19, har för år 1905 utgått statsbidrag med 29,400 kronor. Högre folkskolor.

Statsbidrag till aflönande af lärare och lärarinnor vid af landsting inrättade småskoleseminarier har under år 1904 utgått med 18,595 kronor 41 öre.

På därom af vederbörande styrelser gjorda ansökningar har Kungl. Maj:t för år 1905 beviljat understöd åt 31 folkhögskolor med 141,133 kronor 45 öre. Enligt styrelsernas berättelser hafva under nämnda år i dessa skolor undervisats 891 manliga och 775 kvinnliga, eller tillsammans 1,666 elever. Af det till stipendier åt obemedlade elever vid dessa skolor beviljade anslaget, 25,000 kronor, fördelades år 1905 15,270 kronor mellan 309 manliga och 9,730 kronor mellan 329 kvinnliga elever. Folkhögskolor.

Till främjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar har, enligt uppgift från statskontoret, för år 1905 å länsstat varit uppfördt 40,575 kronor och af statskontoret anordnats 53,942 kronor 20 öre, allt till höjande af folkskolelärarnas löner till och öfver minimum, till ökande af lärares löner vid mindre folkskolor och småskolor, till aflönande af lärare vid af staten anordnade skolor, till anskaffande af undervisningsmateriell, bildande af lärare m. m. Folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar.

De allmänna folkskolorna, döfstumskolorna jämte andra folkundervisningsanstalter, som därtill äro berättigade, hafva till nedsatt pris erhållit den undervisningsmateriell, som genom chefens för folkskolebyrån försorg Undervisningsmateriell.

anskaffats. Under år 1904 uppgick kostnaden härför till 21,000 kronor 3 öre.

Understöd åt äldre, behöfvande folkskolelärare och småskolelärare m. fl. Kungl. Maj:t har för år 1905 af därtill anvisade medel beviljat understöd åt 14 äldre, behöfvande folkskolelärare samt åt 165 äldre, behöfvande småskolelärare m. fl. med tillsammans 16,500 kronor.

Läroanstalter för döfstumma och blinda. Vid institutet å Manilla för bildande af döfstumskolelärare voro under läsåret 1904—1905 inga elever intagna. Profårskurs vid döfstumanstalter genomgicks af 2 lärare.

Under läsåret 1904—1905 undervisades vid anstalten i Bollnäs för öfveråriga döfstumma 37 elever.

Vid institutet för blinda å Tomtebodavägen voro under läsåret 1904—1905 intagna 119 elever, däraf 66 gossar och 53 flickor. 114 lärjungar hafva erlagt afgift, och 5 hafva varit frielever för de särskilda stiftens och Stockholms stad. 13 elever afgingo efter fullbordad lärokurs, 2 på grund af bristande förmåga att draga nytta af undervisningen, 4 på målsmans begäran, 1 på grund af fallandesjuka; 3 elever hafva under året aflidit.

550 exemplar blindskriften hafva under läsåret 1904—1905 blifvit tryckta.

Vid förskolan för blinda å Tomtebodavägen voro under läsåret 1904—1905 intagna 34 elever, hvaraf 17 gossar och 17 flickor.

Vid förskolan i Växjö för blinda voro under läsåret 1904—1905 intagna 34 elever, 22 gossar och 12 flickor. Vid slutet af läsåret 1903—1904 utskrefvos 7 lärjungar från skolan. Af dessa öfvergingo 6 till institutet å Tomtebodavägen; 1 återvände till sin hemort.

Vid handverksskolan för blinda i Kristinehamn undervisades under höstterminen 1904 36 elever, hvaraf 30 män och 6 kvinnor, samt under vårterminen 1905 34 elever, hvaraf 28 män och 6 kvinnor.

Till skolhemmet för blinda döfstumma i Vänersborg har Kungl. Maj:t för år 1905 beviljat 5,000 kronor. Under året undervisades därstädes 9 elever.

Till uppehållande af döfstumskolor har för år 1905 anslagits ett belopp af 180,175 kronor.

Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn. Af anslaget till uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn har för år 1905 anvisats en summa af 179,812 kronor 50 öre.

Kungl. Maj:t har den 2 juni 1905 förordnat en af de revisorer, som skola granska styrelsens för nobelstiftelsen förvaltning och räkenskaper för år 1904. Nobelstiftelsen.

Från nobelstiftelsen har år 1905 utdelning af pris ägt rum från alla prisgrupper.

Kungl. Maj:t har af det till understöd åt vittra författare beviljade anslag tilldelat särskilda belopp åt dels äldre vitterhetsidkare, dels yngre personer, som genom sina arbeten ådagalagt framstående anlag för vitterhet. Understöd åt vittra författare m. m.

Antikvariska forskningsresor hafva under år 1905 genom vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens försorg blifvit företagna i åtskilliga delar af riket. Antikvariska forskningsresor.

Under år 1905 hafva vid det under akademiens för de fria konsterna inseende ställda läroverk varit inskrifna vårterminen 89 och höstterminen likaledes 89 lärjungar. Akademien för de fria konsterna.

Under år 1905 hafva vid det under musikaliska akademiens inseende ställda musikkonservatorium varit inskrifna vårterminen 175 och höstterminen 172 elever. Under samma år har organistexamen aflagts af 7, kyrkosångarexamen af 2, examen för behörighet till musiklärartjänst vid allmänt läroverk af 1 elev samt examen för behörighet till musikedirektörs-tjänst vid militärkår af 3 personer, hvarjämte utfärdats specialbetyg i piano-stämning för 3 elever och 1 f. d. elev. Musikaliska akademien.

Sedan Riksdagen till understöd åt sådana anstalter och föreningar, som anordna föreläsningskurser för arbetsklassen, på extra stat för år 1906 beviljat ett anslag af 155,000 kronor, af hvilket anslag dock högst 4,000 kronor kunde användas till understöd åt sådana centrala anstalter, som förmedlade föreläsningar af ifrågavarande slag, och åt lokala anstalter för sådana föreläsningar tillhandahålla passande åskådningsmateriell, har Kungl. Maj:t af nämnda anslag tilldelat understöd åt 387 anstalter för anordnande af föreläsningskurser och 4 anstalter för förmedlande af föreläsningar m. m. Föreläsningskurser för arbetsklassen.

Under år 1905 hafva vid farmaceutiska institutet varit inskrifna vårterminen 84 och höstterminen 96 farmacie kandidater, hvarjämte 48 apotekselever deltagit i den för dem anordnade halfårskursen. Under samma år har farmacie kandidatexamen aflagts af 36 apotekselever och apotekarexamen af 75 farmacie kandidater. Farmaceutiska institutet.

Under loppet af år 1905 hafva inalles 115 elever blifvit vid rikets 3 läroanstalter för barnmorskor utexaminerade i den allmänna förlossnings- Barnmorskeundervisningen.

konsten och förklarats berättigade att utöfva barnmorskeyrket. Af dessa hafva 55 utgått från läroanstalten i Stockholm, 50 från den i Göteborg och 10 från den i Lund.

Vidare hafva 106 barnmorskor, däraf 51 i Stockholm och 55 i Göteborg, erhållit undervisning i den instrumentala förlossningskonsten och, efter att däruti hafva ådagalagt godkända insikter och färdighet, förklarats berättigade att utöfva äfven denna del af förlossningskonsten.

Sedan på extra stat för år 1905 af Riksdagen anvisats ett anslag af 3,000 kronor till repetitionskurser för äldre barnmorskor, hafva under sistnämnda år vid barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm 2 sådana kurser hållits med tillhoppa 48, vid motsvarande anstalt i Göteborg 2 med tillhoppa 21 deltagarinnor samt vid den i Lund en kurs med 20 deltagarinnor.

Jordbruket.

Sedan sådden hösten 1904 i allmänhet försiggått under gynnsamma förhållanden, utvecklade sig höstsåden väl och kraftigt före vinterns inträde. Under vintern och våren blef emellertid höstsåden inom flera län skadad af isbränna, så att den mångenstädes blef tunn och ojämn, i synnerhet inom sydligaste och mellersta Sverige samt å Gottland. Detta säde förbättrades dock senare äfven i dessa trakter, så att detsamma i allmänhet gifvit medelskörd, i många län till och med god skörd. Inom de flesta orter blef höstsåden också väl inbärgad.

Hvad vårsåden angår, så blef vårarbetet mycket försenadt under den kalla och regniga våren, men kunde sådden efter medlet af maj månad företagas under mycket gynnsamma förhållanden inom större delen af landet. Torkan under senare delen af maj och första hälften af juni månader inverkade emellertid ogynnsamt på såden, så att den kom ojämnt upp och tillbakasattes i växten, hvarigenom den mångenstädes blef tunn och ojämn. Vårsåden förbättrades visserligen sedermera mångenstädes, sedan regn inträffat, men den blef dock inom alla län för olika orter till myckenhet och beskaffenhet växlande, alltefter olika jordmån och nederbörd. Större delen blef väl inbärgad, men mångenstädes, i synnerhet i södra och västra Sverige, blef mycken säd i större eller mindre grad skadad genom regn. Afkastningen uppgick i de flesta län till omkring medelskörd, men i sydöstra delen af Sverige och å Gottland kan afkastningen betecknas såsom mer eller mindre under medelskörd.

Höskörden blef inom större delen af landet betydligt skadad under den kalla våren, särdeles därigenom att klöfvern på första årets vallar nästan helt och hållet och på äldre vallar till stor del utgick. Endast i de fyra

nordligaste länen samt inom Jönköpings, Kronobergs, Hallands samt Göteborgs och Bohus län uppgick afkastningen af gräsodlingen till fullt medelskörd. Höet blef i allmänhet väl inbärgadt inom hela landet.

Potatisen har i alla delar af landet gifvit en till mängden mer än god afkastning, så att i de flesta trakter densamma kan anses bättre, än hvad fallet varit under många år, men på grund af det myckna regnet under senare delen af sommaren angreps potatisen i södra, västra och mellersta Sverige nästan öfverallt af röta i mer eller mindre grad.

Socketbetorna hafva gifvit en ovanligt riklig afkastning, efter beräkning 30 å 50 procent mera än nästföregående år. Öfriga rotfrukter hafva äfven gifvit mer än medelskörd.

Af trädgårdsalstren lämnade äppleskörden ringa afkastning, som dessutom blef mycket skadad af mask, medan päron och ännu mera plommon gifvo bättre afkastning.

Under 1905 års höst har höstsädessådden kunnat utföras under mycket gynnsamma förhållanden, så att såväl råg som hvete visa en ovanligt kraftig växtlighet.

Kungl. Maj:t har den 24 november 1905 utfärdat dels nådigt reglemente för statskonsulenterna i boskapsskötsel och i mejerihushållning, dels arfvodestaxa för statskonsulenterna i boskapsskötsel och i mejerihushållning, statens fiskeriintendenter, fiskeriassistent och fiskeriingenjör samt de i statens tjänst anställda instruktörer i husslöjd, dels ock nådig kungörelse angående arfvodestaxa för statens torfingenjörer samt statskonsulenten i svinskötsel, allt att gälla från och med den 1 januari 1906.

Sedan Riksdagen anvisat erforderliga medel för anställande under år 1905 af en 1:ste och en 2:dre torfingenjör samt två torfassistenter, blefvo en 2:dre torfingenjör samt två torfassistenter för året anställda, hvaremot icke någon sökande, som fullt motsvarade de fordringar, som måste ställas på 1:ste torfingenjören, till erhållande af denna befattning anmälde sig. På framställning af landtbruksstyrelsen medgaf Kungl. Maj:t att i stället för en 1:ste torfingenjör finge under år 1905 anställas ett torf tekniskt biträde åt landtbruksstyrelsen.

Under år 1905 har en statskonsulent i svinskötsel varit i verksamhet i enlighet med det af Kungl. Maj:t för denne tjänsteman den 30 september 1903 utfärdade reglemente.

Äfven under år 1905 har den med statsmedel understödda nötboskapspremieringen omfattats med synnerligt intresse, och hafva samtliga hushåll-

ningssällskap sökt och erhållit bidrag af de utaf Riksdagen till understödjande utaf premiering af nötboskap anvisade medel.

Riksstambok
öfver svensk
ayrshirebo-
skap. Af den genom landtbruksstyrelsens försorg upplagda riksstamboken, hvars fortsatta utgifvande från trycket enligt Riksdagens medgifvande bekostas af nötboskapspremieringsmedlen, har under år 1905 Del III, innehållande de djur, som under år 1904 intagits i riksstamboken, utkommit.

Afvelscentra
för nötboskap. Under år 1905 har, i enlighet med de af Kungl. Maj:t genom nådig kungörelse den 13 mars 1903 meddelade föreskrifter, den täfning till bildande af afvelscentra, som tog sin början den 1 november 1903, fortgått och afslutats, så att prisbedömningen kan inom den närmaste tiden försiggå.

Åtgärder för
höjande af det
mindre jord-
bruket. Med anlitande af de utaf Riksdagen för ändamålet anvisade medel och i enlighet med Kungl. Maj:ts den 30 oktober 1903 i sådant afseende utfärdade nådiga reglemente hafva med statsmedel understödd premiering af mindre jordbruk samt studieresor för mindre jordbrukare med bidrag af statsmedel anordnats, hvarjämte bidrag af statsmedel lämnats till bestridande af kostnaderna för organisation af kontrollföreningar, med ändamål att underlätta och ordna undersökningar af och kontroll å utfodringen och afkastningen af utaf föreningens medlemmar innehafda ladugårdsbesättningar; och har intresset för dessa åtgärder för höjande af det mindre jordbruket visat sig synnerligen lifligt bland landtmännen.

Kungl. Maj:t har den 17 november 1905 utfärdat dels förnyadt nådigt reglemente för med statsmedel understödda åtgärder till höjande af det mindre jordbruket, dels ock nådig kungörelse angående statsanslag till åtgärder för höjande af det mindre jordbruket.

Smörprofning-
gar. Äfven under år 1905 hafva fortgående smörprofningar i Malmö och Göteborg ägt rum med anlitande af därtill genom nådiga brefvet den 15 juli 1904 anvisade medel. Jämlikt nådigt bemyndigande har kungl. landtbruksstyrelsen den 21 december 1905 att tills vidare från och med den 1 januari 1906 lända till efterrättelse fastställt reglemente för berörda smörprofningar samt för år 1906 utfärdat dels särskilda regler för samma profningar, dels ock regler och villkor för begagnande af svenska smörprofningarnas smörmärke.

Tillverkning af
margarin m. m. Kungl. Maj:t har den 13 oktober 1905, med upphäfvande af förordningen angående kontroll å tillverkningen af margarin och margarinost äfvensom konstister samt å handeln därmed den 1 juli 1898 med däruti genom kungörelsen den 21 juni 1902 gjord ändring, utfärdat ny nådig förordning i ämnet.

Under år 1905 hafva statsmedel utgått till 23 landtmannaskolor och 21 landtbruksskolor förutom de vid Ultuna och Alnarp.

Med anlitande af de medel, Riksdagen för höjande af de till enhvar af de inom Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län inrättade tre landtbruksskolor utgående statsunderstöd för år 1905 anvisat, hafva samma skolor under sagda år fortfarande varit i verksamhet efter en från öfriga dylika skolor afvikande plan, åsyftande att skolorna under kortare tid än förut skulle bibringa lärlingarna en för dessa trakter afpassad utbildning. Den sålunda fastställda planen har fortfarande visat sig för ändamålet lämplig.

Den med statsmedel understödda mejeriskolan vid Åtvidaberg i Östergötlands län har äfven under år 1905 varit i verksamhet.

Kungl. Maj:t har den 7 juli 1905 bemyndigat chefen för kungl. jordbruksdepartementet att föranstalta om hållande i Stockholm under tiden den 18—23 september samma år af en hufvudsakligen för lärare vid med statsmedel understödda landtbruks- och landtmannaskolor samt hos hushållningssällskapen i riket anställda konsulenter afsedd föreläsningskurs, till hvilken äfven andra intresserade personer skulle äga fritt tillträde, äfvensom för ändamålet ställt till bemålde chefs förfogande ett belopp af högst 10,000 kronor.

Denna kurs, som å utsatt tid och ort hållits, var besökt af mellan 300 och 400 personer från skilda delar af landet, af hvilka personer 62 beviljats understöd af statsmedel för beivrande af kursen. Vid densamma höllos tillhoppa 27 föredrag öfver jordbruket och dess binäringar rörande ämnen.

Kungl. Maj:t har den 29 september 1905 till fortsatt upprätthållande under ett år, räknadt från och med den 1 november samma år, af en trädgårdsskola vid Adelnäs egendom i Östergötlands län under vissa villkor anvisat ett belopp af 5,000 kronor.

Kungl. Maj:t har, i anledning af väckt fråga om åtgärders vidtagande till förekommande och hämmande af spridandet inom riket af den s. k. amerikanska krusbärsmjöldaggen (*Sphaerotheca morsuvæ*), den 22 september 1905 utfärdat nådig kungörelse angående förbud tills vidare mot införsel till riket af krusbärsplantor och friska krusbär.

Under år 1905 hafva till husslöjdens befordran vidtagits liknande åtgärder som under föregående år. Af statsmedel hafva under året till 22 hushållningssällskap och 1 landsting utdelats anslag till ett sammanlagdt belopp af 23,000 kronor, hvarjämte hushållningssällskapen och landstingen i de flesta län anvisat jämförelsevis betydliga belopp.

Kemiska stationer och frökontrollanstalter. Under år 1905 hafva 8 med statsmedel understödda kemiska stationer, nämligen i Jönköping, Kalmar, Visby, Halmstad, Skara, Örebro, Västerås och Härnösand, varit i verksamhet.

Likaledes hafva 18 frökontrollanstalter under året erhållit statsunderstöd.

Kemisk-växtbiologisk anstalt. Den med statsmedel understödda kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län har äfven under år 1905 varit i verksamhet.

Möten af föreståndarne för frökontrollanstalterna äfvensom af föreståndarne för vissa kemiska stationer. På kallelse af landbruksstyrelsen, jämlikt nådigt bemyndigande, voro dels föreståndarne för de under styrelsens inseende ställda frökontrollanstalterna och dels föreståndarne för de med understöd af statsmedel inrättade kemiska stationerna äfvensom föreståndaren för kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå samlade i Stockholm inför landbruksstyrelsen under två dagar af mars månad sistlidna år för öfverläggning rörande vissa deras verksamhet rörande frågor.

Försök med brännrotstillverkning i Norrbottens län. De med anlitande af statsmedel under landbruksstyrelsens ledning under år 1903 vid Koskivara i Norrbottens län påbörjade försök med brännrotstillverkning hafva under år 1905 fortsatts och fortfarande utfallit synnerligen gynnsamt.

Landbrukskonsulent i England. Under år 1905 har en landbrukskonsulent i England med station i London varit anställd och verksam enligt gällande föreskrifter.

Utbildningskurser för kontrollassistenter. Äfven under år 1905 hafva utbildningskurser för kontrollassistenter på statens bekostnad anordnats, i likhet med år 1904, vid Åsa i Södermanlands län, vid Hvilan i Malmöhus län och i Skara, äfvensom dessutom vid Boden i Norrbottens län, hvilka samtliga kurser anlåtats af så många elever, som omständigheterna medgifvit.

Fiskerinäringen. Det bohusslänska vintersillfisket har under säsongen 1904—1905 såväl till mängd som till värdeutbyte varit det bästa, som förekommit alltsedan år 1896. Det lämnade 406,660 valar till ett värde i första hand af 1,501,745 kronor. Äfven under slutet af år 1905 har detta fiske gifvit ett jämförelsevis mycket godt resultat.

Drifgarnsfisket efter sill utanför Bohuslän har varit under medelmåttan, men däremot vid Hallands kust medelmåttigt samt för Malmöhus län och i södra delen af Öresund öfver medelmåttan, å senare stället bättre än under något år efter år 1891.

Bohuslänska skarpsillfisket har ej på många år haft att uppvisa så svagt resultat som under år 1905.

Makrillfisket med drifgarn var på försommaren under medelmåttan, men samma fiske med dörj i Skagerak och Kattegatt var tillfredsställande, delvis rikligt, hvaremot sistnämnda fiske uti Nordsjön varit sämre än under år 1904.

Storsjöfisket efter långa, lubb m. fl. fiskar har lämnat ringare utbyte än under år 1904. Kolje- och torskfisket med backor i de farvatten, som ligga i närheten af Bohuslän, har varit godt. Hummerfisket har gifvit omkring 25 procent större afkastning än under år 1904. Älfiske med rys-sjor har inom Göteborgs och Bohus län visat stadig tillväxt.

Längre mot söder i Kattegatt från Halland och Malmöhus län hafva torsk-, kolje- och rödspättefiskerna gifvit medelmåttig afkastning.

Höstälfisket vid södra kusterna af Östersjön har under år 1905 i det hela varit godt, om också vid Malmöhus läns kust något sämre än under år 1904.

Sill- och strömmingsfisket i Östersjön har såsom vanligt gifvit ganska olika utbyte inom skilda trakter. Sälunda har detta fiske utanför Blekinge och Kristianstads läns kuster i det hela varit godt, vid Gottland bättre än under närmast föregående år samt vid Gäfleborgs län och norr därom i allmänhet dåligt.

Laxfisket, som i Hallands län kan anses hafva varit medelgodt och i Blekinge län lämnade något större afkastning än år 1904, har i de norrländska älfvarna visat sig bättre än under något af närmast föregående år, men däremot i norrländska skärgården sämre än på senare åren.

Flundrefisket i Östersjön har varit fullt medelgodt, likasom öfriga här ofvan icke nämnda fisken därstädes.

Insjöfisket har i det hela gifvit medelmåttig afkastning. Särskildt hvad beträffar kräftfångsten har under år 1905 på de flesta ställen klagats öfver ett synnerligen otillfredsställande utbyte, hvilket ej minst varit fallet i trakten omkring Hjälmaran.

För fiskeperioden 1905—1906 har statsunderstöd anvisats för rapporter rörande bohuslänska sillfisket. Statsunderstöd vid västkustfisket.

För fiskhandelns befrämjande har äfven under år 1905 en agent med aflöning af statsmedel varit anställd i Berlin. Fiskeringent.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads och i Malmöhus län meddelat förbud tills vidare mot allt fiske med not eller s. k. trålfiske i Skelderviken äfvensom förklarar, att Skelderviken vid Kristianstads läns sida skulle anses sträcka sig från länsgränsen till och med Ramsjö fiskeläge i Förbud mot fiske med not eller vad inom Skelderviken.

Västra Karups socken, har Kungl. Maj:t den 6 oktober 1905 förordnat, att i Skelderviken, begränsad inom Kristianstads län på sätt ofvan angifvits, fiske med not eller vad skall tills vidare vara förbjudet inom den del af viken, till hvilken strandäganderätten icke sträcker sig.

Förhandlingar rörande utfärdande af bestämmelser om fisket i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen m. m. Kungl. Maj:t har den 21 juli 1905 förordnat fiskeriinspektören, filosofie licentiaten Filip Trybom att å Sveriges vägnar, jämte det för enahanda ändamål för Danmarks räkning utsedda ombud, underhandla angående utfärdande från bägge ländernas sida af ifrågasatta bestämmelser rörande fisket i de till Sverige och Danmark gränsande farvattnen äfvensom beträffande förbud mot användande af s. k. mansegarn vid sillfiske i Flintrännen.

Anstalter för profning af maskiner och redskap för landtbrukets behof. De vid Ultuna och Alnarp med gåfvomedel från aktiebolaget Separator inrättade anstalter för profning af maskiner och redskap för landtbrukets behof hafva jämväl under år 1905 varit i verksamhet.

Undersökningar med tuberkulin af ladugårdsbesättningar hafva oafbrutet fortgått under år 1905, och har landtbruksstyrelsen för ändamålet till examinerade veterinärer utdelat omkring 30,000 gram tuberkulin. Antalet undersökta djur har under samma år uppgått till omkring 65,000.

Understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar. Kungl. Maj:t har den 15 december 1905 utfärdat nådig kungörelse angående villkoren för erhållande af understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar.

Tuberkuloskonsulent. Äfven under år 1905 har varit anställd en konsulent vid bekämpande af tuberkulosen hos nötkreaturen med hufvudsakligt åliggande att tillhandagå den ladugårdsägande allmänheten med råd och upplysningar i berörda hänseende.

Veterinärundervisningen. Under år 1905 hafva vid veterinärinstitutet i Stockholm 109 personer erhållit teoretisk och praktisk undervisning, däraf 68 såsom veterinärelever och 41 såsom hofslagarlärningar (17 civila och 24 militära). Af veterinäreleverna hafva 7 aflagt veterinärexamen, och af lärningarna hafva 24 undergått hofslagarexamen (12 civila och 12 militära).

Statsbidrag för torrläggning af vattensjuka, frostspridande marker. Af de till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, för år 1905 anvisade medel,

500,000 kronor, voro redan vid ingången af nämnda år 89,100 kronor disponerade. Under år 1905 hafva till dylika företag beviljats statsbidrag till ett sammanlagdt belopp af 424,500 kronor, däraf 13,600 kronor anvisats att utgå från 1906 års anslag.

Från odlingslånefonden hafva under år 1905 anvisats lån till ett sammanlagdt belopp af 545,700 kronor. Odlingsslån.

Enligt uppgift från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen hafva under år 1905 såsom fullbordade godkänts: Fullbordade frostafdiknings- och odlingsföretag.

72 frostafdikningsföretag, för hvilka kostnaden beräknats till 515,649 kronor 30 öre, hvaraf 243,600 kronor utgått såsom statsanslag, och utgör den genom dessa företag afdikade arealen 5,595,01 hektar,

torrlägningsarbetet till 40 torrlägnings- och odlingsföretag, för hvilka torrlägningskostnaden beräknats till 852,281 kronor 55 öre, hvaraf såsom lån af statsmedel utgått 756,150 kronor, och utgör den genom dessa företag från vatten befriade eller eljest förbättrade arealen 7,112,77 hektar.

Sedan Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län till Kungl. Maj:ts pröfning öfverlämnat särskilda till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inkomna ansökningar om beredande af understöd af allmänna medel till lindrande af de förluster, som genom hagelskada den 1 juni 1905 förorsakats jordbrukare inom Eskilsätters och Millesviks socknar af nämnda län, har Kungl. Maj:t den 20 oktober 1905 från undsättningsfonden anvisat ett belopp af 1,500 kronor, att såsom understöd utan återbetalningsskyldighet efter Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Värmlands län bepröfvande tilldelas dem af ifrågavarande, utaf omförmälda hagelskada hemsökta landtbrukare, hvilka företrädesvis ansåges däraf vara i behof. Undsättningsfonden.

Den af Riksdagen anvisade fonden å 1,500,000 kronor för torfindustriens befrämjande hade vid 1904 års utgång en behållning af 1,344,400 kronor, och hafva under år 1905 lån från nämnda fond beviljats till ett sammanlagdt belopp af 233,100 kronor. Fonden för torfindustriens befrämjande.

Kungl. Maj:t har den 20 januari 1905 utfärdat nådig kungörelse angående formulär till sådan redogörelse, som omförmäles i mom. 13 i nådiga kungörelsen angående allmänna villkor och bestämmelser för den af Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutade egnahemslånerörelse den 17 juni 1904. Egnahemslånerörelsen.

Från egnahemslånefonden har för år 1905 såsom statslån tilldelats hushållningssällskapen i riket sammanlagdt 4,430,000 kronor för att däraf utlämna egnahemslån för jordbrukslägenheter med tillhoppa 1,170,000 kronor Egnahemslånefonden.

och för bostadslägenheter med tillhoppa 3,260,000 kronor. Dessutom har för samma år från fonden åt två egnahemsföreningar tilldelats statslån med sammanlagdt belopp af 117,750 kronor att användas till egnahemslån för bostadslägenheter.

Från ifrågavarande fond har vidare Kungl. Maj:t för år 1906 tilldelat hushållningssällskapen statslån till sammanlagdt belopp af 3,060,950 kronor, att användas till egnahemslån för jordbrukslägenheter med tillhoppa 2,181,650 kronor och för bostadslägenheter med tillhoppa 879,300 kronor, hvarjämte Kungl. Maj:t för sistnämnda år tilldelat en egnahemsförening ett statslån från fonden af 25,000 kronor till egnahemslån för bostadslägenheter.

Stuteri-
väsen-
det.

Vid de under år 1905 hållna besiktningsmöten för prisbelönande af hästar hafva med statsmedel och af de inom underdistrikten tillskjutna medel gemensamt premierats 5,222 hästar, nämligen 524 hingstar, 2,367 betäckta ston eller fölston samt 2,331 ungston, hvarjämte för 348 hingstar blifvit utfärdade intyg om godkännande.

Dessutom hafva 79 betäckta ston eller fölston blifvit under särskilda, af stuteriöfverstyrelsen godkända villkor premierade uteslutande med för ändamålet inom vissa underdistrikt af hushållningssällskap eller enskild förening tillskjutna medel.

För statens hingstdepåer hafva under år 1905 inköpts dels från utlandet 1 fullblodshingst och 23 hingstföl samt dels inom landet 3 unghingstar och 6 hingstföl eller tillhoppa 33 hästar.

Rikets all-
männa kart-
verk.

Vid rikets allmänna kartverk hafva under år 1905 utförts följande arbeten:

A. Byråarbeten.

1:o Beräkningar af utförda geodetiska observationer och höjdmätningar samt arealberäkningar.

2:o Redaktions- och beskrifningsarbeten i och för utgifning af utförda mätningar.

3:o Rit- och gravyrarbeten dels för kartreproduktion, dels för utbildning af rit- och gravörelever; samt

4:o Förberedelser till kommande arbeten.

B. Geodetiska fältarbeten.

1:o Triangelmätningar af första och andra ordningen inom 17 kv.-mil af Malmöhus län, 3 kv.-mil af Kristianstads län, 8 kv.-mil af Blekinge län, 13 kv.-mil af Stockholms län, 3 kv.-mil af Kopparbergs län, 30 kv.-mil af

Gäffleborgs län, 17 kv.-mil af Jämtlands län och 4 kv.-mil af Västernorrlands län eller tillsammans inom en ytvidd af 95 kv.-mil.

2:o) Kompletteringsarbeten för afslutning af precisionsafvägningarna.

C. Topografiska och ekonomiska fältarbeten.

1:o) Stomkartarbeten i skalan 1:20,000 öfver ett område af 26 kv.-mil inom Stockholms län (Södertörn) och öfver 16,5 kv.-mil inom Västmanlands län.

2:o) Förberedande arbeten till stomkarta i skalan 1:50,000 å gradbladet Björna, Västernorrlands län.

3:o) Topografisk fältmätning i skalan 1:50,000 af 32 kv.-mil af Västernorrlands län, hvarigenom gradbladet Örnsköldsvik slutmätts, 2,8 kv.-mil af Västerbottens län, hvarigenom en del af gradbladet Holmön uppmätts, 28 kv.-mil (fjällmätning) af Jämtlands län, hvarigenom gradbladet Ljusnedal slutmätts, samt 8 kv.-mil (fjällmätning), äfvenledes af Jämtlands län, hvarigenom en del af gradbladet Åsarne uppmätts.

4:o) Ekonomisk fältmätning i skalan 1:20,000 af 22 kv.-mil inom Stockholms län (Roslagen) samt 1,5 kv.-mil inom Västmanlands län.

5:o) Öfningsmätning för fältmätarelever samt rit- och gravörelver i skalorna 1:20,000 och 1:50,000.

6:o) Höjdmätning medelst afvägning till en längd af 846 km. inom Kopparbergs och Jämtlands län samt medelst barometer (2,451 punkter) å gradbladen Indal, Härnösand och Husum inom Västernorrlands län samt å gradbladen Ljusnedal och Åsarne inom Jämtlands län; samt

7:o) Revideringsarbeten å bladen Ystad och Alanäs.

D. Utgifning.

1:o) Af kartan öfver norra Sverige i skalan 1:200,000 kommer bladet Kälåsen och i skalan 1:100,000 bladet Sollefteå S. O. att utgifvas.

2:o) Af ekonomiska kartor med beskrifningar hafva utgifvits Villåttinge, Daga och Jönåkers härad i Södermanlands län, tillsammans 21 kv.-mil.

I skalan 1:50,000 hafva dels nyrekognoscerats områden med en ytvidd af tillsammans 17 kv.-mil, belägna inom Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Gottlands, Malmöhus och Värmlands län, dels verkstälts för kartblads utgifvande nödiga revisionsarbeten af vissa förut rekognoscerade områden inom Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Malmöhus och Skaraborgs län. Dessutom hafva företagits öfversiktsresor samt utförts specialundersökningar såväl i vetenskapligt som i öfvervägande praktiskt syfte.

Geologiska
undersökningarna.

Från trycket hafva utgifvits: a) geologiska kartbladen Tidaholm, Ankarsrum, Vadstena och Gällö (alla i skalan 1:50,000) jämte beskrifningar, b) bladet 5 (omfattande de topografiska kartbladen Kalmar, Ottenby, Karlskrona och Lessebo) af berggrundskartan i skalan 1:200,000 jämte beskrifning, c) en geologisk afhandling.

Försäljning af mindre krono-egendommar. Kungl. Maj:t har under år 1905 antagit afgifna köpeanbud å 31 till försäljning utbudna utarrenderade kronoegendommar, hvilka med taxeringsvärde af 325,600 kronor betingat i köpeskilling 517,952 kronor.

Dessutom äro försålda för 124,031 kronor 54 öre 179 lägenheter och tomter från kronoegendommar, hvilka fortfarande äro utarrenderade, och för tillsammans 6,700 kronor 3 lägenheter tillhörande egendommar, om hvilkas utbudande till försäljning förordnats.

Kronoparker-
nas tillökning. För bildande af nya eller utvidgning af förut befintliga kronoparker hafva under år 1905 köp afslutats om 3,682,59 hektar för en köpeskilling af 333,925 kronor.

Skogsindel-
ningsplaner. För 125 allmänna skogar hafva skogsindelningsplaner under år 1905 blifvit fastställda.

Skogstorp i
Norrländ. I anledning af nådiga kungörelsen den 27 maj 1904 angående upp-
låtelse åt enskilda af odlingslägenheter å kronoparker i Norr- och Väster-
bottens län hafva under år 1905 kontrakt om ytterligare 47 dylika lägen-
heter blifvit upprättade, så att antalet skogstorp numera utgör 450.

Skyddsskogar. Sedan Konungens befallningshafvande i Jämtlands län genom kungö-
relse den 14 januari 1905, jämlikt 1 § 2 mom. uti lagen angående skydds-
skogar den 24 juli 1903, utfärdad interimistiskt förordnande angående skydds-
skogar i sagda län, i hvilken kungörelse dessa skogars omfattning närmare
angifvits, har å ifrågavarande område utsyning och afverkningskontroll af
skog verkställt under olika tider af året genom tillsammans 24 skogs-
tjänstemän, som blifvit därtill af domänstyrelsen förordnade.

Skogsingenjör. För tjänstgöring i de delar af landet, där lagen angående vård af en-
skildas skogar och nådiga förordningen angående skogsvårdsstyrelser icke
äga tillämpning, har under år 1905 en skogsingenjör varit förordnad.

Flottleder. Domänstyrelsen har år 1905 föranstaltat om arbetens utförande i följande
vattendrag och deras beredande till allmänna flottleder, nämligen: inom Norr-

bottens län Puostijoki och Svansteins vattendrag, Aimobäcken, Töre älf, Au-ratsjokk, Varrisån, Sikån, Hvitträskbäcken, Bölmansån, Grundträskbäcken, Brändån, Ljusträskbäcken, Abborrträskbäcken, Tjartjebäcken, Rappenälven samt Arnesjaurbäcken och inom Jämtlands län Lufkullån.

Afdikning af vattensjuk skogsmark har år 1905 verkställtts å kronans skogar inom de sex norrländska länen i den omfattning, därtill särskildt anvisadt anslag medgifvit. Dikningar.

Kungl. Maj:t har i nåder förordnat:

att jakt efter raphöns inom Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Göteborgs och Bohus. Älfsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län skall vara förbjuden från och med den 1 januari till och med den 10 september samt från och med den 1 november till och med den 31 december hvarje år;

att all jakt efter moripa skall vara förbjuden tills vidare intill utgången af år 1906;

att all jakt eller fångst af lunnefågel (*Mormon arcticus*) skall tills vidare vara förbjuden inom Göteborgs och Bohus län;

att inom Norrbottens län jakt efter älg skall under åren 1905—1909 vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september; samt

att inom Värmdö skeppslag af Stockholms län jakt efter älg skall under år 1905 och närmast följande två år vara tillåten endast under tiden från och med den 9 till och med den 15 september.

Kungl. Maj:t har den 17 mars 1905 utfärdat kungörelse angående skydd åt för landtbruket nyttiga fåglar.

Kungl. Maj:t har den 20 januari 1905 fastställt reglementen för skogs-vårdsstyrelserna inom Uppsala läns, Östergötlands läns, Blekinge läns, Kristianstads läns, Göteborgs och Bohus läns, Örebro läns, Västmanlands läns, Kopparbergs läns, Västernorrlands läns, Jämtlands läns, Malmöhus läns och Gäfveborgs läns landstingsområden samt den 27 januari 1905 för Kronobergs läns och den 3 februari 1905 för Värmlands läns landstingsområden. Reglementen för skogsvårdsstyrelserna.

Kungl. Maj:t har den 26 april 1905 utfärdat nådig kungörelse angående upplåtelse af den kronan tillkommande jordägarandel i grufva. Upplåtelse af den kronan tillkommande jordägarandel i grufva.

Ändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891. Kungl. Maj:t har den 20 juni 1905 utfärdat lag om ändring i vissa delar af lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

Upplåtelse af väglagningsämnen från kronans jordbruksdomäner. Kungl. Maj:t har genom nådig kungörelse den 2 juni 1905 förordnat, att, för allmän vägs underhåll, väghållningsskyldig må, därest domänstyrelsen pröfvar sådant kunna utan olägenhet ske, å mark, tillhörig kronans jordbruksdomäner, taga sand, grus eller sten utan att gifva ersättning för väglagningsämnenas värde.

Ändringar i stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878. Kungl. Maj:t har den 9 juni 1905 utfärdat nådig kungörelse angående vissa ändringar i nådiga stadgan angående skjutsväsendet den 31 maj 1878.

Kurser i triangelmätning vid generallandtmäterikontoret. Kungl. Maj:t har dels den 17 mars 1905 anvisat och ställt till landtmäteristyrelsens förfogande ett belopp af 1,200 kronor för att bereda styrelsen tillfälle att under nämnda års vår anordna en hufvudsakligen praktisk undervisningskurs i triangelmätning, dels ock den 20 oktober samma år, för anordnande under nästlidna höst af en teoretisk och praktisk dylik kurs, anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

Enligt uppgift från landtmäteristyrelsen har nämnda styrelse på grund häraf under år 1905 för tjänstemännen vid landtmäteristaten anordnat två teoretiska och praktiska undervisningskurser i triangelmätning, hvaraf den ena, med 24 deltagare, ägde rum under tiden från och med den 12 april till och med den 13 maj och den andra, med 16 deltagare, från och med den 13 november till och med den 15 december.

Biträde vid behandling af fråga rörande nya byggnader för veterinärinstitutet i Stockholm. Kungl. Maj:t bemyndigade den 8 december 1905 chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst fyra sakkunniga personer att inom departementet biträda vid behandling af fråga rörande nya byggnader för veterinärinstitutet i Stockholm. Sedan med anledning häraf departementschefen anmodat föreståndaren för nämnda institut, professorn J. G. H. Vennerholm, medicinalrådet G. Kjerrulf, e. o. professorn, medicine doktorn C. Wallis samt godsägaren I. Lindström att såsom sakkunniga biträda vid frågans behandling, sammanträdde de sålunda tillkallade personerna inför departementschefen den 18 december 1905 samt äro fortfarande sysselsatta med behandlingen af omförmälda fråga.

Den 30 december 1905 har Kungl. Maj:t uppdragit åt en kommission, bestående af landtbruksakademiens direktör och sekreterare samt tre utaf Kungl. Maj:t och två utaf nämnda akademi utsedda ledamöter, att biträda vid erforderliga utredningar och förberedande åtgärder rörande anordnandet af en centralanstalt för försöksväsendet på jordbruksområdet; till ledamöter i denna kommission har Kungl. Maj:t förordnat kanslirådet A. W. Flach, godsägaren I. Lindström samt ledamoten af Riksdagens andra kammare A. Henricson i Karlslund.

Kommission
rörande anord-
nandet af en
centralanstalt
för försöks-
väsendet på
jordbruks-
området.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen. Stockholms slott den 15 januari 1906.

OSCAR.

KARL STAAFF.